

01
25.
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ
Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΚΛΟΓΑΙ
(III - IV)

Διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων καὶ
τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων

22
ΑΘΗΝΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ε.

Πεσματζόγλου 36 - Ἱπποκράτους 23

1937

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΕΥΤΥΧΙΟΥ ΒΑΣΙΩΝΑΚΗ
ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23
ΜΕΤΑΡΟΝ ΠΑΝΑΡΙΑ ΕΣΚΤΕ

ΚΡΕΤΤΑΚΟ ΚΟΣΜΑ
Δ. Β. ΚΑΡΑΓΗΤΣ

ΕΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΡΚΑΔΙΑ

ΜΕΤΕΦΥΛΛΙΟ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΥΘΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΥΘΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑ

1937 ΕΕΝ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ
Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΚΛΟΓΑΙ

(III - IV)

Διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων καὶ
τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων

ΑΘΗΝΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»,
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α. Ε.

Πεσματζόγλου 35 - Ἴπποκράτους 23

1937

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

K. Κογγ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
Ι. Α. ΜΟΥΣΙΑΔΟΥ & Β. Π. ΜΑΡΔΑ
ΦΑΒΙΕΡΟΥ 45 - ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ὁ Ξενοφῶν ἐκτὸς τῆς *Κύρου Ἀναβάσεως* συνέγραψε καὶ πολλὰ ἄλλα συγγράμματα· μεταξὺ τούτων εἶναι καὶ τὰ *Ἑλληνικά* διηρημένα εἰς 7 βιβλία.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι Ἑλληνικὴ ἱστορία περιλαμβάνουσα τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου γεγονότων (411 - 404 π.Χ.) καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης συμβάντων (402 - 362 π.Χ.).

Ἐν κεφαλαίοις τοῦ Γ' καὶ Δ' βιβλίου τῶν *Ἑλληνικῶν* ἐξιστοροῦνται οἱ ἀπὸ τοῦ 400 μέχρι τοῦ 389 ἔτους π.Χ. ἀγῶνες τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Περσῶν.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ο παρών τόμος της σειράς "Εκπαιδευτική Πολιτική" αποτελεί μέρος της συλλογής "Εκπαιδευτική Πολιτική και Θεωρία", η οποία εκδόθηκε από τον Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) το 2014. Ο παρών τόμος περιλαμβάνει άρθρα που αναφέρονται στην εκπαιδευτική πολιτική και στην θεωρία της εκπαίδευσης. Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος της συλλογής "Εκπαιδευτική Πολιτική και Θεωρία", η οποία εκδόθηκε από τον Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) το 2014. Ο παρών τόμος περιλαμβάνει άρθρα που αναφέρονται στην εκπαιδευτική πολιτική και στην θεωρία της εκπαίδευσης.

BIBLION TPITON

Α'. Ἐκστρατεία τοῦ Θίβρωνος καὶ τοῦ Δερκυλίδου
εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.

(1, 1—28)

Ἡ μὲν δὴ Ἀθήνησι στάσις οὕτως ἐτελεύτησεν. ἐκ δὲ τοῦ § 1—2
του πέμψας Κύρος ἀγγέλους εἰς Λακεδαιμόνα ἡγεῖου, οἷόσπερ
αὐτὸς Λακεδαιμονίοις ἦν ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ,
τοιούτους καὶ Λακεδαιμονίους αὐτῷ γίγνεσθαι. οἱ δ' ἔφοροι
δίκαία νομίσαντες λέγειν αὐτόν, Σαμίῳ, τῷ τότε ναυάρχῳ,
ἐπέστειλαν ὑπηρετεῖν Κύρῳ, εἴ τι δέοιτο. κάκεινος μέντοι
προθύμως, ὅπερ ἐδεήθη Κύρος, ἔπραξεν· ἔχων γὰρ τὸ ἑαυ-
τοῦ ναυτικὸν σὺν τῇ Κύρου περιέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ
ἐποίησε τὸν τῆς Κιλικίας ἄρχοντα Συέννεσιν μὴ δύνασθαι
κατὰ γῆν ἐναντιοῦσθαι Κύρῳ πορευομένῳ ἐπὶ βασιλέα. ὡς
μὲν οὖν Κύρος στρατεύματά τε συνέλεξε καὶ τοῦτ' ἔχων ἀνέβη
ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ἀπέθανε,
καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεσώθησαν οἱ Ἕλληνες ἐπὶ θάλατταν,
Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

Ἐπεὶ μέντοι Τισσαφέρνης, πολλοῦ ἄξιος βασιλεῖ δόξας § 3
γεγενῆσθαι ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφόν πολέμῳ, σατράπης κατε-
πέμφθη, ὧν τε αὐτὸς πρόσθεν ἦρχε καὶ ὧν Κύρος, εὐθὺς
ἡγεῖου τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ἀπάσας ἑαυτῷ ὑπηκόους εἶναι. αἱ
δὲ ἅμα μὲν ἐλεύθεραι βουλόμεναι εἶναι, ἅμα δὲ φοβούμεναι

τὸν Τισσαφέρην, ὅτι Κύρον, ὃτ' ἔζη, ἀντ' ἐκείνου ἡρημέναι ἦσαν, εἰς μὲν τὰς πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, εἰς Λακεδαιμόνα δὲ ἔπεμπον πρέσβεις, καὶ ἠξίουσαν, ἐπεὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος προστάται εἰσίν, ἐπιμεληθῆναι καὶ σφῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων, ὅπως ἢ τε χώρα μὴ δηοῖτο αὐτῶν καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι εἴεν.

§ 4 Οἱ οὖν Λακεδαιμόνιοι πέμπουσιν αὐτοῖς Θίβρωνα ἀριστήν, δόντες στρατιώτας τῶν μὲν νεοδαμῶδων εἰς χιλίους, τῶν δὲ ἄλλων Πελοποννησίων εἰς τετρακισχιλίους. ἠτήσατο δ' ὁ Θίβρων καὶ παρ' Ἀθηναίων τριακοσίους ἵππείας εἰπών, ὅτι αὐτὸς μισθὸν παρέξει. οἱ δ' ἔπεμψαν τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἵππευσάντων, νομίζοντες κέρδος τῷ δήμῳ, εἰ ἀποδημοῖεν καὶ ἐναπόλοιτο.

§ 5-6 Ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἀφίκοντο, συνήγαγε στρατιώτας καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἠπειρῷ Ἑλληνίδων πόλεων· πᾶσαι γὰρ τότε αἱ πόλεις ἐπειθόντο, ὅτι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιτάττει. καὶ οὖν μὲν ταύτῃ τῇ στρατιᾷ ὄρων Θίβρων πρὸς τὸ ἵππικὸν εἰς τὸ πεδίον οὐ κατέβαιναν, ἠγάπα δέ, εἰ, ὅπου τυγχάνοι ὢν, δύναίτο ταύτην τὴν χώραν ἀδήωτον διαφυλάττειν. ἐπεὶ δὲ σωθέντες οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύρου συνέμειξαν αὐτῷ, ἐκ τούτου ἤδη καὶ ἐν τοῖς πεδίοις ἀντετάττετο τῷ Τισσαφέρνει, καὶ πόλεις Πέργαμον μὲν ἐκοῦσαν προσέλαβε καὶ Τευθρανίαν καὶ Ἀλίσαρναν, ὧν Εὐρυσθένης τε καὶ Προκλῆς ἤρχον οἱ ἀπὸ Δημαράτου τοῦ Λακεδαιμονίου· ἐκείνῳ δ' αὕτη ἡ χώρα δῶρον ἐκ βασιλέως ἐδόθη ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα συστρατείας· προσεχώρησαν δὲ αὐτῷ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες, ἔχοντες ὁ μὲν Γάμβριον καὶ Παλαγάμβριον, ὁ δὲ Μύριναν καὶ Γρύνειον· δῶρον δὲ καὶ αὐταὶ αἱ πόλεις ἦσαν παρὰ βασιλέως Γογγύλῳ, ὅτι μόνος Ἐρετριέων μηδίσας ἔφυγεν.

§ 7 Ἦν δὲ ὅς ἀφθνεαῖς οὔσας καὶ κατὰ κράτος ὁ Θίβρων

ἐλάμβανε· Λάρισάν γε μὴν τὴν Αἰγυπτίαν καλουμένην, ἐπεὶ οὐκ ἐπέθετο, περιστρατοπεδευσάμενος ἐπολιόρκει. ἐπεὶ δὲ ἄλλως οὐκ ἐδύνατο ἐλεῖν, φρεατίαν τεμόμενος ὑπόνομον ὄρυττεν, ὡς ἀφαιρησόμενος τὸ ὕδωρ αὐτῶν. ὡς δ' ἐκ τοῦ τείχους ἐκθέοντες πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὸ ὄρυγμα καὶ ξύλα καὶ λίθους, ποιησάμενος αὐτῶν χελώνην ξυλίην ἐπέστησεν ἐπὶ τῇ φρεατίᾳ. καὶ ταύτην μέντοι ἐκδραμόντες οἱ Λαρισαῖοι νύκτωρ κατέκαυσαν. δοκοῦντος δ' αὐτοῦ οὐδὲν ποιεῖν, πέμπουσιν οἱ ἔφοροι ἀπολιπόντα Λάρισαν στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίαν.

Ἐν Ἐφέσῳ δὲ ἤδη ὄντος αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ Καρίαν πορευομένου, Δερκυλίδας ἄρξων ἀφίκετο ἐπὶ τὸ στράτευμα, ἀνὴρ δοκῶν εἶναι μάλα μηχανητικός· καὶ ἐπεκαλεῖτο δὲ Σίσυφος. ὁ μὲν οὖν Θίβρων ἀπήλθεν οἴκαδε καὶ ζημιωθείς ἔφυγε· κατηγοροῦν γὰρ αὐτοῦ οἱ σύμμαχοι, ὡς ἐφείη ἀρπάζειν τῷ στρατεύματι τοὺς φίλους.

Ὁ δὲ Δερκυλίδας, ἐπεὶ παρέλαβε τὸ στράτευμα, γνοὺς ὑπόπτους ὄντας ἀλλήλοις τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Φαρναβάζον, κοινολογησάμενος τῷ Τισσαφέρνει ἀπήγαγεν εἰς τὴν Φαρναβάζου χώραν τὸ στράτευμα, ἐλόμενος θατέρῳ μᾶλλον ἢ ἅμα ἀμφοτέροις πολεμεῖν. ἦν δὲ καὶ πρόσθεν ὁ Δερκυλίδας πολέμιος τῷ Φαρναβάζῳ· ἄρμωστής γὰρ γενόμενος ἐν Ἀβύδῳ ἐπὶ Λυσάνδρου ναυαρχοῦντος, διαβληθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου, ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις Λακεδαιμονίων· ἀταξίας γὰρ ζημίωμά ἐστι. καὶ διὰ ταῦτα δὴ πολὺ ἤδιον ἐπὶ τὸν Φαρναβάζον ἦει. καὶ εὐθὺς μὲν τοσοῦτῳ διέφερον εἰς τὸ ἄρχειν τοῦ Θίβρωνος, ὥστε παρήγαγε τὸ στράτευμα διὰ τῆς φιλίας χώρας μέχρι τῆς Φαρναβάζου Αἰολίδος οὐδὲν βλάψας τοὺς συμμάχους.

Ἡ δὲ Αἰολὶς αὕτη ἦν μὲν Φαρναβάζου, ἐσατράπευε δ' αὐτῷ ταύτης τῆς χώρας, ἕως μὲν ἔζη, Ζήνις Δαρδανεύς· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος νόσῳ ἀπέθανε, παρασκευαζομένου τοῦ Φαρναβάζου

ἄλλῃ δοῦναι τὴν σατραπείαν, Μανία ἢ τοῦ Ζήνιος γυνή, Δαρδανίς καὶ αὐτῇ, ἀναζεύξασα στόλον καὶ δῶρα λαβοῦσα, ὥστε καὶ αὐτῷ Φαρναβάζῳ δοῦναι καὶ τοῖς δυναμένοις μάλιστα παρ' αὐτῷ, ἐπορεύετο. ἐλθοῦσα δ' εἰς λόγους εἶπεν· «ὦ Φαρνάβαζε, ὁ ἀνὴρ σοι ὁ ἐμὸς καὶ τὰλλα φίλος ἦν καὶ τοὺς φόρους ἀπεδίδου, ὥστε σὺ ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας. ἂν οὖν ἐγὼ σοι μῆδὲν χειρὸν ἐκείνου ὑπηρετῶ, τί σε δεῖ ἄλλον σατράπην καθιστάναι; ἦν δὲ τί σοι μὴ ἀρέσκω, ἐπὶ σοὶ δῆπου ἔσται ἀφελομένη ἐμὲ ἄλλῃ δοῦναι τὴν ἀρχήν».

§ 12—13

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Φαρνάβαζος ἔγνω δεῖν τὴν γυναῖκα σατραπεύειν. ἢ δ' ἐπεὶ κυρία τῆς χώρας ἐγένετο, τοὺς τε φόρους οὐδὲν ἤττον τὰνδρὸς ἀπεδίδου, καὶ πρὸς τούτοις, ὁπότε ἀφικνοῖτο πρὸς Φαρνάβαζον, ἀεὶ ἤγε δῶρα αὐτῷ καὶ, ὁπότε ἐκεῖνος εἰς τὴν χώραν καταβαίνοι, πολὺ πάντων τῶν ὑπάρχων κάλλιστα καὶ ἡδίστα ἐδέχετο αὐτὸν καὶ, ἅς τε παρέλαθε πόλεις, διεφύλαττεν αὐτῷ καὶ τῶν οὐχ ὑπηκόων προσέλαθεν ἐπιθαλαττιδίας Λάρισάν τε καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ Κολωνάς, ξενικῶ μὲν Ἑλληνικῶ προσβαλοῦσα τοῖς τείχεσιν, αὐτῇ δὲ ἐφ' ἀρμαμάξης θεωμένη· ὃν δ' ἐπαινέσεις, τούτῃ δῶρα ἀμέμπτως ἐδίδου, ὥστε λαμπρότατα τὸ ξενικὸν κατεσκευάσατο. συνεστρατεύετο δὲ τῷ Φαρναβάζῳ καὶ ὁπότε εἰς Μυσσοῦς ἢ Πισίδας ἐμβάλοι, ὅτι τὴν βασιλέως χώραν κακουργοῦσιν. ὥστε καὶ ἀντετίμα αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς ὁ Φαρνάβαζος καὶ σύμβουλον ἔστιν ὅτε παρεκάλει.

§ 14—15

Ἦδη δ' οὐσῆς αὐτῆς ἐτῶν πλέον ἢ τετταράκοντα, Μειδίας, θυγατρὸς ἀνὴρ αὐτῆς ὢν, ἀναπτρωθεὶς ὑπὸ τινων, ὡς αἰσχρὸν εἶη γυναῖκα μὲν ἀρχειν, αὐτὸν δ' ἰδιώτην εἶναι, τοὺς μὲν ἄλλους μάλα φυλαττομένης αὐτῆς, ὥσπερ ἐν τυραννίδι προσῆκεν, ἐκείνῳ δὲ πιστευούσης καὶ ἀσπαζομένης, ὥσπερ ἂν γυνὴ γαμβρὸν ἀσπάζοιτο, εἰσελθὼν ἀποπνίξαι αὐτὴν λέγεται. ἀπέκτεινε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, τό τε εἶδος ὄντα πάγκαλον

καὶ ἐτῶν ὄντα ὡς ἑπτακαίδεκα. ταῦτα δὲ ποιήσας ΣικηΨιν καὶ Γέργιθα ὀχυρὰς πόλεις κατέσχευεν, ἔνθα καὶ τὰ χρήματα μάλιστα ἦν τῇ Μανίᾳ. αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις οὐκ ἐδέχοντο αὐτόν, ἀλλὰ Φαρναβάζω ἐσφίζον αὐτὰς οἱ ἐνόητες φρουροί. ἐκ δὲ τούτου ὁ Μειδίας πέμψας δῶρα τῷ Φαρναβάζω ἤξιον ἔχειν τὴν χώραν ὡσπερ ἡ Μανία. ὁ δ' ἀπεκρίνατο φυλάττειν αὐτά, ἔστ' ἂν αὐτὸς ἐλθὼν σὺν αὐτῷ ἐκείνῳ λάβῃ τὰ δῶρα· οὐ γὰρ ἂν ἐφηΨζῆν βούλεσθαι μὴ τιμωρήσας Μανία.

Ὁ δὲ Δερκυλίδας ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀφικνεῖται, καὶ § 16—17 εὐθὺς μὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ Λάρισαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ Κολωνὰς τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις ἐκούσας παρέλαβε· πέμπων δὲ καὶ πρὸς τὰς Αἰολίδας πόλεις ἤξιον ἐλευθεροῦσθαι τε αὐτὰς καὶ εἰς τὰ τείχη δέχεσθαι καὶ συμμάχους γίνεσθαι. οἱ μὲν οὖν Νεανδρεῖς καὶ Ἴλιεις καὶ Κοκυλίται ἐπέειθοντο· καὶ γὰρ οἱ φρουροῦντες Ἑλληγες ἐν αὐταῖς, ἐπεὶ ἡ Μανία ἀπέθανεν, οὐ πάνυ τι καλῶς περιείποντο· ὁ δ' ἐν Κεβρῆνι, μάλα ἰσχυρῷ χωρίῳ, τὴν φυλακὴν ἔχων, νομίσας, εἰ διαφυλάξειε Φαρναβάζω τὴν πόλιν, τιμηθῆναι ἂν ὑπ' ἐκείνου, οὐκ ἐδέχετο τὸν Δερκυλίδαν. ὁ δὲ ὀργιζόμενος, παρεσκευάζετο προσβάλλειν. ἐπεὶ δὲ θυομένῳ αὐτῷ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερὰ τῇ πρώτῃ, τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν ἐθύετο. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἐκαλλιιερεῖτο, πάλιν τῇ τρίτῃ· καὶ μέχρι τεττάρων ἡμερῶν ἐκαρτέρει θυόμενος, μάλα χαλεπῶς φέρων· ἔσπευδε γάρ, πρὶν Φαρναβάζον βοηθῆσαι, ἐγκρατῆς γενέσθαι πάσης τῆς Αἰολίδος.

Ἀθηνάδας δὲ τις Σικυώνιος λοχαγός, νομίσας τὸν μὲν § 18—19 Δερκυλίδαν φλυαρεῖν διατρίβοντα, αὐτὸς δ' ἱκανὸς εἶναι τὸ ὕδωρ ἀφελέσθαι τοὺς Κεβρηνίους, προσδραμῶν σὺν τῇ ἐαυτοῦ τάξει ἐπειράτο τὴν κρήνην συγχοῦν. οἱ δὲ ἐνδοθεν ἐπεξελθόντες αὐτόν τε συνέτρωσαν καὶ δύο ἀπέκτειναν, καὶ τοὺς ἄλλους παίοντες καὶ βάλλοντες ἀπήλασαν. ἀχθομένου δὲ τοῦ Δερκυλίδου καὶ νομίζοντος ἀθυμοτέρους κατὰ τὴν προσβολὴν

ἔσεσθαι, ἔρχονται ἐκ τοῦ τείχους παρὰ τῶν Ἑλλήνων κήρυκες, καὶ εἶπον, ὅτι, ἃ μὲν ὁ ἄρχων ποιοίη, οὐκ ἀρέσκοι σφίσιν, αὐτοὶ δὲ βούλοιντο σὺν τοῖς Ἑλλησι μᾶλλον ἢ σὺν τῷ βαρβάρῳ εἶναι. ἔτι δὲ διαλεγομένων αὐτῶν ταῦτα, παρὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ἦκε λέγων, ὅτι, ὅσα λέγοιεν οἱ πρόσθεν, καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν. ὁ οὖν Δερκυλίδας εὐθύς, ὥσπερ ἔτυχε κεκαλλιεργηκῶς ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα ἤγειτο πρὸς τὰς πύλας· οἱ δ' ἀναπετάσαντες ἐδέξαντο. καταστήσας δὲ καὶ ἐνταῦθα φρουροὺς εὐθύς ἦει ἐπὶ τὴν Σκηψιν καὶ τὴν Γέργιθα.

§ 20-21 Ὁ δὲ Μειδίας προσδοκῶν μὲν τὸν Φαρνάβαζον, ὀκνῶν δ' ἤδη τοὺς πολίτας, πέμψας πρὸς τὸν Δερκυλίδαν εἶπεν, ὅτι ἔλθοι ἂν εἰς λόγους, εἰ ὀμήρους λάβοι, ὁ δὲ πέμψας αὐτῷ ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἓνα ἐκέλευσε λαβεῖν τούτων, ὅπόσους τε καὶ ὁποίους βούλοιο. ὁ δὲ λαβὼν δέκα ἐξῆλθε, καὶ συμμείξας τῷ Δερκυλίδᾳ ἡρώτα, ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο. ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ἐφ' ᾧτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους εἶεν, καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὴν Σκηψιν. Ἰγνούς δὲ ὁ Μειδίας, ὅτι οὐκ ἂν δύναίτο κωλύειν βία τῶν πολιτῶν, εἶασεν αὐτὸν εἰσιέναι. ὁ δὲ Δερκυλίδας θύσας τῇ Ἀθηνᾶ ἐν τῇ τῶν Σκηψίων ἀκροπόλει τοὺς μὲν τοῦ Μειδίου φρουροὺς ἐξήγαγε, παραδοὺς δὲ τοῖς πολίταις τὴν πόλιν καὶ παρακελευσάμενος, ὥσπερ Ἑλληνας καὶ ἐλευθέρους χρεῖ, οὕτω πολιτεύειν, ἐξελθὼν ἤγειτο ἐπὶ τὴν Γέργιθα. συμπρούπεμπον δὲ πολλοὶ αὐτὸν καὶ τῶν Σκηψίων, τιμῶντές τε καὶ ἠδόμενοι τοῖς πεπραγμένοις.

§ 22 Ὁ δὲ Μειδίας παρεπόμενος αὐτῷ ἠξίου τὴν τῶν Γεργιθίων πόλιν παραδοῦναι αὐτῷ. καὶ ὁ Δερκυλίδας μέντοι ἔλεγεν, ὡς τῶν δικαίων οὐδενὸς ἀτυχῆσοι· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ἦει πρὸς τὰς πύλας σὺν τῷ Μειδίᾳ, καὶ τὸ στράτευμα ἠκολούθει αὐτῷ εἰρηγικῶς εἰς δύο. οἱ δ' ἀπὸ τῶν πύργων καὶ μάλα ὑψηλῶν ὄντων ὄρωντες τὸν Μειδιάν σὺν αὐτῷ οὐκ ἔβαλλον· εἰπόντος δὲ

τοῦ Δερκυλίδου «Κέλευσον, ὦ Μειδία, ἀνοίξαι τὰς πύλας, ἵνα ἡγγῆ μὲν σὺ, ἐγὼ δὲ σὺν σοὶ εἰς τὸ ἱερὸν ἔλθω κἀνταῦθα θύσω τῇ Ἀθηνᾷ», ὁ Μειδίας ὄκνει μὲν ἀνοίγειν τὰς πύλας, φοβούμενος δέ, μὴ παραχρήμα συλληφθῆ, ἐκέλευσεν ἀνοίξαι.

Ο δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, ἔχων αὐτὸν τὸν Μειδιάν ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους στρατιώτας ἐκέλευε θέσθαι περὶ τὰ τεῖχη τὰ ὄπλα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔθυε τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δ' ἐτέθυτο, ἀνεῖπε καὶ τοὺς Μειδίου δορυφόρους θέσθαι τὰ ὄπλα ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ ἑαυτοῦ στρατεύματος, ὡς μισθοφορήσοντας· Μειδίᾳ γὰρ οὐδὲν ἐστὶ δεινὸν εἶναι. ὁ μὲντοι Μειδίας ἀπορῶν, ὅτι ποιοίη, εἶπεν· «Ἐγὼ μὲν τοίνυν ἄπειμι», ἔφη, «ξενία σοὶ παρασκευάσω». ὁ δὲ «Οὐ, μὰ Δί'», ἔφη, «ἐπεὶ αἰσχροὺς ἐμὲ τεθυκότα ξενίζεσθαι ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ μὴ ξενίζειν σέ. μένε σὺν παρ' ἡμῖν· ἐν ᾧ δ' ἂν τὸ δεῖπνον παρασκευάζεταιται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια πρὸς ἀλλήλους καὶ διασκευάσμεθα καὶ ποιήσομεν».

Ἐπεὶ δ' ἐκαθέζοντο, ἠρώτα ὁ Δερκυλίδας· «Εἰπέ μοι, ὦ Μειδία, ὁ πατήρ σε ἄρχοντα τοῦ οἴκου κατέλιπε;» «Μάλιστα», ἔφη. «Καὶ πόσαι σοὶ οἰκίαι ἦσαν; πόσοι δὲ χῶροι; πόσαι δὲ νομαί;» ἀπογράφοντας δ' αὐτοῦ οἱ παρόντες τῶν Σκηψίων εἶπον· «Ψεύδεται σε οὗτος, ὦ Δερκυλίδα». «Ἦμεῖς δέ γ'», ἔφη, «μὴ λίαν μικρολογεῖσθε». ἐπειδὴ δὲ ἀπεγέγραπτο τὰ πατρῶα, «Εἰπέ μοι», ἔφη, «Μανία δὲ τίνος ἦν;» οἱ δὲ πάντες εἶπον, ὅτι Φαρναβάζου. «Οὐκοῦν καὶ τὰ ἐκείνης», ἔφη, «Φαρναβάζου;» «Μάλιστα», ἔφασαν. «Ἡμέτερ' ἂν εἴη», ἔφη, «ἐπεὶ κρατοῦμεν πολέμιος γὰρ ἡμῖν Φαρναβάζος. ἀλλ' ἡγείσθω τις», ἔφη, «ὅπου κεῖται τὰ Μανίας καὶ τὰ Φαρναβάζου».

Ἦγουμένων δὲ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὴν Μανίας οἴκησιν, ἦν παρειλήφει ὁ Μειδίας, ἠκολούθει κάκεινος. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθεν, ἐκάλει ὁ Δερκυλίδας τοὺς ταμίας, φράσας δὲ τοῖς ὑπηρέταις

λαβεῖν αὐτοὺς προεῖπεν αὐτοῖς, ὡς, εἴ τι κλέπτοντες ἀλώ-
 σονται τῶν Μηνίας, παραχρῆμα ἀποσφαγήσονται. οἱ δ' ἔδει-
 κνυσαν. ὁ δ' ἐπεὶ εἶδε πάντα, κατέκλησεν αὐτὰ καὶ κατεση-
 μήνατο καὶ φύλακας κατέστησεν. ἐξίων δέ, οὓς ἦν ἕν ἐπι-
 ταῖς θύραις τῶν ταξιάρχων καὶ λοχαγῶν, εἶπεν αὐτοῖς·
 «Μισθὸς μὲν ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, εἴργασται τῇ στρατιᾷ ἐγγὺς
 ἐνιαυτοῦ ὀκτακισχιλίους ἀνδράσιν· ἂν δέ τι προσεργασώμεθα,
 καὶ ταῦτα προσέσται». ταῦτα δ' εἶπε γινώσκων, ὅτι ἀκού-
 σαντες πολὺ εὐτακτότεροι καὶ θεραπευτικώτεροι ἔσονται.
 ἐρομένου δὲ τοῦ Μειδίου «Ἐμὲ δὲ ποῦ χρὴ οἰκεῖν, ὦ Δερκυ-
 λίδα;» ἀπεκρίνατο· «Ἐνθαπερ καὶ δικαιοτάτον, ὦ Μειδία,
 ἐν τῇ πατρίδι τῇ σαυτοῦ Σκήψει καὶ ἐν τῇ πατροφῶν οἰκίᾳ».

*B'. Συνέχεια τῆς δράσεως τοῦ Δερκυλίδου
 ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.*

(2, 1—20)

§ 1 *Παραγίγειται*
 Ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας ταῦτα διαπραξάμενος καὶ λαβὼν ἐν
 ὀκτὼ ἡμέραις ἑννέα πόλεις, ἐβουλεύετο, ὅπως ἂν μὴ ἐν τῇ
 φιλίᾳ χειμάζων βαρὺς εἴη τοῖς συμμάχοις, ὥσπερ Θίβρων,
 μηδ' αὖ Φαρνάβαζος καταφρονῶν τῇ ἵππῳ κακουργῆταις
 Ἑλληνίδας πόλεις, πέμπει οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ, πότε-
 ρον βούλεται εἰρήνην ἢ πόλεμον ἔχειν· ὁ μέντοι Φαρνάβα-
 ζος νομίσας τὴν Αἰολίδα ἐπιτετεχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκίῃσει
 Φρυγία, σπονδὰς εἴλετο.

§ 2 Ὡς δὲ ταῦτα ἐγένετο, ἐλθὼν ὁ Δερκυλίδας εἰς τὴν Βιθυ-
 νίδα Θράκην ἐκεῖ διεχείμαζεν, οὐδὲ τοῦ Φαρναβάζου πάνυ τι
 ἀχθομένου· πολλάκις γὰρ οἱ Βιθυνοὶ αὐτῷ ἐπολέμουν καὶ
 τὰ μὲν ἄλλα ὁ Δερκυλίδας ἀσφαλῶς φέρων καὶ ἄγων τὴν

Βιθυνίδα καὶ ἄφθονα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια διετέλει· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον αὐτῇ παρὰ τοῦ Σεύθου πέραθεν σύμμαχοι τῶν Ὀδρουσῶν ἵππεῖς τε ὡς διακοσίοι καὶ πελτασταὶ ὡς τριακόσιοι, οὗτοι στρατοπεδευσάμενοι καὶ περισταυρωσάμενοι ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὡς εἴκοσι στάδια, αἰτοῦντες φύλακας τοῦ στρατοπέδου τὸν Δερκυλίδαν τῶν ὀπλιτῶν, ἐξῆλθον ἐπὶ λείαν καὶ πολλὰ ἐλάμβανον ἀνδράποδά τε καὶ χρήματα.

Ἦδη δ' ὄντος μεστοῦ τοῦ στρατοπέδου αὐτοῖς πολλῶν § 3-4
αἰχμαλώτων, καταμαθόντες οἱ Βιθυνοί, ὅσοι τ' ἐξῆλθον καὶ ὅσους κατέλιπον Ἑλλήνας φύλακας, συλλεγόντες παμπληθεῖς πελτασταὶ καὶ ἵππεῖς ἅμ' ἡμέρᾳ προσπίπτουσι τοῖς ὀπλιταῖς ὡς διακοσίοις οὖσιν. ἐπειδὴ δ' ἐγγυὺς ἐγένοντο, οἱ μὲν ἔβαλλον, οἱ δ' ἠκόντιζον εἰς αὐτούς. οἱ δ' ἐπεὶ ἐτιτρώσκοντο μὲν καὶ ἀπέθνησκον, ἐποίουν δ' οὐδὲν καθειργμένοι ἐν τῷ σταυρώματι ὡς ἀνδρομήκει ὄντι, διασπάσαντες τὸ αὐτῶν ὀχύρωμα ἐφέροντο εἰς αὐτούς· οἱ δέ, ἦ μὲν ἐκθέοιεν, ὑπεχώρουσαν καὶ ῥαδίως ἀπέφευγον πελτασταὶ ὀπλίτας, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἠκόντιζον, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐφ' ἐκάστη ἐκδρομῇ κατέβαλλον· τέλος δὲ ὥσπερ ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες κατηκοντίσθησαν. ἐσώθησαν μέντοι αὐτῶν ἄμφι τοὺς πεντεκαίδεκα εἰς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ οὗτοι, ἐπεὶ εὐθέως ἦσθοντο τὸ πρᾶγμα, ἀπεχώρησαν ἐν τῇ μάχῃ διαπεσόντες, ἀμελησάντων τῶν Βιθυνῶν.

Ταχὺ δὲ ταῦτα διαπραξάμενοι οἱ Βιθυνοὶ καὶ τοὺς σκηνο- § 5
φύλακας τῶν Ὀδρουσῶν Θρακῶν ἀποκτείναντες, ἀπολαβόντες πάντα τὰ αἰχμάλωτα ἀπῆλθον· ὥστε οἱ Ἑλλήνες, ἐπεὶ ἦσθοντο, βοηθοῦντες οὐδὲν ἄλλο ἠῦρον ἢ νεκροὺς γυμνοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ. ἐπεὶ μέντοι ἐπανῆλθον οἱ Ὀδρούσαι, θάψαντες τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολλὸν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἵπποδρομίαν ποιήσαντες, ὁμοῦ δὲ τὸ λοιπὸν τοῖς Ἑλλησι στρατοπεδευσάμενοι ἦγον καὶ ἔκκον τὴν Βιθυνίδα.]

Ἄμα δὲ τῇ ἡρὶ ἀποπορευόμενος ὁ Δερκυλίδας ἐκ τῶν § 6-7

Βιθυνῶν ἀφικνεῖται εἰς Λάμψακον. ἐνταῦθα δ' ὄντος αὐτοῦ ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακος τε καὶ Ναυβάτης καὶ Ἀντισθένης. οὗτοι δ' ἦλθον ἐπισκεψόμενοι τά τε ἄλλα, ὅπως ἔχοι τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Δερκυλίδᾳ ἐροῦντες μένοντι ἄρχειν καὶ τὸν ἐπιόντα ἐνιαυτόν· καὶ ἐπιστεῖλαι δὲ σφίσι αὐτοῖς τοὺς ἐφόρους συγκαλέσαντας τοὺς στρατιώτας εἰπεῖν ὡς, ὧν μὲν πρόσθεν ἐποίουν, μέμφοιντο αὐτοῖς, ὅτι δὲ νῦν οὐδὲν ἠδίκουν, ἐπαινοῦσιν· καὶ περὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου εἰπεῖν, ὅτι, ἂν μὲν ἀδικῶσιν, οὐκ ἐπιτρέψουσιν, ἂν δὲ δίκαια περὶ τοὺς συμμάχους ποιῶσιν, ἐπαινέσονται αὐτούς. ἐπεὶ μέντοι συγκαλέσαντες τοὺς στρατιώτας ταῦτ' ἔλεγον, ὁ τῶν Κυρραίων προεστηκώς ἀπεκρίνατο· «Ἄλλ', ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἡμεῖς μὲν ἐσμεν οἱ αὐτοὶ νῦν τε καὶ πέρυσιν ἄρχων δὲ ἄλλος μὲν νῦν, ἄλλος δὲ τὸ παρελθόν. τὸ οὖν αἴτιον τοῦ νῦν μὲν μὴ ἐξαμαρτάνειν, τότε δέ, αὐτοὶ ἤδη ἴκανοί ἐστε γινώσκειν».

8 Συσκηρόντων δὲ τῶν τε οἴκοθεν πρέσβειων καὶ τοῦ Δερκυλίδου, ἐπεμνήσθη τις τῶν περὶ τὸν Ἄρακον, ὅτι καταλελοίποιεν πρέσβεις τῶν Χερροννησιτῶν ἐν Λακεδαίμονι. τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν, ὡς νῦν μὲν οὐ δύναιντο τὴν Χερρόνησον ἐργάζεσθαι· φέρεσθαι γὰρ καὶ ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν Θρακῶν. εἰ δ' ἀποτειχισθεῖη ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, καὶ σφίσι ἂν γῆν πολλὴν καὶ ἀγαθὴν εἶναι ἐργάζεσθαι καὶ ἄλλοις ἐπόσοι βούλοιντο Λακεδαιμονίων. ὥστ' ἔφασαν οὐκ ἂν θαυμάζειν, εἰ καὶ πεμψθεῖη τις Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῆς πόλεως σὺν δυνάμει ταῦτα πράξων· ὁ οὖν Δερκυλίδας πρὸς μὲν ἐκείνους οὐκ εἶπεν, ἦν ἔχοι γνώμην, ταῦτ' ἀκούσας, ἀλλ' ἐπεμψεν αὐτούς ἐπ' Ἐφέσου διὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἠδόμενος, ὅτι ἐμελλον ὄψεσθαι τὰς πόλεις ἐν εἰρήνῃ εὐδαιμονικῶς διαγούσας. οἱ μὲν δὴ ἐπορεύοντο.

9 Ὁ δὲ Δερκυλίδας, ἐπειδὴ ἔγνω μενετέον ὄν, πάλιν πέμψας

πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ἐπήρето, πότερα βόλοιτο σπονδὰς ἔχειν καθάπερ διὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πόλεμον. ἐλομένου δὲ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τότε σπονδὰς, οὕτω καταλιπὼν καὶ τὰς περὶ ἐκεῖνον πόλεις ἐν εἰρήνῃ διαβαίνει τὸν Ἑλλησποντον οὖν τῷ στρατεύματι εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ διὰ φιλίας τῆς Θράκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον. X

Hν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἔνδεκα ἔχουσαν ἑκάστην δὲ § 10
 παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὖσαν, κεκακωμένην δέ, ὥσπερ ἐλέγετο, ὑπὸ τῶν Θρακῶν, ἐπεὶ μέτρον ἡῦρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια, οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ θυσάμενος ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον καὶ ἄθλα αὐτοῖς ὑποσχόμενος δώσειν τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσαι καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν, ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος ἀρξάμενος ἀπὸ ἡρινουῦ χρόνου πρὸ ὀπώρας. καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἔνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κάλαθην σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεὶς δὲ καὶ παγκάλας νομάς παντοδαποῖς κτήνεσι. ταῦτα δὲ πράξας διέβαινε πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ἐπισκοπῶν δὲ τὰς πόλεις ἑώρα τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἐχούσας, Χίων δὲ φυγάδας εὗρεν Ἀταρνεά ἔχοντας χωρίον ἰσχυρόν, καὶ ἐκ τούτου ὀρμημένους φέροντας καὶ ἄγοντας τὴν Ἰωνίαν, καὶ ζῶντας ἐκ τούτου, πυθόμενος δὲ, ὅτι πολὺς οἶτος ἐντὸς αὐτοῖς, περιστρατοπεδεύσάμενος ἐπολιόρκει καὶ ἐν ὀκτώμησιν παραστηράμενος αὐτοὺς, καταστήσας ἐν αὐτῇ Δράκοντα Πελληνέα ἐπιμελήτην, καὶ κατασκευάσας ἐν τῷ χωρίῳ ἔκπλεω πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἵνα βίῃ αὐτῷ καταγωγῇ, ὁπότε ἀφικνοῖτο, ἀπῆλθεν εἰς Ἐφεσον, ἣ ἀπέχει ἀπὸ Σάρδεων τριῶν ἡμερῶν ὁδόν. § 12
 Καὶ μέχρι τούτου τοῦ χρόνου ἐν εἰρήνῃ διήγον Ἰσσαφέρνης τε καὶ Δερκυλίδας καὶ οἱ ταύτην Ἕλληνας καὶ οἱ βάρβαροι. ἐπεὶ δὲ ἀφικνούμενοι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα ἀπὸ

τῶν Ἰωνίδων πόλειον ἐδίδασκον, ὅτι εἴη ἐπὶ Τισσαφέρνει, εἰ βούλοιο, ἀφίεναι αὐτονόμους τὰς Ἑλληνίδας πόλεις· εἰ οὖν κακῶς πάσχοι Καρία, ἔνθαπερ ὁ Τισσαφέρνους οἶκος, οὕτως ἂν ἔφασαν τάχιστα νομίζειν αὐτὸν αὐτονόμους σφᾶς ἀφείναι· ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἔπεμψαν πρὸς Δερκυλίδαν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν διαβαίνειν σὺν τῷ στρατεύματι ἐπὶ Καρίαν καὶ Φάρακα τὸν ναύαρχον σὺν ταῖς ναυσὶ παραπλεῖν. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίουν.

§ 13-14. Ἐτύγχανε δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Φαρνάβαζος πρὸς Τισσαφέρνην ἀφιγμένος, ἅμα μὲν ὅτι στρατηγὸς τῶν πάντων ἀπεδέδεικτο Τισσαφέρνης, ἅμα δὲ διαμαρτυρούμενος, ὅτι ἔτοιμος εἴη κοινῇ πολεμεῖν καὶ συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλέως· ἄλλως τε γὰρ ὑπεφθόνηι τῆς στρατηγίας τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῆς Αἰολίδος χαλεπῶς ἔφερον ἀπεστερημένος. ὁ δ' ἀκούων «Πρῶτον μὲν τοίνυν», ἔφη, «διάβηθι σὺν ἐμοὶ ἐπὶ Καρίαν, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ τούτων βουλευσόμεθα». ἔπει δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἔδοξεν αὐτοῖς ἱκανὰς φυλακὰς εἰς τὰ ἐρύματα καταστήσαντας διαβαίνειν πάλιν ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν· ὡς δ' ἤκουσεν ὁ Δερκυλίδας, ὅτι πάλιν πεπερακότες εἰσὶ τὸν Μαϊάνδρον, εἰπὼν τῷ Φάρακι, ὡς ὀκνήρη, μὴ ὁ Τισσαφέρνης καὶ ὁ Φαρνάβαζος ἐρήμην οὔσαν καταθέοντες φέρωσι καὶ ἄγωσι τὴν χώραν, διέβαινε καὶ αὐτός.

15. Πορευόμενοι δὲ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι, ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμιῶν εἰς τὴν Ἐφesiάν, ἐξαίφνης ὄρωσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποῦς ἐπὶ τῶν μνημάτων, καὶ ἀντάναθιβάσαντες εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς μνημεῖα καὶ τύρσεις τινάς, καθορῶσι παρατεταγμένους, ἢ αὐτοῖς ἦν ἢ ὁδός, Κᾶράς τε λευκάσπιδας καὶ τὸ Περσικόν, ὅσον ἐτύγχαγε παρόν, στράτευμα καὶ τὸ Ἑλληνικόν, ὅσον εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν, καὶ τὸ ἵππικόν μάλα πολὺ, τὸ μὲν Τισσαφέρ-

νοὺς ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι, τὸ δὲ Φαρναβάζου ἐπὶ τῷ ἐσθωνύμφ.
 ὅς δὲ ταῦτα ἴσθητο ὁ Δερκυλίδας, τοῖς μὲν ταξιάρχαις καὶ τοῖς λοχαγοῖς ἐπέειπε παρατάττεσθαι τὴν ταχίστην εἰς ὀκτώ, τοὺς δὲ πελταστὰς ἐπὶ τὰ κράσπεδα ἐκατέρωθεν καθίστασθαι καὶ τοὺς ἰππέας, ὅσους γε δὴ καὶ οἴους ἐτύγγανεν ἔχων· αὐτὸς δὲ ἐθύετο, ὅσον μὲν δὴ ἦν ἐκ Πελοποννήσου στρατεύμα, ἡσυχίαν εἶχε καὶ παρεσκευάζετο ὡς μαχοῦμενον· ὅσοι δὲ ἦσαν ἀπὸ Πριήνης τε καὶ Ἀχιλλεῖου καὶ ἀπὸ νήσων καὶ τῶν Ἴωνικῶν πόλεων, οἱ μὲν τινες καταλιπόντες ἐν τῷ σίτῳ τὰ ὄπλα ἀπεδίθρασκον· καὶ γὰρ ἦν βαθὺς ὁ σίτος ἐν τῷ Μαιάνθῳ πεδίῳ· ὅσοι δὲ καὶ ἔμενον, δῆλοι ἦσαν οὐ μενοῦντες.

Τὸν μὲν οὖν Φαρναβάζον ἐξηγγέλλετο μάχεσθαι κελεύειν· ὁ μέντοι Τισσαφέρνης τό τε Κόρειον στρατεύμα καταλογιζόμενος, ὡς ἐπολέμησεν αὐτοῖς, καὶ τούτῳ πάντας νομίζων ὁμοίους εἶναι τοὺς Ἕλληνας οὐκ ἐβούλετο μάχεσθαι, ἀλλὰ πέμψας πρὸς Δερκυλίδαν εἶπε, ὅτι εἰς λόγους βούλοιο αὐτῷ ἀφικέσθαι. καὶ ὁ Δερκυλίδας λαβὼν τοὺς κρατίστους τὰ εἶδη τῶν περὶ αὐτὸν καὶ ἰππέων καὶ πεζῶν προῆλθε πρὸς τοὺς ἀγγέλους καὶ εἶπεν· « Ἀλλὰ παρεσκευασάμην μὲν ἔγωγε μάχεσθαι, ὡς ὄρατε· ἐπεὶ μέντοι ἐκεῖνος βούλεται εἰς λόγους ἀφικέσθαι, οὐδ' ἐγὼ ἀντιλέγω. ἂν μέντοι ταῦτα δέη ποιεῖν, πιστὰ καὶ ὁμήρουσ δαστέον καὶ ληπτέον».

Ὁ Δόξαντα δὲ ταῦτα καὶ περανθέντα, τὰ μὲν στρατεύματα ἀπῆλθε, τὸ μὲν βαρβαρικὸν εἰς Τράλλεις τῆς Καρίας, τὸ δ' Ἑλληνικὸν εἰς Λεύκοφρυν, ἔνθα ἦν Ἀρτέμιδος τε ἱεῖον καὶ λίμνη πλέον ἢ σταδίου ὑπόψασσε τοῖς πεμ- τίμου καὶ θερμοῦ ὕδατος. καὶ τότε Κλυτὶδα καὶ Μεγίλλω ἦ δ' ὕστερα εἰς τὸ συγκείμενον ἔκεινοι δὲ ἀντώμοσαν ὑπὲρ τοῖς πυθέσθαι ἀλλήλων, ἐπὶ ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἔμπετο. ὁ μὲν δὴ Δερκυλίδας εἰπεῖσσαφέρνης, ἃ ὤμοσεν, εὐθὺς τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὁ δὲ ἔχειν στρατεύμα πολὺ παρά εν, μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος ὁμῶς ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς.

εἶπαν, ὅτι, εἰ ἐξέλθοι τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα ἐκ τῆς χώ-
ρας καὶ οἱ Λακεδαιμονίων ἄρμισταὶ ἐκ τῶν πόλεων. ταῦτα
δὲ εἰπόντες ἀλλήλοισι σπονδὰς ἐποιήσαντο, ἕως ἀπαγγελθείη
τὰ λεχθέντα Δερκυλίδα μὲν εἰς Λακεδαίμονα, Τισσαφέρνει
δὲ ἐπὶ βασιλέα.

*Γ'. Ἐκστρατεία τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. —
Ἡ παρὰ τὸν Πακτωλὸν νίκη αὐτοῦ. — Ἀντικατά-
στασις τοῦ Τισσαφέρνου διὰ τοῦ Τιθραύστου.*

(4, 1—29)

1 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἡρώδας τις Συρακόσιος ἐν Φοινίκῃ ὄν
μετὰ ναυκλήρου τινός, καὶ ἰδὼν τριήρεις Φοινίσσας, τὰς μὲν
καταπλεύσας ἄλλοθεν, τὰς δὲ καὶ αὐτοῦ πεπληρωμένας,
τὰς δὲ καὶ ἔτι κατασκευαζομένας, προσακούσας δὲ καὶ τοῦτο,
ὅτι τριακοσίας αὐτὰς δεῖσι γενέσθαι, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸ πρῶτον
ἀναγόμενον πλοῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξήγγειλε τοῖς Λακε-
δαιμονίοις, ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνου τὸν στόλον τοῦτον
παρασκευαζομένων· ὅποι δέ, οὐδὲν ἔφη εἰδέναι.

2 Ἄνεπτερωμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμά-
χους συναγόντων καὶ βουλευομένων, τί χρῆ ποιεῖν, Λύσαν-
δρος νομίζων καὶ τῇ ναυτικῇ πολὺ περιέσεσθαι τοὺς Ἕλλη-
νας καὶ τὸ πεζὸν λογιζόμενος ὡς ἐσώθη τὸ μετὰ Κύρου ἀνα-
βάν, πείθει τὸν Ἀγησίλαον ὑποστήναι, ἂν αὐτῇ δῶσι τριά-
κοντα μὲν Σπαρτιατῶν, εἰς δισχιλίους δὲ τῶν νεοδαμῶδων,
ματι, ὡς ἰσχυροὺς δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, στρατεύε-
εξαίφνης ὄρωσιν εἰς, πρὸς δὲ τούτῃ τῇ λογισμῇ καὶ αὐτὸς
των· καὶ ἀντανανθιδάσαντι, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κατα-
τύρσεις τινάς, καθορώσι πᾶσι πόλεσιν, ἐκπεπτωκυίας δὲ διὰ
ὁδός, Κᾶράς τε λευκάσπιδας ἡ πολιτείας παρήγγειλαν, πά-
χαγε παρόν, στρατεύμα καὶ τὸ ἰού.
τερος αὐτῶν, καὶ τὸ ἵπτικὸν μί

Ἐπαγγειλαμένου δὲ τοῦ Ἀγησιλάου τὴν στρατείαν, διδόσασί § 3—4
 τε οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅσα περ ἤτησε, καὶ ἑξαμήνου σίτον. ἐπεὶ
 δὲ θυσάμενος, ὅσα ἔδει, καὶ τὰλλα καὶ τὰ διαβατήρια ἐξήλθε,
 ταῖς μὲν πόλεσι διαπέμφας ἀγγέλους προεῖπεν, ὅσους τε δέοι
 ἕκασταχόθεν πέμπεσθαι καὶ ὅποι παρεῖναι, αὐτὸς δ' ἐβου-
 λήθη ἐλθὼν θῦσαι ἐν Αὐλίδι, ἐνθαπερ ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτι εἰς
 Τροίαν ἔπλει, ἐθύετο. ὡς δ' ἐκεῖ ἐγένετο, πυθόμενοι οἱ βοιω-
 τάρχαι, ὅτι θῦοι, πέμπσαντες ἰπέεας τοῦ τε λοιποῦ εἶπαν μὴ
 θύειν καί, οἷς ἐνέτυχον ἱεροῖς τεθυμένοις, διέρριψαν ἀπὸ τοῦ
 βωμοῦ. ἔ δ' ἐπιμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς καὶ ὀργιζόμενος,
 ἀναθὰς ἐπὶ τὴν τριήρη ἀπέπλει. ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ Γεραστὸν
 καὶ συλλέξας ἐκεῖ, ὅσον ἐδύνατο τοῦ στρατεύματος πλει-
 στον, εἰς Ἔφεσον τὸν στόλον ἐποιεῖτο.

Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀφίκετο, πρῶτον μὲν Τισσαφέρνης πέμ- § 5
 ψας ἤρετο αὐτόν, τίνας θεόμενος ἦχοι. ὁ δ' εἶπεν αὐτονό-
 μους καὶ τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις εἶναι, ὡσπερ καὶ τὰς ἐν τῇ
 παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι. πρὸς ταῦτ' εἶπεν ὁ Τισσαφέρνης· «Εἰ
 τοίνυν θέλεις σπείσασθαι, ἕως ἂν ἐγὼ πρὸς βασιλέα πέμψω,
 οἶμαι ἂν σε ταῦτα διαπραξάμενον ἀποπλεῖν, εἰ βούλοιο».
 «Ἀλλὰ βουλοίμην ἂν», ἔφη, «εἰ μὴ οἰοίμην γε ὑπὸ σοῦ
 ἐξαπατᾶσθαι». «Ἄλλ' ἔξεστιν», ἔφη, «σοὶ τούτων πίστιν
 λαβεῖν ἢ μὴν ἀδόλως σοῦ πράττοντος ταῦτα ἡμᾶς μὴδὲν τῆς
 σῆς ἀρχῆς ἀδικήσειν ἐν ταῖς σπονδαῖς».

Ἐπὶ τούτοις ῥηθεῖσι Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσε τοῖς πεμ- § 6
 φθεῖσι πρὸς αὐτὸν Ἡριππίδα καὶ Δερκυλῖδα καὶ Μεγίλλω ἢ
 μὴν πράξειν ἀδόλως τὴν εἰρήνην, ἐκείνοι δὲ ἀντώμοσαν ὑπὲρ
 Ἀγησιλάου Τισσαφέρνει ἢ μὴν ταῦτα πράττοντος αὐτοῦ ἐμπε-
 δώσειν τὰς σπονδὰς. ὁ μὲν δὴ Τισσαφέρνης, ὃ ὤμοσεν, εὐθύς
 ἐφύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ εἰρήνην ἔχειν στρατεύμα πολὺ παρὰ
 βασιλέως, πρὸς ᾧ εἶχε πρόσθεν, μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος
 δὲ, καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐνέμενε ταῖς σπονδαῖς.

§ 7 Ὡς δὲ ἤσυχίαν τε καὶ σχολὴν ἔχων ὁ Ἀγησίλαος διέτριβεν ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ἅτε συντεταραγμένων ἐν ταῖς πόλεσι τῶν πολιτειῶν καὶ οὔτε δημοκρατίας ἔτι οὔσης, ὥσπερ ἐπ' Ἀθηναίων, οὔτε δεκαρχίας, ὥσπερ ἐπὶ Λυσάνδρου, ἅτε γινώσκοντες πάντες τὸν Λύσανδρον, προσέκειντο αὐτῷ ἀξιούντες διαπράττεσθαι αὐτὸν παρ' Ἀγησιλάου, ὧν ἐδέοντο· καὶ διὰ ταῦτα αἰεὶ παμπληθῆς ὄχλος θεραπεύων αὐτὸν ἠκολούθει, ὥστε ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἰδιώτης ἐφαίνετο, ὁ δὲ Λύσανδρος βασιλεὺς.

§ 8 Ὅτι μὲν οὖν ἔμηνε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα, ἐδήλωσεν ὕστερον· οἱ γὰρ μὴν ἄλλοι τριάκοντα ὑπὸ τοῦ φθόνου οὐκ ἐσίγων, ἀλλ' ἔλεγον πρὸς τὸν Ἀγησίλαον, ὡς παράνομα ποιίῃ Λύσανδρος τῆς βασιλείας ὀγκηρότερον διάγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἤρξατο προσάγειν τινὰς τῷ Ἀγησιλάῳ ὁ Λύσανδρος, πάντας, οἷς γνοίῃ αὐτὸν συμπράττοντά τι, ἠττωμένους ἀπέπεμπεν. ὡς δ' αἰεὶ τὰ ἐναντία, ὧν ἐβούλετο, ἀπέβαινε τῷ Λυσάνδρῳ, ἔγνω δὴ τὸ γινόμενον· καὶ οὔτε ἔπεσθαι ἑαυτῷ ἔτι εἶα ὄχλον τοῖς τε συμπράξαι τι δεομένοις σαφῶς ἔλεγεν, ὅτι ἔλαττον ἔξοιεν, εἰ αὐτὸς παρείη.

§ 9—10 Βαρῶς δὲ φέρων τῇ ἀτιμίᾳ, προσελθὼν εἶπεν· «ὦ Ἀγησίλαε, μειοῦν μὲν ἄρα σύ γε τοὺς φίλους ἠπίστω». «Ναὶ μὰ Δί'», ἔφη, «τοὺς γὰρ βουλομένους ἐμοῦ μείζους φαίνεσθαι· τοὺς δὲ γὰρ αὔξοντας εἰ μὴ ἐπισταίμην ἀντιτιμᾶν, ἀισχυνοίμην ἄν». καὶ ὁ Λύσανδρος εἶπεν· «Ἄλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον εἰκότα σὺ ποιεῖς ἢ ἐγὼ ἔπραττον. τάδε οὖν μοι ἐκ τοῦ λοιποῦ χάρισαι, ὅπως ἂν μὴτ' ἀισχύνωμαι ἀδυνατῶν παρὰ σοὶ μὴτ' ἐμποδῶν σοὶ ὦ, ἀπόπεμψόν ποί με. ὅπου γὰρ ἂν ὦ, πειράσομαι ἐν καιρῷ σοὶ εἶναι». εἰπόντος δὲ ταῦτα ἔδοξε καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ οὕτω ποιῆσαι, καὶ πέμπει αὐτὸν ἐφ' Ἑλλησπόντου. ἐκεῖ δὲ ὁ Λύσανδρος ἀισθόμενος Σπιθριδάτην τὸν Πέρσην ἐλαττούμενόν τι ὑπὸ Φαρναβάξου διαλέγεται αὐτῷ καὶ πεί-

θαι ἀποστῆναι ἔχοντα τοὺς τε παῖδας καὶ τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα καὶ ἵππεας ὡς διακοσίους. καὶ τὰ μὲν ἄλλα κατέλιπεν ἐν Κυζίκῳ, αὐτὸν δὲ καὶ τὸν υἱὸν ἀναβιθασάμενος ἦκεν ἄγων πρὸς Ἀγησίλαον. ἰδὼν δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἤσθη τε τῇ πράξει καὶ εὐθὺς ἀνεπυθάνετο περὶ τῆς Φαρναβάζου χώρας τε καὶ ἀρχῆς.

Ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι § 11 στρατεύματι παρὰ βασιλέως προεῖπεν Ἀγησίλαῳ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες ἐλάττω τὴν παρούσαν εἶναι δύναμιν Ἀγησίλαῳ τῆς βασιλέως παρασκευῆς. Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἀπαγγεῖλαι Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν, ὡς πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχει, ὅτι ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολέμους τοὺς θεοὺς ἐκτίσατο, τοῖς δ' Ἑλλησι συμμάχους ἐποίησεν. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν, ταῖς δὲ πόλεσιν, εἰς ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατευομένην ἐπὶ Καρίαν, προεῖπεν ἀγορὰν παρασκευάζειν. ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι καὶ Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν εἰς Ἐφῆσον τοὺς συστρατευσομένους.

Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι ἵππικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησί- § 12 λαος, ἢ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν, καὶ ὅτι ἠγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν αὐτὸν ἐρμήσειν, τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δ' ἵππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον περιῆγε, νομίζων ἱκανὸς εἶναι καταπατῆσαι τῇ ἵππῳ τοὺς Ἑλληνας, πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφικέσθαι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς τάναντία ἀποστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο, καὶ τὰς τ' ἐν τῇ πορείᾳ πόλεις κατεστρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκίτοις παμπληθῆ χρήματα ἐλάμβανε.

§ 13—14 Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόρρω δ' ὄντος Δασκυλείου, προϊόντες αὐτοῦ οἱ ἵππεις ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινά, ὡς προῖδοιεν, τί τᾶμπροσθεν εἶη. κατὰ τύχην δέ τινα καὶ οἱ τοῦ Φαρναβάζου ἵππεις, ὄντες παρόμοιοι τοῖς Ἑλλησι τὸν ἀριθμὸν, πεμφθέντες ὑπὸ Φαρναβάζου ἤλαυνον καὶ οὗτοι ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόφον. ἰδόντες δὲ ἀλλήλους οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχοντας, τὸ μὲν πρῶτον ἔστησαν ἀμφοτέρω, οἱ μὲν Ἑλληνες ἵππεις ὡσπερ φάλαγξ ἐπὶ τεττάρων παρατεταγμένοι, οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες, τὸ βάθος δ' ἐπὶ πολλῶν. ἔπειτα μέντοι πρόσθεν ὤρμησαν οἱ βάρβαροι. ὡς δ' εἰς χεῖρας ἤλθον, ὅσοι μὲν τῶν Ἑλλήνων ἔπαισάν τινας, πάντες συνέτριψαν τὰ δόρατα, οἱ δὲ Πέρσαι κρανείνα παλτὰ ἔχοντες ταχὺ δώδεκα μὲν ἵππεας, δύο δ' ἵππους ἀπέκτειναν. ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἑλληνες ἵππεις. βοηθήσαντος δὲ Ἀγησιλάου σὸν τοῖς ὀπλίταις, πάλιν ἀπεχώρουν οἱ βάρβαροι καὶ εἰς αὐτῶν ἀποθνήσκει.

§ 15 Γενομένης δὲ ταύτης τῆς ἵππομαχίας, θυομένη τῇ Ἀγησιλάῳ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ προόδῳ ἄλλα γίνεται τὰ ἱερά. τούτου μέντοι φανέντος στρέψας ἐπορεύετο ἐπὶ θάλατταν. γιγνώσκων δέ, ὅτι, εἰ μὴ ἱππικὸν ἱκανὸν κτήσαιτο, οὐ δυνήσοιτο κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι, ἔγνω τούτο κατασκευαστέον εἶναι, ὡς μὴ δρχπετεύοντα πολεμεῖν θέοι. καὶ τοὺς μὲν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵπποτροφεῖν κατέλεξε· προειπὼν δέ, ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὄπλα καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὅτι ἐξέσται αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι, ἐποίησεν οὕτω ταῦτα συντόμως πράττεσθαι, ὡσπερ ἂν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανόμενον προθύμως ζητοίη.

§ 16—17 Ἐκ δὲ τούτου, ἐπειδὴ ἔαρ ὑπέφαινε, συνήγαγε μὲν ἅπαν τὸ στράτευμα εἰς Ἐφεσον· ἀσκῆσαι δ' αὐτὸ βουλόμενος ἄθλα προύθηκε ταῖς τε ὀπλιτικαῖς τάξεσιν, ἣτις ἄριστα σωματῶν

ἔχοι, καὶ ταῖς ἵππικαῖς, ἣτις κράτιστα ἵππευοῖ· καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἄθλα προύθηκεν, ὅσοι κράτιστοι πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα φανεῖεν. ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὄραν τὰ μὲν γυμνάσια πάντα μεστὰ ἀνδρῶν τῶν γυμναζομένων, τὸν δ' ἵπποδρομον τῶν ἵππαζομένων, τοὺς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας μελετῶντας. ἀξίαν δὲ καὶ ὄλγην τὴν πόλιν, ἐν ἣ ἦν, θεάς ἐποίησεν· ἣ τε γὰρ ἀγορὰ ἦν μεστή παντοδαπῶν καὶ ἵππων καὶ ὄπλων ὀνίων, οἳ τε χαλκοτύποι καὶ οἳ τέκτονες καὶ οἳ χαλκεῖς καὶ οἳ σκυτοτόμοι καὶ οἳ ζωγράφοι πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως οἶσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι.

Ἐπερρώσθη δ' ἂν τις καὶ ἐκεῖνο ἰδὼν, Ἄγρησίλαον μὲν § 18—19
 πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐστεφανωμένους ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἀπιόντας καὶ ἀνατιθέοντας τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοντο, τὰ δὲ πολεμικὰ ἀσκοῖεν, πειθαρχεῖν δὲ μελετῶεν, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων βώμην τινὰ ἐμβάλλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι· τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλίσκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. ὄρωντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, μαλακοὺς δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ αἰεὶ ἐπ' ὀχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν οὐδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.

Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἦδη, ἀφ' οὗ ἐξέ- § 20—21
 πλευσεν ὁ Ἄγρησίλαος, διεληλύθει, ὥστε οἱ μὲν περὶ Λύσανδρον τριάκοντα οἴκαδε ἀπέπλεον, διάδοχοι δ' αὐτοῖς οἱ περὶ Ἐριππίδαν παρῆσαν. τούτων Ξενοκλέα μὲν καὶ ἄλλον ἔταξεν ἐπὶ τοὺς ἵππεας, Σκύθην δὲ ἐπὶ τοὺς νεοδαμῶδεις ὀπλίτας, Ἐριππίδαν δ' ἐπὶ τοὺς Κυρεῖους, Μύγδωνα δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας, καὶ προεῖπεν αὐτοῖς, ὡς εὐθὺς ἡγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς χώρας, ὅπως

αὐτόθεν οὕτω τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην παρασκευάζονται ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ μόντοι Τισσαφέρνης ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπατήσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῇ ὄντι ἐμβάλειν, καὶ τό τε πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν διεθίβασε καὶ τὸ ἵππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίων κάτεστησεν. ὁ δ' Ἀγησίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ', ὡσπερ προεῖπεν, εὐθὺς εἰς τὸν Σαρδιανὸν τόπον ἐνέβαλε.

§ 22—23

Καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ εἶχε, τῇ δὲ τετάρτῃ ἦγον οἱ τῶν πολεμίων ἵππεις. καὶ τῇ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν διαβάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι, αὐτοὶ δὲ κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολούθους ἐσπαρμένους εἰς ἀρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰσθόμενος δὲ Ἀγησίλαος, βοήθειν ἐκέλευσε τοὺς ἵππέας. οἱ δ' αὖ Πέρσαι, ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρετάξαντο παμπληθέσι τῶν ἵππέων τάξεσιν. ἐνθα δὴ ὁ Ἀγησίλαος γινώσκων, ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὕτω παρείη τὸ πεζόν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν ἠγγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ δύναίτο. σφαγιασάμενος οὖν τὴν μὲν φάλαγγα εὐθὺς ἤγεν ἐπὶ τοὺς παρατεταγμένους ἵππέας, ἐκ δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧθης θείν ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑψηγείσθαι. παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἵππευσιν ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου.

§ 24

Τοὺς μὲν δὴ ἵππέας ἐδέξαντο οἱ Πέρσαι· ἐπεὶ δ' ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθὺς ἐν τῇ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δ' ἄλλοι ἔφευγον. οἱ δ' Ἕλληνας ἐπακολουθοῦντες αἰρούσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν πελτασταί, ὡσπερ εἶκός, εἰς ἀρπαγὴν ἐτράποντο· ὁ δ' Ἀγησίλαος κύκλῳ πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιεστρατοπεδεύσατο. καὶ ἄλλα τε πολλὰ χρήματα ἐλήφθη, ἃ

ἤϊρε πλέον ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ αἱ κάμηλοι δὲ τότε ἐλήφθησαν, ἃς Ἀγησίλαος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπήγαγεν.

Ὅτε δ' αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν § 25—26
 ἔτυχεν ὦν ὥστε ἠτιῶντο οἱ Πέρσαι προδεδόσθαι ὑπ' αὐτοῦ.
 γνοὺς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Περσῶν βασιλεὺς Τισσαφέρνην αἴτιον
 εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην καταπέμ-
 ψας ἀποτέμνει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. τοῦτο δὲ ποιήσας ὁ Τι-
 θραύστης πέμπει πρὸς τὸν Ἀγησίλαον πρέσβεις λέγοντας·
 «ὦ Ἀγησίλαε, ὁ μὲν αἴτιος τῶν πραγμάτων καὶ ὑμῖν καὶ
 ἡμῖν ἔχει τὴν δίκην· βασιλεὺς δὲ ἀξιῶ σὲ μὲν ἀποπλεῖν
 οἴκαδε, τὰς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτονόμους οὖσας τὸν
 ἀρχαῖον δασμὸν αὐτῷ ἀποφέρειν». ἀποκριναμένου δὲ τοῦ
 Ἀγησιλάου, ὅτι οὐκ ἂν ποιήσοιε ταῦτα ἄνευ τῶν οἴκοι τε-
 λῶν, «Σὺ δ' ἀλλά, ἕως ἂν πύθῃ τὰ παρὰ τῆς πόλεως, μετα-
 χώρησον», ἔφη, «εἰς τὴν Φαρναβάζου, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ τὸν
 σὸν ἐχθρὸν τετιμώρημαι». «Ἔως ἂν τοίνυν», ἔφη ὁ Ἀγη-
 σίλαος, «ἐκεῖσε πορεύωμαι, δίδου δὲ τῇ στρατιᾷ τὰ ἐπιτή-
 δεια». ἐκεῖνῳ μὲν δὲ ὁ Τιθραύστης δίδωσι τριάκοντα τάλ-
 λαντα· ὁ δὲ λαθὼν ἦει ἐπὶ τὴν Φαρναβάζου Φρυγίαν.

Ὅντι δ' αὐτῷ ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὑπὲρ Κύμης ἔρχεται ἀπὸ § 27—29
 τῶν οἴκοι τελῶν ἄρχειν καὶ τοῦ ναυτικοῦ, ὅπως γινώσκουσι,
 καὶ καταστήσασθαι ναύαρχον, ὅντινα αὐτὸς βούλοιο. τοῦτο
 δ' ἐποίησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοιῶδε λογισμῷ, ὡς, εἰ ὁ αὐτὸς
 ἀμφοτέρων ἄρχου, τό τε πεζὸν πολὺ ἂν ἰσχυρότερον εἶναι,
 καθ' ἕνα οὖσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις, τό τε ναυτικόν, ἐπι-
 φαινομένου τοῦ πεζοῦ, ἔνθα δέοι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀγη-
 σίλαος, πρῶτον μὲν ταῖς πόλεσι παρήγγειλε ταῖς ἐν ταῖς
 νήσοις καὶ ταῖς ἐπιθαλαττιδίαις τριήρεις ποιεῖσθαι, ὅπως
 ἐκάστη βούλοιο τῶν πόλεων. καὶ ἐγένοντο καιναί, ἐξ ὧν αἱ
 τε πόλεις ἐπηγγείλαντο καὶ οἱ ἰδιῶται ἐποιοῦντο χαρίζεσθαι
 βουλόμενοι, εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν. Πείσανδρον δὲ τὸν τῆς

γυναικὸς ἀδελφὸν ναύαρχον κατέστησε, φιλότιμον μὲν καὶ ἔρρωμένον τὴν ψυχὴν, ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρασκευάζεσθαι ὡς δεῖ. καὶ Πείσανδρος μὲν ἀπελθὼν τὰ ναυτικά ἔπραττεν· ὁ δ' Ἀγησίλαος, ὥσπερ ὄρμησεν, ἐπὶ τὴν Φρυγίαν ἐπορεύετο.

*Δ'. Ἐνέργειαι τοῦ Τιθραύστου ἐν τῇ κυρίῳς
Ἑλλάδι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων.*

(5, 1—2)

§ 1—2 Ὁ μὲντοι Τιθραύστης, καταμαθεὶν δοκῶν τὸν Ἀγησίλαον καταφρονοῦντα τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ οὐδαμῆ διανοούμενον ἀπιέναι ἐκ τῆς Ἀσίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίδας ἔχοντα μεγάλας αἰρήσειν βασιλέα, ἀπορῶν, τί χρῆτο τοῖς πράγμασι, πέμπει Τιμοκράτην τὸν Ῥόδιον εἰς Ἑλλάδα, δοῦς χρυσοῖν εἰς πενήκοντα τάλαντα ἀργυρίου, καὶ κελεύει πειρᾶσθαι πιστὰ τὰ μέγιστα λαμβάνοντα διδόναι τοῖς προεσθηκόσιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐφ' ᾗτε πόλεμον ἐξοίσειν πρὸς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖνος δ' ἔλθων δίδωσιν ἐν Θήβαις μὲν Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἴσμηγίαν καὶ Γαλαξιδώρω, ἐν Κορίνθῳ δὲ Τιμολάφῳ τε καὶ Πολυάνθει, ἐν Ἄργει δὲ Κύλωνί τε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσοῦ ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. οἱ μὲν δὴ δεξάμενοι τὰ χρήματα εἰς τὰς οἰκείας πόλεις διέβηλλον τοὺς Λακεδαιμονίους· ἐπεὶ δὲ ταύτας εἰς μῖσος αὐτῶν προήγαγον, συνίστασιν καὶ τὰς μεγίστας πόλεις πρὸς ἀλλήλας.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Α'. Συνέχεια τῆς δράσεως τοῦ Ἀγησιλάου ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ.

(1, 1—3, 15—24, 29—41)

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος, ἐπεὶ ἀφίκετο ἅμα μετοπώρῳ εἰς τὴν § 1—3
τοῦ Φαρναβάζου Φρυγίαν, τὴν μὲν χώραν ἔκαε καὶ ἐπόρ-
θει, πέλει δὲ τὰς μὲν βίᾳ, τὰς δ' ἔκούσας προσελάμβανε.
λέγοντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου, ὡς, εἰ ἔλθοι πρὸς τὴν Παφλα-
γονίαν σὺν αὐτῷ, Ὅτυν, τὸν τῶν Παφλαγόνων βασιλέα, καὶ
εἰς λόγους ἄξει καὶ σύμμαχον ποιήσοι, προθύμως ἐπορευέτο,
πάλαι τούτου ἐπιθυμῶν, τοῦ ἀφιστάναι τι ἔθνος ἀπὸ βασι-
λέως. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Παφλαγονίαν, ἦλθεν Ὅτυς
καὶ συμμαχίαν ἐποιήσατο· καὶ γὰρ καλούμενος ὑπὸ βασι-
λέως οὐκ ἀνεθεθήκει. πείσαντος δὲ τοῦ Σπιθριδάτου κατέ-
λιπε τῷ Ἀγησιλάῳ Ὅτυς χιλίους μὲν ἵππείας, δισχιλίους δὲ
πελταστὰς.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀγησίλαος ἐπὶ Δασκυλείου ἀπεπορευέτο, § 15—16
ἐνθα καὶ τὰ βασίλεια ἦν Φαρναβάζῳ, καὶ κῶμαι περὶ αὐτὰ
πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ἄφθονα ἔχουσαι τὰ ἐπιτήδεια, καὶ
θῆραι αἱ μὲν ἐν περιειργμένοις παραδείσοις, αἱ δὲ καὶ ἐν ἀνα-
πεπταμένοις τόποις, πάγκαλαι. παρέρρει δὲ καὶ ποταμὸς
παντοδαπῶν ἰχθύων πλήρης. ἦν δὲ καὶ τὰ πτηνὰ ἄφθονα τοῖς
ὀρνιθεῦσαι δυναμένοις. ἐνταῦθα μὲν δὴ διεχείμαζε καὶ αὐτό-
θεν καὶ σὺν προνομαῖς τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ λαμβάνων.

Καταφρονητικῶς δὲ ποτε καὶ ἀφυλάκτως διὰ τὸ μηδὲν § 17—19
πρότερον ἐσφάλλαι λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτή-
δεια, ἐπέτυχεν αὐτοῖς ὁ Φαρνάβαζος κατὰ τὸ πεδῖον ἐσπαρ-
μένοις, ἄρματα μὲν ἔχων δύο δρεπανηφόρα, ἵππείας δὲ ὡς
τετρακοσίους. διὰ γὰρ τὸ φοβεῖσθαι μῆ, εἴ που κατασταίῃ,

κυκλωθεὶς πολιορκοῖτο, ἄλλοτε ἄλλη τῆς χώρας ἐπήγει, ὥσπερ οἱ νομάδες, καὶ μάλα ἀφανίζων τὰς στρατοπεδεύσεις. οἱ δ' Ἑλλήνες, ὡς εἶδον αὐτὸν προσελαύνοντα, συνέδραμον ὡς εἰς ἑπτακοσίους· ὁ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ προστησάμενος τὰ ἄρματα, αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἵππευσιν ὀπισθεν γενόμενος, ἐλαύνειν εἰς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. ὡς δὲ τὰ ἄρματα ἐμβαλόντα διεσκέδασε τὸ ἀθρόον, ταχὺ οἱ ἵππεῖς κατέβαλον ὡς εἰς ἑκατὸν ἀνθρώπους, οἱ δ' ἄλλοι κατέφυγον πρὸς Ἀγησίλαον· ἐγγὺς γὰρ ἔτυχε σὺν τοῖς ὀπλίταις ὄν.

§ 20--21 Ἐκ δὲ τούτου τρίτῃ ἢ τετάρτῃ ἡμέρᾳ αἰσθάνεται ὁ Σπιθριδάτης τὸν Φαρναβάζον ἐν Καυῇ, κώμῃ μεγάλῃ, στρατοπεδευόμενον, ἀπέχοντα στάδια ὡς ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ εὐθὺς λέγει πρὸς τὸν Ἡριππίδαν. καὶ ὁ Ἡριππίδας ἐπιθυμῶν λαμπρόν τι ἐργάσασθαι, αἰτεῖ τὸν Ἀγησίλαον ὀπλίτας τε εἰς δισχιλίους καὶ πελταστὰς ἄλλους τοσοῦτους καὶ ἵππέας τοὺς τε Σπιθριδάτου καὶ τοὺς Παφλαγόνας καὶ τῶν Ἑλλήνων ὀπόσους πείσειεν.

§ 22--24 Ἐπεὶ δὲ ὑπέσχετο αὐτῷ, ἐθύετο· καὶ ἅμα δεῖλη καλλιερησάμενος κατέλυσε τὴν θυσίαν. ἐκ δὲ τούτου δειπνήσαντας παρήγγειλε παρεῖναι πρόσθεν τοῦ στρατοπέδου. σκότους δὲ γενομένου οὐδ' οἱ ἡμίσεις ἐκάστων ἐξήλθον. ὅπως δὲ μή, εἰ ἀποτρέποιτο, καταγελῶεν αὐτοῦ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἐπορεύετο σὺν ἡ εἶχε δυνάμει. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδεῖα, τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον, αὐτοὶ δὲ διαφεύγουσι· τὸ δὲ στρατόπεδον ἀλίσκεται, καὶ πολλὰ μὲν ἐκπώματα καὶ ἄλλα δὴ οἷα Φαρναβάζου κτήματα, πρὸς δὲ τούτοις σκεύη πολλὰ καὶ ὑποζύγια σκευοφόρα.

§ 29--31 Ἦν δέ τις Ἀπολλοφάνης Κυζικηνός, ὃς καὶ Φαρναβάζου ἐτύγχανεν ἐκ παλαιῶν ξένος ὢν καὶ Ἀγησίλαῳ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐξενώθη. οὗτος οὖν εἶπε πρὸς τὸν Ἀγησίλαον,

ὡς οἷοιτο συναγαγεῖν αὐτῷ ἂν εἰς λόγους περὶ φιλίας Φαρνάβαζον. ὡς δ' ἤκουσεν αὐτοῦ, σπονδὰς λαβῶν καὶ δεξιὰν παρῆν ἄγων τὸν Φαρνάβαζον εἰς συγκείμενον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἄγγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριάκοντα χαμαὶ ἐν πτόατινι κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤκεν ἔχων στολὴν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπεόντων βραπτὰ, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ἤσχύνθη ἐντροφῆσαι, ὄρων τοῦ Ἄγγησιλάου τὴν φαυλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτός, ὥσπερ εἶχε, χαμαί. καὶ πρῶτα μὲν ἀλλήλους χαίρειν προσεῖπαν, ἔπειτα τὴν δεξιὰν προτείναντος τοῦ Φαρναβάζου ἀντιπρούτεινε καὶ ὁ Ἄγγησίλαος.

Μετὰ δὲ τοῦτο ἤρξε τοῦ λόγου ὁ Φαρνάβαζος· καὶ γὰρ ἦν § 32—33
 πρεσβύτερος· «ὦ Ἄγγησίλαε καὶ πάντες οἱ παρόντες Λακεδαιμόνιοι, ἐγὼ ὑμῖν, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπολεμεῖτε, φίλος καὶ σύμμαχος ἐγενόμην, καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν τὸ ὑμέτερον χρήματα παρέχων ἰσχυρὸν ἐποίουν, ἐν δὲ τῇ γῆ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος μεθ' ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν κατεδίωκον τοὺς πολεμίους. καὶ διπλοῦν, ὥσπερ Τισσαφέρνους, οὐδὲν πώποτε μου οὔτε ποιήσαντος οὔτ' εἰπόντος πρὸς ὑμᾶς ἔχοιτ' ἂν κατηγορησαί. τοιοῦτος δὲ γενόμενος νῦν οὕτω διακίμαι ὑφ' ὑμῶν, ὡς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ, εἰ μὴ τι, ὧν ἂν ὑμεῖς λίπητε, συλλέξομαι, ὥσπερ τὰ θηρία. ἃ δέ μοι ὁ πατήρ καὶ οἰκήματα καλὰ καὶ παραδείσους καὶ δένδρων καὶ θηρίων μεστοὺς κατέλιπεν, ἐφ' οἷς ἠυφραινόμην, ταῦτα πάντα ὄρω τὰ μὲν κατακεκομμένα, τὰ δὲ κατακεκαυμένα. εἰ οὖν ἐγὼ μὴ γιγνώσκω μήτε τὰ ὅσια μήτε τὰ δίκαια, ὑμεῖς δὲ διδάξατέ με, ὅπως ταῦτ' ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπισταμένων χάριτας ἀποδιδόναι».

Ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δὲ τριάκοντα πάντες μὲν ἐπησχύν- § 34—36
 θησαν αὐτὸν καὶ ἐσιώπησαν· ὁ δὲ Ἄγγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπεν· «Ἄλλ' οἶμαι μὲν σε, ὦ Φαρνάβαζε, εἰδέναι, ὅτι καὶ ἐν

ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι ξένοι ἀλλήλοις γίνονται ἄνθρωποι. οὗτοι δέ, ὅταν αἱ πόλεις πολέμιοι γένωνται, σὺν ταῖς πατρίσι καὶ τοῖς ἐξενωμένοις πολεμοῦσι καί, ἂν οὕτω τύχωσιν, ἔστιν ὅτε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλήλους. καὶ ὑμεῖς σὺν νῦν βασιλεῖ τῆ ὑμετέρῃ πολεμοῦντες πάντα ἠναγκάσμεθα τὰ ἐκείνου πολέμια νομίζειν· σοί γε μέντοι φίλοι γενέσθαι περὶ παντός ἂν ποιησαίμεθα. καὶ εἰ μὲν ἀλλάξασθαι σε ἔδει ἀντὶ δεσπότης βασιλέως ἡμᾶς δεσπότης, οὐκ ἂν ἐγωγά σοι συνεβούλευον· νῦν δὲ ἔξεστί σοι μεθ' ἡμῶν γενομένη μηδένα προσκυνοῦντα μηδὲ δεσπότην ἔχοντα ζῆν καρπούμενον τὰ σαυτοῦ. καίτοι ἐλεύθερον εἶναι ἐγὼ μὲν οἶμαι ἀντάξιον εἶναι τῶν πάντων χρημάτων. οὐδὲ μέντοι τοῦτό σε κελεύομεν, πένγητα μὲν, ἐλεύθερον δ' εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν συμμάχους χρώμενον αὔξειν μὴ τὴν βασιλέως, ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ ἀρχήν, τοὺς νῦν ὁμοδόλους σοι καταστραφόμενον, ὥστε σοὺς ὑπηκόους εἶναι. καίτοι, εἰ ἅμα ἐλεύθερός τ' εἴη καὶ πλούσιος γένοιτο, τίνας ἂν δέοις μὴ οὐχὶ πάμπαν εὐδαίμων εἶναι ; »

§ 37—38 «Οὐκοῦν», ἔφη ὁ Φαρνάβαζος, «ἀπλῶς ὑμῖν ἀποκρίνωμαι, ἅπερ ποιήσω ; » «Πρέπει γοῦν σοι». «Ἐγὼ τοίνυν», ἔφη, «ἐὰν βασιλεὺς ἄλλον μὲν στρατηγὸν πέμπῃ, ἐμὲ δὲ ὑπήκοον ἐκείνου τάττῃ, βουλήσομαι ὑμῖν καὶ φίλος καὶ σύμμαχος εἶναι· ἐὰν μέντοι μοι τὴν ἀρχὴν προστάττῃ, — τοιοῦτόν τι, ὡς ἔοικε, φιλοτιμία ἐστίν—εὐχρὴ εἰδέναι, ὅτι πολεμήσω ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι ἄριστα». ἀκούσας ταῦτα ὁ Ἄγησίλαος ἐλάβετο τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἶπεν· «Εἴθ', ὦ λῆστε, σὺ τοιοῦτος ὢν φίλος ἡμῖν γένοιτο. ἐν δ' οὖν ἐπίστω, ὅτι νῦν τε ἄπειμι ὡς ἂν δύνωμαι τάχιστα ἐκ τῆς σῆς χώρας, τοῦ τε λοιποῦ, κἂν πόλεμος ᾗ, ἕως ἂν ἐπ' ἄλλον ἔχωμεν στρατεύεσθαι, σοῦ τε καὶ τῶν σῶν ἀφεξόμεθα».

§ 39—40 Τούτων δὲ λεχθέντων διέλυσε τὴν σύνοδον. καὶ ὁ μὲν Φαρνάβαζος ἀναβάς ἐπὶ τὸν ἵππον ἀπήει, ὁ δὲ ἐκ τῆς Παρα-

πίτας υἷος αὐτοῦ, καλὸς ὢν, ὑπολειφθεὶς καὶ προσδραμῶν, «Ἐέον σε», ἔφη, «ὦ Ἀγησίλαε, ποιούμαι». «Ἐγὼ δέ γε δέχομαι». «Μέμνησό νυν», ἔφη, καὶ εὐθὺς τὸ παλτὸν—εἶχε δὲ καλὸν—ἔδωκε τῷ Ἀγησιλάῳ. ὁ δὲ δεξιόμενος, φάλαρα ἔχοντος περὶ τῷ ἵππῳ Ἰθαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα, περιελὼν ἀντέδωκεν αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ὁ παῖς ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον μετεδίωκε τὸν πατέρα.

Καὶ τότε δῆ, ὡς περ εἶπε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, εὐθὺς § 41 ἀπεπορευέτο ἐκ τῆς χώρας· σχεδὸν δὲ καὶ ἕαρ ἤδη ὑπέφαιναν. ἀφικόμενος δ' εἰς Θήβης πεδίον κατεστρατοπεδεύσατο περὶ τὸ τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, καὶ ἐκεῖ πρὸς ᾧ εἶχε συνέλεγε πανταχόθεν παμπληθὲς στράτευμα. παρεσκευάζετο γὰρ πορευσόμενος ὡς δύναιτο ἀνωτάτω, νομίζων, ὅποσα ὀπισθεν ποιήσαιτο ἔθνη, πάντα ἀποστήσειν βασιλείως.

Β'. Ἀνάκλησις τοῦ Ἀγησιλάου ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκ τῆς Ἀσίας.

(2, 1—8)

Ἀγησίλαος μὲν δῆ ἐν τούτοις ἦν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, § 1—2 ἐπεὶ σαφῶς ἤσθοντο τὰ τε χρήματα ἐληλυθότα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς μεγίστας πόλεις συνεστηκυίας ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτούς, ἐν κινδύνῳ τε τὴν πόλιν ἐνόμισαν καὶ στρατεύειν ἀναγκαῖον ἠγγήσαντο εἶναι. καὶ αὐτοὶ μὲν ταῦτα παρεσκευάζοντο, εὐθὺς δὲ καὶ ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον πέμπουσιν Ἐπικυδίδαν. ὁ δ' ἐπεὶ ἀφίκετο, τὰ τε ἄλλα διηγείτο, ὡς ἔχοι, καὶ ὅτι ἡ πόλις ἐπιστέλλοι αὐτῷ βοηθεῖν ὡς τάχιστα τῇ πατρίδι.

Ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἐπεὶ ἤκουσε, χαλεπῶς μὲν ἤνεγκεν § 3—4 ἐνθυμούμενος, καὶ οἶων τιμῶν καὶ οἶων ἐλπίδων ἀποστεροῖτο, ὅμως δὲ συγκαλέσας τοὺς συμμάχους ἐδήλωσε τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα καὶ εἶπεν, ὅτι ἀναγκαῖον εἶη βοή-

θεῖν τῇ πατρίδι· «ἐὰν μέντοι ἐκεῖνα καλῶς γένηται, εὖ ἐπίστασθε», ἔφη, «ὡ ἄνδρες σύμμαχοι, ὅτι οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι ὑμῶν, ἀλλὰ πάλιν παρέσομαι πράξων, ὧν ὑμεῖς δεῖσθε». ἀκούσαντες δὲ ταῦτα πολλοὶ μὲν ἐδάκρυσαν, πάντες δ' ἔφηφισαντο βοηθεῖν μετ' Ἀγησιλάου τῇ Λακεδαίμονι· εἰ δὲ καλῶς τάκεῖ γένοιτο, λαθόντες αὐτὸν πάλιν ἦκειν εἰς τὴν Ἀσίαν. καὶ οἱ μὲν δὴ συνεσκευάζοντο ὡς ἀκολουθήσοντες.

§ 5—8

Ὁ δ' Ἀγησίλαος ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ κατέλιπεν Εὐξενον ἀρμοστὴν καὶ φρουροὺς παρ' αὐτῇ οὐκ ἔλαττον τετρακισχιλίων, ἵνα δύναίτο διασφίξειν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ ὄρων, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν μένειν ἐπεθύμουν μᾶλλον ἢ ἐφ' Ἑλληνας στρατεύεσθαι, βουλόμενος ὡς βελτίστους καὶ πλείστους ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ, ἄθλα προύθηκε ταῖς πόλεσιν, ἧτις ἄριστον σπράτευμα πέμποι, καὶ τῶν μισθοφόρων τοῖς λοχαγοῖς, ὅστις εὐοπλότατον λόχον ἔχων συστρατεύοιτο καὶ ὀπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ πελταστῶν. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς ἱππάρχοις, ὅστις εὐιπποτάτην καὶ εὐοπλοτάτην τάξιν παρέχοιτο, ὡς καὶ τούτοις νικητήριον δώσων. τὴν δὲ κρίσιν ἔφη ποιήσειν, ἐπεὶ διαβαίησαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐν Χερρονήσῳ, ὅπως εὖ εἰδείησαν, ὅτι τοὺς στρατευσομένους δεῖ εὐκρινεῖν. ἦν δὲ τὰ ἄθλα τὰ μὲν πλεῖστα ὅπλα ἐκπεπονημένα εἰς κόσμον καὶ ὀπλιτικά καὶ ἱππικά· ἦσαν δὲ καὶ στέφανοι χρυσοῖ· τὰ δὲ πάντα ἄθλα οὐκ ἔλαττον ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων. τοσούτων μέντοι ἀναλωθέντων, παμπόλλων χρημάτων ὅπλα εἰς τὴν στρατιάν κατεσκευάσθη. ἐπεὶ δὲ διέβη τὸν Ἑλλησπόντον, κριταὶ κατέστησαν Λακεδαιμονίων μὲν Μένασκος καὶ Ἡριπίδας καὶ Ὀρσιππος, τῶν δὲ συμμάχων εἰς ἀπὸ πόλεως. καὶ Ἀγησίλαος μὲν, ἐπεὶ τὴν κρίσιν ἐποίησεν, ἔχων τὸ σπράτευμα ἐπορεύετο τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἦν περ βασιλεύς, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευεν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.

§ 1—2. ἡ Ἀθήνησι στάσις ἢ ἐν Ἀθήναις ἐπανάστασις, αἱ ἐν Ἀθήναις ταραχαί· ἐννοοῦνται οἱ ἀγῶνες μεταξὺ τῶν τριάκοντα τυράννων καὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Θρασυβούλου, τοὺς ὁποίους ὁ Ξενοφῶν διηγῆθη ἐν τῷ προηγουμένῳ (II) βιβλίῳ.—*τελευτῶ* τελειώνω.—*ἐκ τούτου* μετὰ ταῦτα (δηλ. μετὰ τὸ τέλος τῆς στάσεως, κατὰ τὸ ἔτος 401 π. Χ.).—*ἀξιῶ* ἀπαιτῶ.—*οἴοσπερ* (ὅποῖος βέβαια) ἦν, ὁ Κῦρος εἶχεν ὑποστηρίξει τοὺς Λακεδ. κατὰ τῶν Ἀθην.—*ἐν τῷ... πολέμῳ*, δηλ. τῷ Πελοποννησιακῷ.—*ἐπιστέλλω τινὶ* διατάσσω τινά.—*ὑπηρετῶ τινι* βοηθῶ τινά.—*εἰ τι δέοιτο*, δηλ. *αὐτοῦ· δέομαί τί τινος* ζητῶ τι παρὰ τινος, παρακαλῶ τινά διὰ τι.—*μέντοι* τῷ ὄντι.—*ἐπὶ βασιλέα*, δηλ. τὸν Ἀρταξέρξην.—*ὡς πῶς*.—*ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν* = *ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν*.—*ἡ μάχη* ἢ (γνωστὴ) παρὰ τὰ Κούναξα.—*ἀποσφζομαι ἐπὶ τι* σῶος φθάνω εἰς τι.—*θάλατταν*, ἐννοεῖ τὴν Μαύρην θάλασσαν (τὸν Εὐξείνιον πόντον).—*Θεμιστογένει* ὑπὸ Θεμιστογένους· ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐξέδωκε ψευδωνύμως ὁ Ξενοφῶν τὴν Ἀνάβασίν του, ἵνα ἀξιολοπιωτέραν καταστήσῃ αὐτήν.

§ 3. *μέντοι* δέ.—*πολλοῦ ἀξίος γίγνομαι τινι* προσφέρω εἰς τινά σπουδαίας ὑπηρεσίας.—*δόξας*, τοῦ *δοκῶ* φαίνομαι· ἢ μτχ. αἰτλγκ.—*Τισσ. πολλοῦ ἀξίος βασιλεῖ... γεγενῆσθαι*, ὁ Τισσ. πράγματι εἶχε προσφέρει σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸν βασιλέα· διότι α') πρῶτος αὐτὸς ἀνήγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα ὅτι ὁ Κῦρος παρεσκευάζετο πρὸς πόλεμον κατ' αὐτοῦ, β') μόνος αὐτὸς ἀντεστάθη ἐν τῇ παρὰ τὰ Κούναξα μάχῃ κατὰ τὴν ἐφόρμησιν τῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾗ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ γ') μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρου ἐμερίμνησε δραστηριώτερον παντὸς ἄλλου περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ μεγάλου βασιλέως.—*ὦν τε*

αὐτὸς ἦρχε, δηλ. τῆς Λυδίας, Καρίας καὶ Ἰωνίας. — *πρόσθεν*, δηλ. πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Κύρου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. — *καὶ ὧν Κύρος (ὑστερον ἦρχεν)*, ὁ Κύρος ἦτο σατράπης τῆς Λυδίας (τὴν ὁποίαν παρέλαβε παρὰ τοῦ Τισσ.), μεγάλης Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας. — *ἅμα μὲν... ἅμα δὲ ἀφ' ἐνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ.* — *ὅτι* διότι. — *ἡρημέναι ἦσαν*, ὑπερσυντλ. τοῦ *αἰροῦμαι* προτιμῶ. — *ἀξιῶ*, ἐδῶ : παρακαλῶ. — *προσιάται* ἡγεμόνες ἢ Σπάρτη μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηνῶν (404 π. Χ.) εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἡγεμονίαν πάσης τῆς Ἑλλάδος. — *σφῶν* αὐτῶν. — *ὅπως μὴ* (μετ' εὐκτ.) = ἵνα μὴ (μεθ' ὑποκτ.). — *δηῶ (-όω)* ληλατῶ. — *αὐτῶν*, συναπτεῖα ἢ γενκ. τῷ ἢ *χώρα*.

§ 4. *πέμπουσι*, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος τοῦ 399 π. Χ. — *ἀρμοστής* διοικητής. — *νεοδαμώδεις* νέοι πολῖται, δηλ. ἀπελευθερωθέντες εἰλωτες. — *ἔπεμψαν*, δηλ. *ἱππέας*. — *ἱππεύω* ὑπηρετῶ ἐν τῷ ἱππικῷ. — *ἐπὶ τῶν τριάκοντα* καθ' ὃν χρόνον ἦρχον οἱ τριάκοντα τύραννοι (ἀπὸ 7)βρίου—τέλους Ἀπριλίου τοῦ 403). — *κέρδος*, δηλ. *εἶναι ἄν* = *ὅτι εἶη ἄν*. — *εἰ . . . ἐναπόλοιντο* = *εἰ ἐν τῷ ἀποδημεῖν ἀπόλοιντο* εἰὰν κατὰ τὴν ἀποδημίαν ἤθελον καταστραφῆ (οἱ ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἱππεύσαντες).

§ 5-6. *ἀφίκοντο*, ὁ Θίβρων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. — *στρατιώτας*, ὡς δισχιλίους. — *ἐν τῇ ἠπειρῷ*, δηλ. τῇ Ἀσιατικῇ. — *ἐπέιθοντο ὅ,τι . . . ἐπιτάττοι* προθύμως ὑπήκουον εἰς ὅ,τι διέτασσε. — *ὀρῶ πρὸς τι* ἀποβλέπω εἰς τι. — *πρὸς τὸ ἱππικόν*, δηλ. τοῦ Τισσ. — *ἀγαπῶ εἰ* εἶμαι εὐχαριστημένος εἰάν, ἀρκοῦμαι εἰάν. — *ὄπου τυγχάνοι ὧν*, ἀναφέρεται εἰς τὸ *ταύτην τὴν χώραν* = *ταύτην τὴν χώραν, ἐν ἣ τυγχάνοι ὧν* (κατὰ τύχην εὐρίσκειτο). — *οἱ ἀναβάντες μετὰ Κύρου*, ἐκ τῶν ἐκστρατευσάντων μετὰ τοῦ Κύρου — ἐκ τῶν Μυρίων — ὑπελείποντο τότε 5-6 χιλ. — *συμμείγνῃμι τινι* συνενοῦμαι μετὰ τινος. — *ἐκ τούτου* ἔκτοτε. — *Πέργαμος, Ἀλίσαρνα*, Αἰολικαὶ πόλεις τῆς Μυσίας. — *προσλαμβάνω* λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου, καταλαμβάνω. — *ἐκῶν, ἐκοῦσα, ἐκὸν* θέλων, ἐκουσίως, θεληματικῶς. — *Τευθρανία*, πόλις καὶ χώρα τῆς Μυσίας. — *οἱ ἀπὸ Δημαράτου* οἱ ἀπόγονοι τοῦ Δημαράτου· οὗτος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.

ἐκδιωχθεὶς ἔξ αὐτῆς (τῷ 491) κατέφυγεν εἰς Περσίαν πρὸς τὸν Δαρεῖον καὶ ἠκολούθησε τὸν Ξέρξην ἐκστρατεύσαντα (τῷ 480) κατὰ τῆς Ἑλλάδος. — *αὕτη ἡ χώρα*, δηλ. ἡ Τευθρανία, ἐν τῇ ὁποία ἦσαν αἱ πόλεις Πέργαμος, Τευθρανία καὶ Ἀλίσαρνα. — *δῶρον* ὡς δῶρον. — *ἐκ βασιλέως* ὑπὸ τοῦ βασιλέως (τῆς Περσίας). — *ἐδόθη* = *ἐδέδοτο*. — *ἀντὶ τῆς*... εἰς ἀνταμοιβὴν διὰ τὴν... — *προσχωρῶ τινι* ἔρχομαι μὲ τὸ μέρος τινός, παραδίδομαι εἰς τινα. — *Γάμβριον, Παλαιγάμβριον*, πόλεις τῆς Μυσίας παρὰ τὸν Κάϊκον ποταμόν. — *Μύρινα, Γρύνειον*, παρὰ τοὺς Αἰολικαὶ πόλεις. — *Γογγύλω*, ἀπόγονοι τοῦ Γογγύλου τούτου ἦσαν οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι Γοργίων καὶ Γογγύλος. — *ὅτι* διότι. — *μηδίξω* φρονῶ τὰ τῶν Μήδων, ὑποστηρίζω τοὺς Μήδους. — *φεύγω* ἔξορίζομαι.

§ 7. *ἦν ἄς* = *ἐνίας* τινάς. — *κατὰ κράτος* διὰ τῆς βίας. — *λαμβάνω* καταλαμβάνω. — *Δάρισα*, πόλις τῆς Αἰολίδος πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἐρμου· καλεῖται αὕτη *Αἴγυπτιά*, διότι λέγεται ὅτι ὁ Κῦρος (ὁ πρεσβύτερος) εἶχε δώσει αὐτὴν πρὸς κατοικίαν εἰς τοὺς Αἴγυπτίους, διότι τούτων τὴν ἀνδρείαν εἶχε θανατώσει ἐν τινι μάχῃ γενομένη μετὰ αὐτῶν καὶ τοῦ στρατοῦ του. — *γέ μὴν* δέ. — *ἐλεῖν*, ἀόρ. τοῦ *αἰρῶ* κυριεύω. — *φρεατία* ὑδροθήκη, δεξαμενή. — *τέμνομαι* ἀνοίγω. — *δρῦττω* σκάπτω· *ὑπόνομον ὠρυττεν*, δηλ. ἀπὸ τῆς *φρεατίας* μέχρι τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεως. — *ὡς ἀφαιρησόμενος* ἵνα ἀφαιρέσῃ. — *ὡς* ἐπειδή. — *ἐκ τοῦ τείχους*, δηλ. τῆς Λαρίσης. — *ἐκθέω* κάμνω ἔξοδον, ἔξορχομαι. — *ἐμβάλλω* ῥίπτω μέσα. — *δρυγμα* = *φρεατία*. — *αὖ* ἀφ' ἑτέρου, καὶ αὐτός. — *χελώνη*, αὕτη ἦτο πολιορκητικὴ μηχανὴ φέρουσα στέγην ἐκ μὴ εὐπρήστων ὑλῶν καὶ κινουμένη ἐπὶ τροχῶν. Ὑπὸ ταύτην οἱ στρατιῶται προφυλασσόμενοι ἔσκαπτον τὰ τεῖχη ἢ εἰργάζοντο πρὸς διόρυξιν ὑπονόμων. — *ἐφίστημί τι ἐπὶ τινι* στήνω τι πρὸς προφύλαξιν τινος. — *ἐκδραμόντες*, ἀόρ. τοῦ *ἐκθέω*. — *δοκοῦντος δ' αὐτοῦ* = *ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτὸς* (δηλ. ὁ Θίβρων). *δοκῶ* φαίνομαι. — *πέμπουσι* = *πέμποντες* (δηλ. ἀγγέλους) *κελεύουσιν*.

§ 8. *ὡς*... *πορευσομένου* ἵνα (ἀπὸ ἐκεῖ) πορευθῇ. — *ἄρξων* ἵνα ἄρξῃ, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν. — *ἀφίκετο*, ἀποστα-

λείς ὑπὸ τῆς Σπάρτης κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 399 π.Χ. — *δοκῶ* νομίζομαι, θεωροῦμαι. — *μηχανητικὸς* πανουργός. — *καὶ δέ* . . . διὰ τοῦτο δὲ καὶ . . . — *Σίουφος*, οὗτος ἐθεωρεῖτο ὡς διαβόητος πανουργός· διὰ τὰς πανουργίας του δὲ λέγεται ὅτι κατεδικάσθη ἐν τῷ Ἄδῃ νὰ κυλίῃ ἀκαταπαύστως βράχον ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους, ὅστις ἐπιπτεν ὀπίσω προτοῦ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφήν. — *ζημιουῦμαι* τιμωροῦμαι, καταδικάζομαι. — *φεύγω* = ; (§ 6). — *οἱ σύμμαχοι*, δηλ. αἱ Ἴωνικαὶ πόλεις. — *ἐφείη*, ἄορ. τοῦ *ἐφήμι* ἐπιτρέπω. — *ἀρπάξω τοὺς φίλους* λεηλατῶ τὰς χώρας τῶν φίλων.

§ 9. *γνὸς* ἐπειδὴ ἐνόησεν. — *Φαρνάβαζος*, Πέρσης σατραπῆς τῆς Βιθυνίας καὶ μικρᾶς Φρυγίας. — *κοινολογοῦμαι τινι*, συνεννοοῦμαι μετὰ τινος. — *ἐλόμενος*, τοῦ *αἰροῦμαι* = ; (§ 3). — *θαιέρω* = *τῷ ἐτέρω* πρὸς τὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο. — *Ἄβυδος*, πόλις ἐπὶ τῆς μικρασιατικῆς παραλίας τοῦ Ἑλλησπόντου. — *ἐστάθη* διετάχθη (ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου) νὰ σταθῇ. — *τὴν ἀσπίδα ἔχων*, τοῦτο ἦτο τιμωρία δι' ἀξιωματικόν, τοῦ ὁποίου τὴν ἀσπίδα ἔφερον ὁ ἀσπιδοφόρος, ὅτε δὲν ἐγίνετο μάχη. — *κηλῖς* στίγμα, προσβολή. — *δοκῶ* = ; (§ 8). — *ἀταξίας*, ἡ γενκ. δηλοῖ τὴν αἰτίαν· *ἀταξία* ἀπειθεία. — *ζημίωμα* ποινή, τιμωρία. — *τοῦ Θίβρωνος*, συναπτεῖα ἡ γενκ. τῷ *διέφερον*. — *παράγω* ὀδηγῶ παρὰ τὴν θάλασσαν. — *φιλίας*, τοῦ ἐπιθέτου *φίλιος* φιλικός.

§ 10-11. *σατραπεύω*, ἔδῳ : εἶμαι ὑπαρχος (ὑποδιοικητής). — *Δαρδανεύς*, ὁ ἐκ τῆς Δαρδάνου, πόλεως τῆς μικρᾶς Φρυγίας παρὰ τὸν Ἑλλησπόντον. — *ἐπειδὴ*, χρονικόν. — *σατραπεία*, ἔδῳ : ὑποδιοίκησις. — *ἀναξυγννμι* ζευγνύω πάλιν τὰ ὑποζύγια, ξεκινῶ (ἐπὶ στρατοῦ)· ἔδῳ : παρασκευάζω. — *στόλος* ταξείδιον μὲ μεγάλην συνοδείαν. — *μάλιστα* πάρα πολύ, τὰ μέγιστα. — *ἐπορευέτο*, ἡ ἔδρα τοῦ Φαρναβάζου ἦτο ἐν Λασκυλείῳ παρὰ τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν τῆς Προποντίδος. — *ἔρχομαι εἰς λόγους* τυγχάνω ἀκροάσεως. — *σοι*, συναπτεῖα ἡ δοτκ. τῷ *φίλος*. — *τᾶλλα* κατὰ τὰ ἄλλα. — *ἀποδίδωμι* δίδωμι τὸ ὀφειλόμενον, πληρώνω. — *ἐπαινῶν αὐτὸν ἐτίμας* = *ἐπήνευς αὐτὸν καὶ ἐτίμας*. — *μηδὲν* (ἐπίορ.) μηδὲν. — *τί σὲ δεῖ* τίς ἀνάγκη εἶναι σύ. — *καθιστάναι*, τοῦ *καθίστημι* διορίζω. — *τι* κατὰ τι. — *ἐπὶ σοι* εἰς τὴν ἔξουσίαν σου. — *δήπου* βεβαίως.

§ 12-13. *ἔγνω* ἔκρινεν.—*οὐδὲν ἤτιον ἀνδρὸς* (= *τοῦ ἀνδρὸς*) οὐδόλως χειρότερον τοῦ συζύγου της, τακτικῶς ὅπως ὁ σύζυγός της.—*ὀπίε...* ἀφικνοῖτο ὁσάκις ἤρχετο.—*κάλλιστα καὶ ἠδιστα* λαμπρότατα καὶ εὐαρεστότατα.—*προσλαμβάνω* προσέτι καταλαμβάνω.—*ἐπιθαλαττίδιος* παραθαλάσσιος.—*Λάρισα*, Ἀμαξιτός, Κολωναί, πόλεις ἐν τῇ Τρωάδι· ἡ ἐδῶ μνημονευομένη *Λάρισα* δὲν εἶναι ἢ ἐν § 7.—*ξενικὸν Ἑλληνικὸν* μισθοφορικὸν στρατεύμα ἐξ Ἑλλήνων.—*ἀρμάμαξα*, τετράτροχος ἄμαξα, ὀπίσω καὶ ἐπάνω κλειστή, εἰς δὲ τὰ πλάγια μόνον μὲ παραπετάσματα, χρησιμεύουσα εἰς τὰς ὁδοιπορίας πρὸς μεταφορὰν περιφανῶν προσώπων, ἰδίως δὲ γυναικῶν.—*ὄν ἐπαινέσειε* ὅσους ἐπῆνει.—*δῶρα*, ταῦτα ἦσαν ὄπλα, διὰ τῶν ὁποίων διεκοσμήθησαν οἱ μισθοφόροι.—*ἀμέμπτως* ἀφθόνως, πλουσιοπαρόχως.—*κατασκευάζομαι* καταρτίζω.—*εἰς Μυσοὺς ἢ Πισίδας* εἰς τὴν χώραν τῶν Μυσῶν ἢ τῶν Πισιδῶν· βλ. γεωγρ. πίν.—*ὄτι* διότι.—*κακουργῶ* βλάπτω, ληλατῶ.—*ἀντιτιμῶ τινα μεγαλοπρεπῶς* ἀνταποδίδω μεγαλοπρεπεῖς τιμὰς εἰς τινα.—*ἔστιν ὅτε* ἐνίοτε.—*παρακαλῶ* προσκαλῶ.

§ 14-15. *ἀναπιεῶ (-όω)*, κυρίως: δίδω πτερὰ εἰς τινα (ἵνα πετάξῃ)· ἔπειτα: ἐρεθίζω, παρασύρω.—*ὑπό τινων*, νοητέα ἢ μετχ. *λεγόντων* = οἱ ἔλεγον.—*φυλαττομένης...* πιστευούσης καὶ ἀσπαζ., μετχ. αἰτιολογκ.—*φυλάττομαί τινα* προφυλάσσομαι ἀπὸ τινα.—*πιστεύω* ἔχω ἐμπιστοσύνην.—*ἀσπάζομαι* (ὑπο)δέχομαι μὲ οἰκειότητα, ἀγαπῶ.—*ὥσπερ ἂν γυνὴ γ. ἀσπάζοιτο* καθὼς μία γυνὴ (πενθερὰ) ἀγαπᾷ τὸν γαμβρόν της.—*εἰσελθών*, δηλ. εἰς τὰ δωμάτια τῆς Μανίας.—*τὸ εἶδος* κατὰ τὴν μορφήν.—*πάγκαλος* πολὺ ὠραῖος.—*Σκῆψις, Γέργις*, πόλεις τῆς Τρωϊκῆς χώρας.—*ἐχυρὸς* ὄχυρός.—*ἐνθα*, δηλ. ἐν Γέργιθι.—*ἀξιῶ* =; (§ 3).—*ἐκ τούτου* =; (§ 1).—*ἔστ'* (= ἔστε) ἂν... ἕως ὅτου...—*οὐ γὰρ ἂν* κτλ., ἢ σύνταξις: *ἔφη γὰρ οὐκ ἂν βούλεσθαι ζῆν*.—*μὴ τιμωρήσας* = *εἰ μὴ τιμωρήσειε*· *τιμωρῶ τινα* ἐκδικουῖμαι τὸν θάνατόν τινος.

§ 16-17. *καιρὸς* εὐκαιρία, εὐνοϊκὴ περίστασις.—*πέμπων*, δηλ. ἀγγέλους.—*πρὸς τὰς Αἰολ. πόλεις* πρὸς τὰς λοιπὰς (πλὴν

τῆς Λαρίσης, Ἄμαξ. καὶ Κολ.) Αἰολικὰς π.—*ἐλευθεροῦσθαι* = *πειραῖσθαι ἐλευθεροῦσθαι*. — *δέχεσθαι*, δηλ. *αὐτόν*. — *Νεανδροεῖς*, Ἰλιεῖς καὶ Κοκυλίται, οἱ κάτοικοι τῆς Νεανδροείας, τοῦ Ἰλίου καὶ τοῦ Κοκυλίου, πόλεων τῆς Τρωϊκῆς χώρας. — *καὶ γὰρ* διότι μάλιστα. — *οὐ πάνυ τι καλῶς περιέπομαι* οὐδόλως τυγχάνω (τῆς δεούσης) περιποιήσεως. — *ὁ ἐν Κεβροῖνι τὴν φυλακὴν ἔχων* ὁ φρούραρχος τῆς Κεβροῖνος. — *χωρίον* φρούριον. — *γίγνεται τὰ ἱερὰ* (δηλ. *καλά*) ἡ θυσία ἀποβαίνει αἰσία. — *τῇ πρώτῃ*, δηλ. ἡμέρᾳ. — *ὡς ἐπειδή*. — *ἐκαλλιερεῖτο* = *ἐγίνετο καλά*. — *καρτερῶ* ἐπιμένω. — *χαλεπῶς φέρω* ἀγανακτῶ, στενοχωροῦμαι. — *ἐγκρατῆς* κύριος.

§ 18 - 19. *Σικυώνιος*, ὁ ἐκ Σικυῶνος, πόλεως ἐν Πελοποννήσῳ πλησίον τῆς Κορίνθου. — *φλυαρῶ* ἀνοηταίνω. — *διατριβῶ* (δηλ. *τὸν χρόνον*) χάνω τὸν καιρὸν. — *ἀφαιροῦμαί τινά τι* ἀφαιρῶ τι ἀπὸ τίνος. — *τάξις* στρατιωτικὸν σῶμα ἔδῳ : λόχος. — *συγχοῦν*, ἀπομφ. τοῦ *συγχῶ* (-όω) καλύπτω διὰ χωμάτων. — *οἱ ἔνδοθεν* = *οἱ ἔνδον* οἱ ἐντὸς (δηλ. οἱ ἐν Κεβροῖνι) ὄντες. — *ἐπεξέρχομαι* ἐξέρχομαι, κάμνω ἔξοδον ἐναντίον τινός. — *συντιρώσκω* εἰς πολλὰ μέρη πληγώνω, καταπληγώνω. — *παίω* κτυπῶ ἐκ τοῦ πλησίον. — *βάλλω* κτυπῶ μακρόθεν. — *ἀπελαύνω* ἀποδιώκω. — *ἄχθομαι* λυποῦμαι. — *ἀθυμοτέρους*. . . ἔσεσθαι, δηλ. *τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας ἄθυμος* ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει καρδιά (θάραρος), ἀτολμος. — *ἐκ τοῦ τείχους*, δηλ. τῆς Κεβροῖνος. — *ἃ ποιοῖη* ὅσα πράττει. — *ὁ ἄρχων* = *ὁ τὴν φυλακὴν ἔχων* (§ 17). — *σὺν τῷ βαρβάρῳ* = *σὺν τοῖς βαρβάροις*. — *διαλέγομαι τι* διαπραγματεύομαι περὶ τίνος, συζητῶ τι. — *ἦκε*, δηλ. κῆρυξ. — *οἱ πρόσθεν* οἱ πρότερον (δηλ. ἐλθόντες). — *οἱ . . . καὶ αὐτῷ δοκοῦντα λέγοιεν* ὅτι . . . καὶ εἰς αὐτὸν ἀρεστὰ ἦσαν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὰ ἐπεδοκίμαζεν. — *εὐθύς, ὡσπερ ἔτυχε κεκαλλιερηκῶς* εὐθύς μετὰ τὴν θυσίαν, ἣτις κατὰ τύχην εἶχεν ἀποβῆ εὐνοϊκή. — *ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα*, ὁ Δερκ. κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θυσίας εἶχεν ἀποθέσει τὰ ὄπλα. — *ἡγοῦμαι* ὀδηγῶ. — *ἀναπετάννυμι* ἀνοίγω.

§ 20 - 21. *προσδοκῶ* περιμένω μετὰ φόβου. — *δκνῶ τινα* δυσπιστῶ πρὸς τινα. — *πολίτης* συμπολίτης. — *ἐρχομαι εἰς λόγους*

ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν, εἰς διαπραγματεύσεις.—*ἀπὸ πόλεως*. . .
τῶν συμμάχων, δηλ. τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ συμμάχων τῶν Σπαρτια-
 τῶν.—*συμμείγνυμί τινι* συναντῶμαι μετὰ τινος.—*ἐπὶ τίσιν*
 ὑπὸ ποίους ὄρους.—*ἐφ' ᾧτε* (μετ' ἀπαρμφ.) μετ' τὸν ὄρον νά. . .
 —*ἔω* ἀφήνω.—*ἅμα* συγχρόνως.—*γνούς* = ; (§ 9).—*βία τινός*
 παρὰ τὴν θέλησίν τινος.—*τοῖς πολίταις*, δηλ. τοῖς Ἑλλήσι.—*πα-*
ρακελεύομαι προτρέπω.—*καὶ ἔλευθέρους*, ὁ καὶ καὶ μάλιστα.—
πολιτεύω ζῶ ὡς πολίτης.—*συμπροπέμπω τινά* συνοδεύω τινά.—
τοῖς πεπραγμένοις διὰ τὰ πεπραγμένα (ὑπ' αὐτοῦ).

§ 22. *παρέπομαι τινι* παρακολουθῶ τινά.—*ἀτυχῶ τινος*
 δὲν ἐπιτυγχάνω εἰς τι· ὡς τῶν δικαίων οὐδενός ἀτυχήσοι ὅτι
 οὐδὲν ἐξ ὧσων δικαιούται θά χάσῃ.—*εἰς δύο* ἀνὰ δύο· ἢ παρὰ-
 ταῖς δηλ. εἶχε μέτωπον δύο ἀνδρῶν.—*οἱ ἀπὸ τῶν πύργων* οἱ
 (ὄντες) ἐπὶ τῶν πύργων (δηλ. τῶν τειχῶν τῆς Γέργιθος).—*καὶ*
μάλα παρὰ πολὺ.—*ὄντων* = οἱ (δηλ. πύργοι) ἦσαν.—*κέλευ-*
σον, δηλ. τοὺς ἐπὶ τῶν πύργων φρουρούς.—*ὄκνῶ* διστάζω.—
ἀνοίγειν = *κελεύειν ἀνοίξαι*.—*παραχρημα* ἀμέσως, παρευθύς.

§ 23 - 24. *αὖ* πάλιν.—*τίθεμαι τὰ ὅπλα* παρατάσσω, στρα-
 τοπεδεύω.—*ἐτέθνυτο* εἶχε προσφέρει τὴν θυσίαν.—*ἀνεῖπε*,
 ἄφρ. τοῦ ἀναγορεύω παραγγέλλω διὰ κήρυκος.—*ἐπὶ τῷ στό-*
ματι πρὸ τοῦ μετώπου.—*ὡς μισθοφορήσοντας* διότι (τοῦ λοι-
 ποῦ) θὰ εἶναι μισθοφόροι του.—*Μειδίᾳ γὰρ οὐδὲν ἔτι δεινὸν*
εἶναι διότι (εἶπεν ὅτι) οὐδὲν ὑπῆρχε πλέον εἰς τὸν Μειδίαν πρὸς
 φόβον, διότι ὁ Μειδίας οὐδὲν εἶχε πλέον νὰ φοβῆται.—*ὅ,τι*
ποιοίῃ τί νὰ κάμῃ.—*ξένιος* ὁ ἀνήκων εἰς ξένον, εἰς φίλον· *τὰ*
ξένια τὰ πρὸς φιλοξενίαν.—*ἐμὲ τεθνύκτα* ἐν ᾧ ἐγὼ ἔχω θυσιά-
 σει· οἱ προσφέροντες θυσίαν συνήθιζον νὰ προσκαλοῦν τοὺς
 φίλους των εἰς συμπόσιον καὶ νὰ φιλοξενοῦν αὐτοὺς μετ' τὸ ὑπό-
 λοιπον τοῦ θύματος.—*ἀλλὰ μὴ* καὶ νὰ μή.—*ἐν ᾧ*, δηλ. *χρόνῳ*.
 —*διασκεψόμεθα*, μέλλ. τοῦ *διασκοποῦμαι* ἐξετάζω ἀκριβῶς.

§ 25 - 26. *ἄρχων* κύριος, κληρονόμος.—*οἶκος* τὰ ἐν τῷ οἴκῳ,
 περιουσία.—*χῶρος* κτῆμα.—*νομή* τόπος βοσκῆς, λειβάδι.—
ἀπογράφω καταγράφω.—*ψεύδομαί τινά* προσπαθῶ ν' ἀπατήσω

τινά (λέγων ψεύδη).— *ὕμεῖς δέ γ'* ἄλλὰ σεῖς βεβαίως.— *μικρο-
λογοῦμαι* εἶμαι μικρολόγος, λεπτολογῶ.— *ἐπειδὴ* χρονζ.— *τὰ
πατρῶα* ἢ πατρικὴ περιουσία.— *τίνος ἦν*; εἰς ποῖον ἀνήκεν;—
οἱ δὲ πάντες, δηλ. οἱ παρόντες Σκήψιοι καὶ ὁ Μειδίας.— *ἄν
εἴη* τότε εἶναι.— *ἐπεὶ κρατοῦμεν πολέμιος γάρ*... διότι ἡμεῖς
εἴμεθα νικηταὶ καὶ ὁ Φαρν. εἶναι ἐχθρὸς μας.— *καὶ (τὰ Φαρν.)*,
ὁ *καὶ* καὶ ἐπομένως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν.

§ 27-28. *ἡγουμένων τῶν ἄλλων* ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ὠδήγουν
(αὐτόν, τὸν Δερκ.).— *ἐπὶ τήν*... εἰς τήν...— *οἴκησις* κατοικία.—
τοὺς ταμίας, δηλ. τῶν χρημάτων τῆς Μανίας.— *φράζω* λέγω.—
τοῖς ὑπηρέταις = τοῖς ἑαυτοῦ ὑπηρέταις.— *λαβεῖν = συλλα-
βεῖν*.— *προεῖπε*, ἄορ. τοῦ *προαγορεύω* δηλῶ.— *εἰ ἀλώσονται*
ἐὰν φωραθοῦν (πιασθοῦν).— *κλέπτω* ἀποκρύπτω.— *κατακλήω*
κλήω ἀσφαλῶς.— *κατασημαίνομαι* σφραγίζω.— *καθίστημι* το-
ποθετῶ, θέτω.— *τῶν ταξίαρχων καὶ λοχαγῶν*, ἐν τῷ Σπαρτια-
τικῷ στρατῷ *ταξίαρχος* μὲν ἦτο ὁ διοικητὴς *τάξεως* (στρατιω-
τικοῦ σώματος ἀποτελουμένου ἐκ 200 περίπου ἀνδρῶν), *λοχαγὸς*
δὲ ὁ διοικητὴς λόχου στρατιωτῶν (ἐξ 100 συνήθως ἀνδρῶν).—
ἡμῖν ὑφ' ἡμῶν.— *εἴργασται* ἔχει ἐξασφαλισθῆ, ἐξοικονομηθῆ.—
τῇ στρατιᾷ διὰ τὸν στρατόν.— *ἐγγὺς ἐνιαυτοῦ* περίπου δι' ἓν
ἔτος.— *ὀκτακισχιλίοις* δι' ὀκτακισχιλίους.— *προσεργάζομαι*
ἀποκτῶ προσέτι, ἐξοικονομῶ προσέτι.— *προσέσται*, δηλ. *τῷ
μισθῷ*· *πρόσειμι* (πρὸς + εἰμι) ὑπάρχω προσέτι, προστίθεμαι.
— *εὐτακτος* εὐπειθής.— *θεραπευτικὸς* πρόθυμος εἰς τὸ ὑπηρε-
τεῖν.— *ἐρομένου*, ἄορ. β' τοῦ *ἐρωτῶ*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

§ 1. *διαπράττομαί τι* κατορθώνω τι.— *ἐννέα πόλεις*, αὐ-
ται εἶναι αἱ μνημονευθεῖσαι ἀνωτέρω ἐν κεφ. 1, § 16-24.—
ὅπως ἄν μὴ... εἴη... μὴδ' αὖ Φαρν... πῶς νὰ μὴ εἶναι... καὶ
πῶς ἀφ' ἑτέρου ὁ Φαρν. νὰ μὴ...— *ἐν τῇ φιλίᾳ (χώρᾳ)*, δηλ.
τῇ Αἰολίδι.— *χειμάζω* διαχειμάζω, διέρχομαι τὸν χειμῶνα.—
βαρὺς καταπιεστικός, ἐνοχλητικός.— *καταφρονῶν*, δηλ. *τῶν Ἑλ-
λήνων*.— *ἡ ἵππος* τὸ ἵππικόν.— *κακουργῶ =*; (κεφ. 1, § 13).

—ἐπιτειχίζω ἀνεγείρω φρούριον ἢ ὀχύρωμα ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς πολεμίας χώρας, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις στρατιωτικῶν ἐνεργειῶν κατ' αὐτῆς· *τὴν Αἰολίδα ἐπιτειχειχίσθαι τῇ ἑαυτοῦ οἰκῆσει Φρουγία*, κατ' ἔννοιαν : ὅτι ἡ Αἰολίς ἦτο ἕνας προμαχὼν ποῦ ἠπειλεῖ τὴν Φρουγίαν, ἐν τῇ ὁποία (οὗτος) εἶχε τὴν κατοικίαν του (τὴν διαμονήν του)· ποία πόλις τῆς Φρουγίας ἦτο ἔδρα τοῦ Φαρον.; (βλ. § 10—11).

§ 2. *Βιθυνίς Θράκη*, χώρα κειμένη ἐπὶ τῆς Μ. Ἀσίας ἀπέναντι τῆς Θράκης (τῆς εὐρωπαϊκῆς)· ὠνομάσθη δὲ *Βιθυνίς Θράκη*, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς *Βιθυνοὶ Θραῖκες* μετενάστευσαν ἐκεῖ ἐκ τῆς ἀπέναντι Θράκης. — *οὐδὲ πάνν τι ἀχθόμενον* χωρὶς (διὰ τοῦτο) νὰ λυπῆται τόσον πολὺ. — *τὰ ἄλλα* κατὰ τὰ ἄλλα. — *φέρω καὶ ἄγω* ληλατῶ· *διετέλει φέρων καὶ ἄγων* συνεχῶς ἐληλάτει. — *ἐπειδὴ* χρονκ. — *Σεύθης* βασιλεὺς τῶν Ὀδρουσῶν ἐν Θράκῃ — *πέραθεν* ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος (δηλ. ἀπὸ τῆς εὐρωπαϊκῆς Θράκης). — *σύμμαχοι* ὡς σύμμαχοι. — *τῶν Ὀδρουσῶν* ἐκ τῶν Ὀδρουσῶν. — *περίσταυρωσάμενοι* περιχαρᾶκωθέντες, ὀχυρωθέντες. — *ἀπὸ τοῦ Ἑλλ.* μακρὰν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. — *στάδια*, τὸ στάδιον ἦτο μέτρον μήκους ἴσον πρὸς 186 γαλλικὰ μέτρα· τὸ 1 στ. = 3 λεπτὰ τῆς ὥρας. — *αἰτῶ τινά τι* ζητῶ παρὰ τινός τι. — *τῶν ὀπλιτῶν* τινὰς ἐκ τῶν ὀπλιτῶν. — *ἀνδράποδον* δοῦλος, αἰχμάλωτος. — *χρήματα* πράγματα (κινητὰ), λάφυρα.

§ 3-4. *μεστὸς* πλήρης. — *αὐτοῖς* = *αὐτῶν*. — *καταμανθάνω* μανθάνω καλῶς. — *ὅσοι* πόσοι (Ὀδρούσαι). — *ἐξῆσαν*, δηλ. ἐπὶ *λείαν* (§ 2). — *ἄμ' ἡμέρα* εὐθύς ὡς ἐξημέρωσε, κατὰ τὰ ἐξημερώματα. — *προσπίπτω τινι* ἐπιπίπτω κατὰ τινος. — *τοῖς ὀπλίταις*, δηλ. τοῖς Ἑλλῆσι τοῖς φυλάττουσι τὸ στρατόπεδον. — *ἐγγὺς γίγνομαι* πλησιάζω. — *οἱ μὲν... οἱ δέ*, δηλ. ἐκ τῶν Βιθυνῶν (πελταστῶν καὶ ἱππέων). — *καθειργμένοι*, πθηκ. προκμ. τοῦ *καθειργνυμι* ἐγκλείω. — *σταύρωμα* περίφραγμα διὰ πασσάλων, χαράκωμα. — *ὡς ἀνδρομήκει ὄντι* τὸ ὁποῖον εἶχεν ἕψος σχεδὸν ἐνὸς ἀνδρός. — *διασπῶ* κατεδαφίζω, καταστρέφω. — *φέρομαι εἷς τινα* ὀρμῶ κατὰ τινος. — *ἧ ἐκθέοιεν* = *ἧ ἐξέθειον* (δηλ. οἱ Ὀδρούσαι καὶ οἱ Ἑλλ.)· *ἧ ὅπου ἐκθέω* τρέχω ἔξω, ἔξορμῶ. —

ῥαδίως ἀπ. πελτ. ὀπλίτας, οἱ μὲν Βιθυνοὶ ὡς ἑλαφρῶς ὀπλισμένοι ἔτρεχον ταχύτερον, οἱ δ' Ἕλληνες ὀπλῖται ὡς βαρέως ὀπλισμένοι βραδύτερον.—ἐφ' ἐκάστη ἐκδρομῇ εἰς ἐκάστην ἔξοδον.—καταβάλλω ῥίπτω κάτω.—τὸ αὐλιον ἢ μάνδρα.—σηκασθέντες, παθ. ἀόρ. τοῦ σηκάζω ἐγκλείω.—κατακοντίζομαι φονεύομαι κτυπηθεὶς δι' ἀκοντίου.—ἀμφι τοὺς περὶ τοὺς.—εἰς τὸ Ἑλληνικόν, δηλ. στρατόπεδον.—καὶ οὗτοι . . . ἀπεχώρησαν καὶ μάλιστα οὗτοι . . . ἀκριβεστέρα διασάφεις τοῦ : ἐσώθησαν.—ἐπεὶ εὐθέως εὐθύς ὡς.—τὸ προῶγμα τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων (δηλ. ;).—διαπίπτω διαφεύγω.—ἀμελήσαντων τῶν Βιθ. χωρὶς νὰ δώσουν προσοχὴν εἰς αὐτοὺς (χωρὶς νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦν) οἱ Βιθυνοί.

§ 5. ταχὺ ταχέως.—σκηνοφύλακες φρουροὶ τοῦ στρατοπέδου.—ἀπολαμβάνω λαμβάνω ὀπίσω.—οἱ Ἕλληνες, δηλ. οἱ τοῦ Δερκυλ.—νεκροὺς γυμνοὺς, διότι οἱ Βιθυνοὶ εἶχον ἀφαιρέσει ὄχι μόνον τὰ ὄπλα τῶν φονευθέντων, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτῶν.—ἐν τῷ στρατοπέδῳ, δηλ. ἐν τῷ σταυρωμάτι (§ 3).—τοὺς ἑαυτῶν, δηλ. νεκρούς.—ἐπ' αὐτοῖς πρὸς τιμὴν αὐτῶν.—ποιῶ ἵπποδρομίαν τελῶ ἵπποδρομικοὺς ἀγῶνας.—δομῷ τοῖς Ἕλλ. μαζί μὲ τοὺς Ἕλλ.—δὴ φυσικά.—τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξῆς.—ἦγον=ἦγον καὶ ἔφερον (§ 2).—ἔκαον, ἐξ ἐκδικήσεως: πρότερον εἰς τί περιορίσθησαν οὗτοι :

§ 6-7. ἅμα τῷ ἦρι (=ἔαρι) εὐθύς ὡς ἦλθε τὸ ἔαρ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος (τοῦ 398 π.Χ.)—ἀποπορεύομαι ἀπέρχομαι.—ἐκ τῶν Βιθυνῶν ἐκ τῆς χώρας τῶν Βιθυνῶν.—Δάμψακος, πόλις τῆς Τροάδος παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον.—ἀπὸ ἐκ μέρους.—τὰ τέλη οἱ ἄρχοντες (δηλ. οἱ ἔφοροι).—οἴκοι ἐν τῇ πατρίδι (ἐν Σπάρτῃ).—ἐπισκεπόμενοι (τοῦ ἐπισκοποῦμαι) ἵνα ἐξετάσουν.—ὅπως ἔχοι πῶς εἶχον.—μένοντι ἄρχειν=μένειν καὶ ἄρχειν ἄρχω ἔχω τὴν ἀρχηγίαν (τοῦ στρατοῦ).—καὶ ἐπιστεῖλαι δὲ τοὺς ἐφόρους προσέτι δὲ (ἔλεγον) ὅτι οἱ ἔφοροι παρήγγειλαν.—ὡς, ὦν. . . αὐτοῖς, ἢ σύνταξις: ὡς μέμφοιντο μὲν αὐτοῖς τούτων, ἃ πρόσθεν ἐποίουν: μέμφομαί τινί τινος κατηγορῶ τινα διὰ τι.—ὅτι δὲ ἐπειδὴ δέ.—οὐδὲν ἀδικῶ οὐδεμίαν ἀδικίαν διαπράττω,

οὐδόλως βλάπτω (ἔδῳ : τοὺς συμμάχους). — *δίκαία ποιῶ περὶ τινά* φέρομαι καλῶς πρὸς τινά. — *ὁ τῶν Κυρείων προεστηκώς* ὁ προϋστάμενος (ὁ ἀρχηγός) τῶν ἄλλοτε μισθοφόρων τοῦ Κύρου (δηλ. ὁ Ξενοφῶν). — *τοῦ μὴ ἔξαμαρτάνειν* (δηλ. ἡμᾶς) τοῦ νὰ μὴ κάμνωμεν ἡμεῖς σφάλματα. — *τότε δέ*, δηλ. *ἔξαμαρτάνειν*. — *αὐτοὶ* σεῖς αὐτοί, μόνοι σας.

§ 8. *συσκηῶ* διαμένω ἐν τῇ αὐτῇ σκηνῇ μετ' ἄλλων, διαμένω μαζί. — *ἐπεμνήσθη*, τοῦ *ἐπιμνησκόμαι* ἐνθυμοῦμαι, ἀναφέρω. — *οἱ περὶ τὸν Ἄρακον* τὰ μέλη τῆς πρεσβείας, τῆς ὁποίας ἀρχηγός ἦτο ὁ Ἄρ. — *ὅτι καταλελοίποιεν*, δηλ. οἱ ἐκ Λακ. πρέσβεις. — *Χερρονησίται*, οἱ κάτοικοι τῆς Θρακικῆς χερσονήσου. — *τούτους δὲ λέγειν ἔφασαν* ἀνέφερον δὲ (οἱ ἐκ Λακ. πρέσβεις), ὅτι οὗτοι (δηλ. οἱ πρέσβεις τῶν Χερρονησιτῶν) ἔλεγον. — *ἐργάζομαι χώραν* καλλιεργῶ χώραν. — *φέρεισθαι γὰρ καὶ ἀγεσθαι* (δηλ. *τὴν Χερρόνησον*), νοητέον τὸ *ἔλεγον*, ἐξ οὗ τὰ ἀπορμφ. — *εἰ ἀποτερισθείη*, ὑποκμ. *ἢ Χερρ.* ἀποτεριχίζω ἀποκλείω διὰ τείχους. — *ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν* ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς ἄλλης· ὑπὸ τίνων θαλασσῶν περιβρέχεται ἡ Χερρόνησος; βλ. γεωγρ. πίν. — *καὶ σφίσιν ἄν γῆν εἶναι* (ὅτι) καὶ αὐτοὶ θὰ εἶχον χώραν. — *ἀγαθὴν* εὐφορον. — *θανμάζω* εὐρίσκω παράδοξον, ἄτοπον. — *καὶ καὶ πράγματι*. — *δύναμις* στρατιωτικὴ δύναμις. — *ἦν ἔχει* τίνα εἶχεν. — *ἐπ' Ἐφέσου* εἰς τὴν Ἐφεσον. — *διὰ τῶν Ἑλλην. πόλεων*, τῶν κειμένων μεταξὺ Λαμψάκου — ἔνθα οἱ ἐκ Λακ. πρέσβεις εἶχον συναντηθῆ μετὰ τοῦ Δερκ. (§ 6) — καὶ Ἐφέσου. — *ὅτι* διότι.

§ 9. *ἔγνω* = ; (κεφ. 1, § 12). — *μενετέον ὃν* ὅτι ἔπρεπε νὰ μένη (δηλ. ἐν Ἀσίᾳ). — *ἐπήρετο*, ἄορ. τοῦ *ἐπερωτῶ* ἐρωτῶ. — *πότερα* = *πότερον*. — *καθάπερ* καθὼς. — *διὰ τοῦ χειμῶνος* κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος. — *ἐλομένου*, ἄορ. τοῦ *αἰροῦμαι* = ; (κεφ. 1, § 9). — *οὕτω* ἔνεκα τούτου. — *τὰς περὶ ἐκεῖνον* τὰς εὐρισκομένας ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐπικρατείας ἐκείνου (δηλ. τοῦ Φαρν.).

§ 10. *ἦν καταμαθὼν* = *καταμαθὼν δὲ ταύτην*. — *πόλεις ἔνδεκα*, τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι ἡ Καρδία, ὁ Ἐλαιοῦς, ἡ Καλ-

λίπολις, ἢ Σηστός (βλ. γεωγρ. πίν.).— *πάμφορος* ὁ παντὸς εἶδους προϊόντα παράγων, γονιμώτατος.— *ἀρίστην* = ; (§ 8 «ἀγαθὴν»).— *κακῶ (-όω)* βλάπτω, καταστρέφω.— *τοῦ Ἰσθμοῦ*, τοῦ στενωπώτου δηλ. μέρους τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, μεταξύ Καρδίας καὶ Πακτύης (πρβλ. § 8 «ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν»): βλ. γεωγρ. πίν.— *μέλλω* βραδύνω, ἀναβάλλω.— *κατὰ μέρη* εἰς χωριστὰ μέρη.— *τὸ χωρίον* τὸ διάστημα (δηλ. τὰ 37 στάδια).— *τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι* εἰς ἐκείνους, οἵτινες πρώτοι ἤθελον περατώσει τὴν τείχισιν (τοῦ ἀναλογοῦντος δηλ. εἰς αὐτοὺς μέρους τοῦ διαστήματος).— *ὡς ἕκαστοι ἄξιοι εἶεν* ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἑκάστου.— *ἀποτελῶ* περατώνω.— *ἡρινὸς = ἔαρινός.*— *πρὸ δπώρας*, ὁ προσδιορισμὸς ἀνήκει εἰς τὸ ἀπετέλεσε· *ἡ δπώρα* τὸ φθινόπωρον.— *ἐποίησε* περιέλαβε.— *σπόριμον*, δηλ. *γῆν*· *σπόριμος* κατάλληλος διὰ σποράν.— *παντοδαπὸς* παντὸς εἶδους.

§ 11. *ἐπισκοπῶ* ἐξετάζω, ἐπιθεωρῶ.— *τὰς πόλεις*, τὰς ἐν Ἰασίᾳ Αἰολικὰς πόλεις.— *τὰ ἄλλα* κατὰ τὰ ἄλλα.— *Ἄταρνεὺς*, Αἰολικὴ πόλις ἐν τῇ Τευθρανίᾳ τῆς Μυσίας ἀπέναντι τῆς Μυτιλήνης.— *χωρίον* μέρος, τόπος.— *ἰσχυρὸς* ὀχυρὸς.— *ζῶντας ἐκ τούτου*, δηλ. ἐκ τῆς λεηλασίας.— *πυθόμενος = εἰ καὶ ἐπύθετο*— *παρίσταμαι* καθυποτάττω.— *ἐπιμελητῆς* διοικητῆς.— *κατασκευάζω* ἐφοδιάζω.— *ἐν τῷ χωρίῳ*, δηλ. τῷ Ἄταρνεϊ.— *ἐκπλεως, ὠν* ἐντελῶς πλήρης, ἄφθονος.— *καταγωγὴ* κατάλυμα, σταθμὸς.— *ὅποτε ἀφικνοῖτο* = ; (κεφ. 1, § 12).

§ 12. *οἱ ταύτη*, δηλ. *οἰκοῦντες· ταύτη* ἐκεῖ (δηλ. ἐν Ἰωνίᾳ).— *διδάσκω* ὑποστηρίζω, λέγω.— *ἐπὶ Τισσαφέρνει* εἰς τὴν ἔξουσίαν τοῦ Τισσ.— *κακῶς πάσχω* κακοποιοῦμαι.— *ἐνθαπερ*, δηλ. *ἦν*.— *οἶκος* ἡ κατοικία καὶ ἡ περιουσία.— *οὕτως ἄν...* *ἀφεῖναι*, ἢ σύνταξις: *ἔφασαν νομίζειν (οἱ πρέσβεις) αὐτὸν (τὸν Τισσ.) οὕτως ἄν ἀφεῖναι τάχιστα σφᾶς αὐτιονόμους· οὕτως* τότε (ἐὰν δηλ. ἐλεηλατεῖτο ἡ Καρία).— *διαβαίνειν*, δηλ. τὸν Μαίανδρον ποταμὸν.— *παραπλεῖν*, δηλ. παρὰ τὰ παράλια τῆς Καρίας.

§ 13-14. *πρὸς Τισσαφέρνην*, διατρίβοντα τότε ἐν Σάρδε-

σιν.—*ἅμα μὲν... ἅμα δέ* = ; (κεφ. 1, § 3).—*ὅτι* διότι.—*ἀποδείκνυμι* διορίζω.—*στρατηγὸς τῶν πάντων* (ἐξ ὀνομαστ. *τὰ πάντα*) γενικὸς στρατηγός, ἀρχιστράτηγος.—*διαμαρτυροῦμαι* διαβεβαιώνω, θέλω νὰ διαβεβαιώσω.—*ἔτοιμος* πρόθυμος.—*κοινη* ἀπὸ κοινοῦ (μετὰ τοῦ Τισσ.).—*ἐκ τῆς βασιλέως*, δηλ. χώρας.—*ἄλλως τε γὰρ* κατὰ τὰ ἄλλα ὁμως (ἐκτὸς δηλ. τῆς κοινης συμπολεμήσεως κατὰ τῶν Ἑλλ.).—*ὑποφθονῶ τινί τινος* φθονῶ ὀλίγον τινὰ διὰ τι.—*χαλεπῶς φέρω* = ; (κεφ. 1, § 17).—*ἀπεστερημένος τῆς Αἰολίδος*, ὡς ἐκ τῆς ἀπραξίας καὶ ἀδιαφορίας τοῦ Τισσ.—*ὁ δέ*, δηλ. ὁ Τισσ.—*ἀκούων*, δηλ. τὰς περὶ συμπτάξεως διαβεβαιώσεις τοῦ Φαρν.—*ἐπὶ Καρίαν* εἰς Καρ.—*περὶ τούτων*, δηλ. *περὶ τοῦ κοινη* *πολεμεῖν καὶ συμμάχεσθαι καὶ συνεκβάλλειν τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς βασιλέως*.—*ἔρυμα* φρούριον, ὀχύρωμα.—*πάλιν* ὀπίσω.—*ὡς ὅτε*.—*πεπερακότες εἰσὶ* (= *πεπεράκασι*), ὑποχμ. : ὁ Τισσ. καὶ ὁ Φαρν.—*ὀκνῶ* φοβοῦμαι.—*καταθέω τὴν χώραν* κάμνω ἐπιδρομὰς εἰς τὴν χώραν.

§ 15. *οὔτοι*, δηλ. ὁ Δερκυλ. καὶ ὁ Φάραξ, ὅστις συνήνωσε τὸν ναυτικὸν τοῦ στρατὸν μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Δερκυλ.—*οὐδέν τι οὐδόλωσ*.—*ὡς προεληλυθότων τῶν πολεμίων* διότι ἐνόμιζον (ὁ Δερκ. καὶ ὁ Φάρ.) ὅτι οἱ πολέμοι εἶχον προχωρήσει.—*ἡ Ἐφεσία (χώρα) = ἡ Ἐφεσος*.—*ἐκ τοῦ ἀντιπέρας* ἀπὸ τὸ ἀπέναντι μέρος, εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος.—*ἐπὶ τῶν μνημάτων...* *εἰς τὰ μνημεῖα*, νοοῦνται τάφοι ὑψηλοὶ πλησίον τῶν Σάρδεων.—*ἀνταναβιβάσαντες... τινὰς* ἀφ' οὗ ἀνεβίβασαν καὶ αὐτοὶ (στρατιώτας) τινάς.—*παρ' ἑαυτοῖς* πλησίον αὐτῶν.—*ἡ τύρσις, -εως καὶ -ιος* ὁ πύργος.—*καθορῶ* διακρίνω καλῶς.—*ἦ* (ἐπίρρ.) = ; (§ 4).—*αὐτοῖς ἦν ἡ ὁδὸς* αὐτοὶ (δηλ. ὁ Δερκυλ. καὶ ὁ στρατός του) ἐπορεύοντο.—*λεύκασπις* ὁ φέρων λευκὴν ἀσπίδα.—*καὶ τὸ Ἑλλ.*, δηλ. στρατεύμα.—*(ἐκότερος) αὐτῶν*, δηλ. τοῦ Τισσ. καὶ Φαρν.—*μάλα πολὺ = ὁ ἦν μάλα πολὺ*.

§ 16 - 17. *ἦσθετο* ἔμαθεν, ἐπληροφορήθη (δηλ. παρὰ τῶν ἀναβάντων εἰς τὰ μνήματα καὶ τοὺς πύργους).—*τοῖς ταξιάρχοις καὶ λοχαγοῖς*, περὶ τούτων βλ. ἐν κεφ. 1, § 27-28.—*τὴν τα-*

χίστην τάχιστα.—*εἰς ὀκτώ* εἰς βάθος ὀκτώ ἀνδρῶν.—*κράσπεδον* τὸ ἀκρότατον μέρος ἑνὸς πράγματος· *τὰ κράσπεδα*, ἐδῶ: τὰ ἄκρα τῆς παρατάξεως.—*καθίσταμαι* τοποθετοῦμαι.—*ἄσους γέ δὴ καὶ οἴους*, τὸ ἱππικὸν τοῦ Δερκυλ. ἦτο ἀνάξιον λόγου· ἐκ πόσων καὶ ἐκ ποίων ἱππέων ἀπετελεῖτο; πρβλ. κεφ. 1, § 4 καὶ § 5.—*ἡσυχίαν εἶχε καὶ παρεσκευάζετο* μὲ ἀταραξίαν (μὲ ψυχραιμίαν) παρεσκευάζετο.—*Πριήνη*, πόλις ἐν τῇ Δ. παραλία τῆς Καρίας ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ ὄρους Μυκάλης· πλησίον ταύτης ἔκειτο τὸ *Ἀχιλλεῖον*.—*ἐν τῷ σίτῳ* ἐν τοῖς σιτοφόροις ἀγροῖς.—*καὶ γὰρ* διότι μάλιστα.—*οὐ μενοῦντες* ὅτι δὲν θὰ μείνουν (ἐν τῇ θέσει των, ἀλλ' ὅτι θὰ δραπετεύσουν καὶ αὐτοί, εὐθύς ὡς ἀρχίσῃ ἢ μάχῃ).

§ 18. *τὸν Φαρν. . . κελεύειν*, ἡ σύνταξις: *ἐξηγγέλλετο τὸν Φαρν. κελεύειν* (τὸ *ἑαυτοῦ στρατεύμα*) *μάχεσθαι*.—*τὸ Κύρρειον στρατεύμα* τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα τὸ ὑπηρετήσαν ὑπὸ τὸν Κύρον.—*καταλογίζομαι* ἀναλογίζομαι, σκέπτομαι.—*ὡς πῶς*.—*αὐτοῖς*, τοῖς Πέρσαις ἐν γένει.—*καὶ τούτῳ. . . τοὺς Ἑλλ.* = *καὶ νομίζων πάντας τοὺς Ἑλληνας ὁμοίους εἶναι τούτῳ*.—*ἀφικνοῦμαι εἰς λόγους τινι* ἔρχομαι εἰς συνομιλίαν μετὰ τινος.—*οἱ κράτιστοι τὰ εἶδη* (=τὸ *εἶδος*) οἱ ἄριστοι κατὰ τὸ (ἔξωτερικόν) παράστημα.—*προέρχομαι πρὸς τινα* προχωρῶ πρὸς τινα, ἔρχομαι εἰς συνάντησίν τινος.—*εἰς λόγους ἀφικέσθαι*, δηλ. *ἐμοί*.—*πιστὰ* ἔνορχοι βεβαιώσεις.—*δοτέον καὶ ληπτέον* (ἔστι) = *δεῖ δοῦναι καὶ λαβεῖν*.

§ 19-20. *δόξαντα ταῦτα καὶ περανθέντα* = *ἐπεὶ ἔδοξε ταῦτα καὶ ἐπερανθῆ* ἀφ' οὗ ταῦτα ἐνεκρίθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν.—*Δεύκοφρος*, πόλις τῆς Ἰωνίας ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Μαιάνδρου.—*ἄγιον* σεβαστόν.—*πλέον ἢ σταδίου* ἔχουσα μῆκος περὶ σφόδρτον τοῦ ἑνὸς σταδίου.—*ὑπόψαμμος* μὲ ἄμμον ὑποκάτω (δηλ. εἰς τὸν πυθμένα).—*ἀέναος* ὁ ἀενάως (διαρκῶς) ῥέων.—*πότιμος* πόσιμος, κατάλληλος πρὸς πόσιν.—*συγκείμενος* συμπεφωνημένος.—*χωρίον* = ; (§ 11).—*ἤλθον*, ὁ Δερκυλ. καὶ οἱ Πέρσαις σατράπαι (δηλ. ὁ Φαρν. καὶ ὁ Τισσ.).—*πυνθάνομαί τινος* ἐρωτῶ τινα.—*ἐπὶ τίσιν* = ; (κεφ. 1, § 20).—*ἔῳη*, τοῦ *ἔῳ* ἀφήνω.

—*ὅτι*, δηλ. ποιήσαιντο ἂν τὴν εἰρήνην.—*καὶ οἱ Λακεδ. ἀρ-
μοσταί*, δηλ. ἐξέλθοιεν.—*ἀπαγγέλλω* ἀναγγέλλω.—*Δερκυλίδα*...
Τισσαφέρνει ὑπὸ τοῦ Δερκυλ. . . ὑπὸ τοῦ Τισσ.—*ἐπὶ* πρὸς, εἰς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

§ 1. *μετὰ δὲ ταῦτα*, τῷ 396 π.Χ.—*ἐν Φοινίκη*, ἔνθα εἶχε μεταβῆ ὁ Ἡρώδας χάριν ἐμπορικῶν ἐργασιῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶχε μισθώσει τὸ πλοῖον ναυκλήρου τινός.—*ναυκλήρος* κύριος τοῦ πλοίου, ἐφοπλιστής.—*τὰς μὲν καταπλεύσας*... *τὰς δὲ πεπλ*...*τὰς δὲ κατασκ*... ὅτι ἄλλαι μὲν... ἄλλαι δέ... ἄλλαι δὲ (τέλος)...—*καταπλεύσας*, δηλ. εἰς Φοινίκην.—*αὐτοῦ*, ποῦ;—*πληρῶ* ἐξοπλιζῶ.—*προσακούω* προσέτι ἀκούω.—*ὅτι δέοι* ὅτι ἔπρεπε, ὅτι ἐπρόκειτο.—*ἀνάγομαι* ἀποπλέω.—*ἐξαγγέλλω* ἀναγγέλλω.—*ὡς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους παρασκευαζομένων* ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του, ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Τισσ. παρεσκεύαζον.—*οἱ* = *ἐπὶ τίνα* (δηλ. παρεσκεύαζον).—*οὐδὲν* οὐδὲ ὅλως· συναπτόν τῷ *εἰδέναι*.

§ 2. *ἀνεπιτερωμένων* (τοῦ ἀναπιτεροῦμαι) *τῶν Λακ.* ἐν ᾧ οἱ Λακ. εὐρίσκοντο ἐν ἐξεγέρσει (ἐκ τῆς ἀγγελίας τοῦ Ἡρώδα).—*τοὺς συμμάχους*, δηλ. ἀντιπροσώπους τούτων.—*Λύσανδρος*, ναύαρχος τῶν Λακεδαιμονίων.—*τριάκοντα Σπαρτιατῶν*, οἱ τριάκοντα οὗτοι Σπαρτιαῖται, οἱ μετὰ τοῦ βασιλέως ἀποστελλόμενοι εἰς τὰς μακρινὰς ἐκστρατείας, ἦσαν σύμβουλοι ἐν τοῖς πολεμικοῖς, ἀποτελοῦντες τρόπον τινὰ τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ βασιλέως.—*τῶν νεοδαμῶδων*, περὶ τούτων βλ. III, κεφ. 1, § 4.—*τῷ ναυτικῷ* κατὰ τὸ ναυτικόν.—*περὶεμι* εἶμαι ὑπέρτερος.—*καὶ τὸ πεζ. λογιζ.* κτλ. = *καὶ λογιζόμενος ὡς* (= πῶς) *τὸ πεζὸν ἐσώθη*.—*τό*... *ἀναβάν* τὸ ὁποῖον ἐξεστράτευσε.—*Ἀγησίλαον*, τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης.—*ὑποσιῆναι*, ἀφ. τοῦ ὑφίσταμαι ἀναλαμβάνω.—*τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων* τὸ συμμαχικὸν στράτευμα.—*στρατεύεσθαι*, ἐκ τοῦ ὑποσιῆναι.—*πρὸς τούτῳ τῷ λογισμῷ* ἐκτὸς ταύτης τῆς σκέψεως (ὅτι δηλ. ὁ ἀγὼν θὰ ἦτο εὐκολός).—*συνεξέρχομαι τινι* συνεκστρατεύω μετὰ τινος.—*δεκαρχία*, ὄλιγαρχ-

χικόν πολίτευμα, κατὰ τὸ ὁποῖον τὴν ἀρχὴν εἶχον δέκα ἄνδρες.— **κατασιαθείσας ὑπ' ἐκείνου**, δηλ. τοῦ Λυσ. τῷ 404 π.Χ. μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηναίων.— **ἐν ταῖς πόλεσι**, ταῖς παραθαλασσίαις τῆς Μ. Ἀσίας.— **ἐκπίπτω** καταλύομαι.— **διὰ τοὺς ἐφόρους** ἕνεκα τῶν ἐφόρων, τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἐφόρων· οἱ ἔφοροι κατέλυσαν τὰς δεκαρχίας αὐτάς, ζηλοτυποῦντες τὴν ἰσχὺν τοῦ Λυσάνδρου.— **παρήγγειλαν τὰς πατριούς πολιτείας** προσεκήρυσαν (διὰ τοῦ Δερκυλ.) νὰ πολιτεύεται ἐκάστη πόλις κατὰ τὸ πατροπαράδοτον πολίτευμά της.

§ 3 - 4. **ἐπαγγέλλομαι** ὑπόσχομαι, ἀναλαμβάνω.— **σίτος** τροφήμα.— **θυσάμενος, ὅσα ἔδει**, δηλ. **θύσασθαι· θύομαι, ὅσα δεῖ (θύεσθαι)** προσφέρω τὰς θυσίας ποῦ πρέπει νὰ προσφέρω· προσφέρω τὰς καθιερωμένας θυσίας.— **καὶ τᾶλλα καὶ τὰ διαβατήρια (ιερά)** δηλ. καὶ τὰς ἄλλας θυσίας (τὰς κατὰ τὴν κατάλειψιν τῆς πόλεως) καὶ τὰς πρὸς ἔξοδον· ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐξερχόμενος εἰς πόλεμον ἐθυσίαζε πρῶτον μὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ του (**τᾶλλα**) εἰς τὸν ἄ γ ἦ τ ο ρ α (τὸν ὄδηγόν) Δία· ἂν δὲ αἱ θυσίαι ἀπέβαινον αἴσαι, ἐξήρχετο ὁ στρατὸς μέχρι τῶν ὁρίων τῆς χώρας· ἐκεῖ δὲ ἐν τοῖς ὁρίοις ἐθυσίαζε πάλιν ὁ βασιλεὺς **τὰ διαβατήρια** εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηναῖαν· ἂν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ θυσίαι ἀπέβαινον αἴσαι, διέβαινε τὰ ὅρια τῆς χώρας.— **προεῖπε**, τοῦ **προαγορεύω** παραγγέλλω.— **ὄσους τε δέοι... καὶ ὅποι...** καὶ πόσοι ἔπρεπε... καὶ ποῦ...— **πάρειμι** παρευρίσκομαι, προσέρχομαι.— **ἐκασταχόθεν** ἐξ ἐκάστης πόλεως.— **Ἀύλις**, Βοιωτικὴ πόλις (νῦν Βαθύ), ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, παρὰ τὸν Εὐριπον.— **ἐγένετο = ἀφίκετο**.— **βοιώταρχοι** ἐκαλοῦντο οἱ ἐν Θήβαις ἀνώτατοι ἄρχοντες τῆς Βοιωτικῆς ὁμοσπονδίας, 11 τὸν ἀριθμόν.— **εἶπαν μὴ θύειν**, ἠμποδίσθη ἡ θυσία, διότι ὁ Ἄγης. δὲν ἐζήτησε τὴν πρὸς θυσίαν ἄδειαν τῶν βοιωτάρχων καὶ δὲν προσέλαβεν ἐν τῇ θυσίᾳ κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς χώρας τὸν ἐγχώριον ἱερέα τῆς θεᾶς.— **καὶ οἷς... ἀπὸ τοῦ βωμοῦ**, ἡ σύνταξις· **καὶ διέρριψαν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερά, οἷς τεθυμένοι ἐνέτυχον· διαρρίπτω** διασκορπίζω· **τὰ ἱερά** τὰ σφάγια· **ἐντυγχάνω τι** εὐρίσκω τι.— **ἐπιμαρτύρομαι** ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας.— **Γερασιός**, ἀκρωτήριον καὶ πόλις ἐπὶ τῆς Ν. ἁκρας τῆς Εὐβοίας.— **τοῦ στρατεύματος**,

δηλ. τοῦ σταλέντος ὑπὸ τῶν συμμάχων (πρβλ. § 2 «τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων»). — **σιόλος** ἐκστρατεία, πλοῦς.

§ 5. **τίνος δεόμενος ἦκοι** τίνος ἐπιθυμῶν ἔχει ἔλθει, πρὸς τίνα σκοπὸν ἔχει ἔλθει. — **ὁ δ' εἶπεν...** = **ὁ δ' εἶπεν ὅτι ἦκοι δεόμενος αὐτιονόμους εἶναι καὶ τὰς...** — **ἐν τῇ παρ' ἡμῖν Ἑλλάδι** = **ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἑλλάδι**. — **σπένδομαι** συνθηκολογῶ, κάμνω ἀνακαχῆν. — **ἕως ἂν πρὸς β. πέμψω**, δηλ. ἀπεσταλμένους (ἵνα ἀναφέρω τὰς ἀξιώσεις σου). — **ταῦτα διαπραξάμενον**, δηλ. ἀφ' οὗ τύχης τῶν σκοπουμένων (να ἀφεθοῦν αἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεις αὐτόνομοι). — **ἀλλὰ βουλοίμην ἂν** βεβαίως θὰ ἐπεθύμουν (τοῦτο). — **ἔξεστι** εἶναι δυνατόν. — **πίσιν τούτων** ἐνόρκους διαβεβαιώσεις διὰ ταῦτα. — **ἢ μὴν** βεβαίως· συναπτόεν τῷ **μηδὲν ἀδικήσειν**. — **ἀδόλως** ἄνευ δόλου, εἰλικρινῶς. — **ἀρχή** κράτος, σατρατεία. — **ἀδικῶ** βλάπτω. — **ἐν ταῖς σπονδαῖς** ἐφ' ὅσον θὰ διαρκῆ ἢ ἀνακαχῆ.

§ 6. **ἐπὶ τούτοις ῥηθῆῖσι** (τοῦ λέγω) ἐπὶ τῇ βάσει τούτων τῶν διαπραγματεύσεων. — **τοῖς πεμφθῆῖσι** ἐνώπιον τῶν πεμφθέντων. — **Δερκυλίδᾳ**, οὗτος, ἐννοεῖται, τῇ διαταγῇ τῶν ἐφόρων εἶχε καταθέσει τὴν ἀρχὴν του καὶ ἀνῆκεν εἰς τοὺς 30 συμβούλους τοῦ Ἀγῆσ. Ὁμοίως μεταξὺ τῶν 30 συμβούλων ἦσαν καὶ ὁ Ἡριπίδας καὶ ὁ Μέγιλλος. — **πράττω τὴν εἰρήνην** ἐνεργῶ να γίνῃ ἢ εἰρήνη. — **ἀντόμνυμι** ἀφ' ἐτέρου ὀρκίζομαι. — **ὑπὲρ** ἐν ὀνόματι. — **ἐμπεδῶ** στηρίζω, στερεώνω· **ἐμπεδώσειν (τὸν Ἀγῆσ)** τὰς σπονδὰς ὅτι ὁ Ἀγῆσ. θὰ τηρήσῃ ἀπαραβάτους τὰς συνθήκας. — **ψεύδομαι** παραβαίνω, ἀθετῶ. — **πρὸς ᾧ** = **πρὸς ἐκείνῳ** (ἐκτὸς ἐκείνου), **ὅ**. — **ἐμμένω ταῖς σπονδαῖς** μένω πιστὸς εἰς τὰς...

§ 7. **σχολὴν ἔχω** ἀπρακτῶ. — **ἅτε συντεταραγμένων...** **τῶν πολιτειῶν** ἐπειδὴ τὰ πολιτεύματα εὐρίσκοντο εἰς πλήρη ἀταξίαν. — **ἐπ' Ἀθηναίων** κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀθ. — **ἐπὶ Λυσάνδρου** κατὰ τὸν χρόνον τῆς δυνάμεως τοῦ Λυσ. — **γινώσκοντες πάντες**, ἀπὸ τῶν προτέρων χρόνων· ὁ Λύσ. δις εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ὡς ναύαρχος, ἦτοι τῷ 408/7 καὶ 406/5 π. Χ. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ἀθηναίων (τῷ 404) ἐπλευσεν ἐκεῖ καὶ ἴδρυσεν εἰς τὰς πόλεις τὰς δεκαρχίας (§ 2). — **προσέκειντο αὐτῷ**, ὡς

ὑποκμ. νοητέον τὸ : *οἱ δεόμενοι τινος*· τὸ δὲ *πρόκειμαί τινι* στενοχωρῶ τινα (δι' ἐπιμόνων παρακλήσεων). — *ὧν* = *ταῦτα*, *ὧν*. — *θεραπεύω* περιποιούμαι. — *εφαίνετο*, δηλ. *ὧν*.

§ 8. *ἔμηνε*, ἄορ. τοῦ *μαίνω* (τινὰ) κάμνω (τινὰ) ἔξω φρενῶν, ἔξοργίζω (τινά). — *καὶ τὸν Ἄγησ.*, ὡς καὶ τὸ πολεμικὸν συμβούλιόν του. — *ἐδήλωσεν* = *δήλον ἐγένετο*. — *γε μὴν* = *μέντοι*. — *οἱ ἄλλοι τριάκοντα* οἱ ἄλλοι, δηλ. οἱ τριάκοντα (ἔκτος τοῦ Λυσάνδρου)· ἢ λέξις *τριάκοντα* δηλοῖ ἐδῶ οὐχὶ ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα τῶν ἀποτελούντων τὸ πολεμικὸν συμβούλιον τοῦ Ἄγησ.· περὶ τοῦ συμβουλίου τούτου βλ. ἀνωτέρω ἐν § 2. — *τῆς βασιλείας* = *τοῦ βασιλέως*. — *δγκήρως* πομπωδῶς, μεγαλοπρεπῶς. — *προσάγω* παρουσιάζω. — *οἷς γνώη αὐτὸν συμπράττοντά τι* ὅσους ἠθέλεν ἐννοήσει (ὁ Ἄγησ.) ὅτι αὐτὸς (ὁ Λύσ.) ὑπεστήριξε κατὰ τι. — *ἠττωμένους* ἀπράκτους (χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν τι). — *ὡς αἰτλγκ.* — *ὧν* = *τούτων*, ἄ. — *δὴ* ὡς ἦτο ἐπόμενον. — *εἶα*, παρατκ. τοῦ *εἶω* = ; — *τοῖς δεομένοις*, δηλ. *αὐτοῦ*. — *ἐλαττον ἔχω* εὐρίσκομαι ἐν ἥττονι μοίρᾳ, αἱ ὑποθέσεις μου λαμβάνουν χειροτέραν ἔκβασιν. — *παρείη*, τοῦ *πάρειμι*.

§ 9-10. *βαρέως φέρω τινὲ* λυποῦμαι διὰ τι, δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τι. — *ἀτιμία* ἔξευτελισμός, ταπεινώσις. — *μειῶ* (-όω) ταπεινώνω. — *μὲν* = *μὴν* ἀληθῶς. — *ἄρα* λοιπόν. — *ἠπίστω*, παρατκ. τοῦ *ἐπίσταμαι*. — *τούς*. . . *αὔξοντας*, δηλ. *ἐμέ*· *αὔξω* αὐξάνω, προάγω εἰς δύναμιν, ἐνισχύω. — *εἰκὸς* λογικόν, δίκαιον. — *ποιεῖς*, δηλ. πρὸς ἐμέ. — *ἢ ἐγὼ ἔπραττον*, ὅτε εἰργάσθην, ἵνα ἀναγορευθῆς βασιλεύς. — *χάρισαι*, προστκ. ἄορ. τοῦ *χαρίζομαι* *τί τινι* κάμνω χάριν τινὰ εἰς τινα. — *ἐκ τοῦ λοιποῦ*, κυρίως : ἐκ τούτου, ὅπερ ὑπολείπεται· ἔπειτα : τοῦλάχιστον. — *ἀδυνατῶ* οὐδεμίαν δύναμιν (ἐπιρροήν) ἔχω. — *ἐμποδῶν εἰμι* εἶμαι ἐμπόδιον. — *ποι* εἰς τι μέρος, κάπου. — *ἐν καιρῷ* χρήσιμος. — *ἐφ' Ἑλλησπόντιου* εἰς τὸν . . . — *Σπιθριδάτην*, οὗτος πιθανῶς ἦτο ὑπαρχος τοῦ Φαρναβάζου, ὡς ὁ Ζῆνις (πρβλ. κεφ. 1, § 10). — *ἐλαττοῦμαι* παραγκωνίζομαι, προσβάλλομαι. — *τι* κατὰ τι. — *τὰ περὶ αὐτὸν χρήματα*, δηλ. τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ὁ Φαρν. εἰς αὐτὸν ὡς ὑπαρχόν του εἶχε παραδώσει. — *Κύζικος*, πόλις τῆς μι-

καρᾶς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ χειρσονήσου τινὸς τῆς Προποντίδος.—*κατέλιπεν*, ὁ Λύσ.—*ἀναβιβασάμενος*, δηλ. *εἰς ναῦν ἀναβιβάξομαι* ἐπιβιβάξω.—*ἤσθη*, τοῦ *ἡδομαι*.—*ἀναπυνθάνομαι περὶ*. . . ζητῶ πληροφορίας περὶ. . .

§ 11. *μέγα φρονῶ ἐπὶ τινι* μεγαλοφρονῶ, ὑπερηφανεύομαι διὰ τι.—*προεῖπε*, ἄορ. τοῦ *προαγορεύω*· *προαγορεύω πόλεμόν τινι* κηρύττω πόλεμον κατὰ τινος.—*εἰ μὴ ἀπλοι* εἰὰν δὲν ἀπήροχτο.—*οἱ μὲν ἄλλοι σύμ. καί*. . . οἱ μὲν ἄλλοι, δηλ. οἱ σύμμαχοι καί. . . —*ἄχθεσθέντες*, τοῦ *ἄχθομαι*.—*νομίζοντες*. . . =*νομίζοντες τὴν παροῦσαν τῷ Ἀγησιλάῳ δύναμιν ἐλάττω εἶναι τῆς*. . . —*χάριν ἔχω τινὶ* γνωρίζω χάριν εἰς τινά, χρεωστῶ εὐγνωμοσύνην εἰς τινά.—*ὅτι* διότι.—*ἐκ τούτου* μετὰ ταῦτα.—*συσκενάξομαι* ἐτοιμάζομαι.—*ὡς εἰς στρατείαν* δι' ἐκστρατείαν.—*ἀνάγκη ἦν*, δηλ. *αὐτῷ*.—*προεῖπε*, ἐδῶ : διέταξε.—*ἀγορὰν* τροφίμα πρὸς πώλησιν.—*ἐπιστέλλω* παραγγέλλω.

§ 12. *ὅτι* διότι.—*ἰππικὸν οὐκ εἶχε*, διότι ἐκεῖνο, ὅπερ εἶχεν ὁ Ἀγησ., δὲν ἦτο ἄξιον λόγου.—*ἄφιππος* ἀκατάλληλος δι' ἰππικόν.—*τῷ ὄντι*, συναπτόν τῷ *ὀρμήσειν*.—*οἶκος* = ; (κεφ. 2, § 12).—*τὸ πεζὸν ἅπαν*, ὅπερ ἀνήροχτο εἰς 50.000 ἄνδρας.—*διεβίβασεν*, ἐκ Σάρδεων, ἔνθα διέμενον ὁ Τισσ.—*τὸ δ' ἰππικόν*, ὅπερ ἀνήροχτο εἰς 10.000 ἰππεῖς.—*εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδίον*, ἔνθα θὰ συνήντα τὸν ἐχθρόν, εἰὰν οὗτος ἐξ Ἐφέσου ἐπορεύετο εἰς Καρίαν.—*περιάγω* ὀδηγῶ.—*ἡ ἵππος* = ; (κεφ. 2, § 1).—*τὰ δύσιππα* (δηλ. *χωρία*) τὰ ἀκατάλληλα δι' ἰππικόν μέρη (τῆς Καρίας).—*ἀφικέσθαι*, ὑποκμ. : *αὐτούς* (δηλ. τοὺς Ἑλληνας).—*τάναντία ἀποστρέφω* στρέφομαι κατ' ἐναντίαν διεύθυνσιν (ἐδῶ : πρὸς βορρᾶν).—*ἐπὶ Φρυγίας* πρὸς τὴν Φρυγίαν (δηλ. τὴν παρὰ τὴν Προποντίδα μικρὰν Φρυγίαν τοῦ Φαρναβάξου).—*καταστρέφομαι* καθυποτάσσω.—*ἐμβάλων ἀπροσδοκῆτοις*, δηλ. *αὐταῖς (ταῖς πόλεσι)* εἰσβαλὼν εἰς αὐτὰς ἀπροσδοκῆτως.—*χρήματα* = ; (κεφ. 2, § 2).

§ 13-14. *ἀσφαλῶς* ἀκινδύνως (χωρὶς δηλ. νὰ συναντήσῃ ἐχθρικήν τινά δύναμιν).—*διαπορεύομαι* πορεύομαι διὰ μέσου

(ἐχθρικής χώρας).—*οὐ πόρρω* . . . *Δασκ.*, ἢ σύνταξις : *ὄντος δ' (αὐτοῦ)*, δηλ. τοῦ Ἐγῆσ.) *οὐ πόρρω* . . . *Δασκ.*· *Δασκύλειον*, πόλις παρὰ τὴν Προποντίδα, ἔδρα τοῦ σατραπόου Φαρναβάζου.— (*προϊόντες*) *αὐτοῦ*, δηλ. τοῦ περσικοῦ στρατεύματος του.— *ἐλαύνω* τρέχω (ἔφιππος).— *ὡς προῖδοιεν* ἵνα κατοπεύσουν.— *τὸν ἀριθμὸν* κατὰ τὸν ἀριθμὸν, κατὰ τὸ πλῆθος.— *παρόμοιοι τοῖς Ἑλλ. τὸν ἀριθμὸν*, τὸ ἱππικὸν τοῦ Ἐγῆσ. ἀπετελεῖτο ἐξ 600 ἀνδρῶν· διότι εἰς τοὺς 300 ἱππεῖς τῶν Ἀθην. (κεφ 1, § 4) εἶχον προστεθῆ καὶ ἄλλοι τινὲς (περὶ τοὺς 100) καὶ οἱ 200 ἱππεῖς τοῦ Σπιθριδάτου ἐκ Κυζίκου (§ 10).— *ἐπὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον* ἐπάνω εἰς τὸν ἴδιον ἀκριβῶς.— *πλήθρον*, μέτρον μήκους, τὸ $\frac{1}{6}$ τοῦ σταδίου, ἦτοι ἴσον πρὸς 31 γαλικά μετρα.— *ἔστησαν*, τί ἀόρ. εἶναι, α' ἢ β' ;— *φάλαγξ* κυρίως λέγεται τὸ σῶμα τῶν βαρέως ὀπλισμένων καὶ εἰς μάχην παρατεταγμένων στρατιωτῶν.— *ἐπὶ τετάρων* εἰς βάθος 4 ἀνδρῶν.— *τοὺς πρώτους* τὴν πρώτην γραμμὴν, τὸ μέτωπον.— *δώδεκα*, δηλ. ἀνδρας.— *ἐπὶ πολλῶν* εἰς πολλὰς σειράς.— *οἱ δὲ βάρβαροι τοὺς πρώτους* . . . οἱ δὲ βάρβαροι παραταχθέντες οὕτως, ὥστε εἰς μὲν τὸ μέτωπον τῆς παρατάξεώς των νὰ εἶναι ὄχι περισσότεροι τῶν δώδεκα ἀνδρῶν, εἰς δὲ τὸ βάθος πολλαὶ σειραὶ (ἀνδρῶν).— *ὡς*, χρονκ.— *πρόσθεν* εἰς τὰ ἔμπροσ.— *εἰς χεῖρας ἔρχομαι* ἔρχομαι εἰς συμπλοκὴν.— *παίω* κτυπῶ.— *τινας*, δηλ. βαρβάρους.— *κρανέινος* ὁ ἐκ ξύλου κρανείας (τὸ ὄποῖον εἶναι σκληρόν).— *παλτὸν* δόρυ.— *ἐτρέφθησαν* ἐτρέφησαν εἰς φυγὴν.— *πάλιν* ὀπίσω.

§ 15. *ἐπὶ προσῶφ* διὰ τὴν προέλασιν, ἵνα ἴδῃ (ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ θύματος) ἂν οἱ θεοὶ ἐπιτρέπουσι νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰ ἔμπροσ.— *ἄλοβα γίνονται τὰ ἱερά*, κυρίως : τὰ σπλάγγνα τοῦ θύματος παρουσιάζονται ἄνευ λοβοῦ (τοῦ ἥπατος)· ἔπειτα : αἱ θυσίαι δὲν ἀποβαίνουν εἰς εὐνοϊκά.— *στρέψας*, ἀμετάβ.: στραφεῖς.— *ἐπὶ θάλατταν*, δηλ. πρὸς τὴν Ἰωνικὴν παραλίαν.— *κατὰ τὰ πεδία* ἀνὰ τὰ πεδινὰ μέρη.— *ἔγνω τοῦτο κατασκευαστέον εἶναι* = *ἔγνω δεῖν κατασκευάσαι τοῦτο*· *γινώσκω* (μετ' ἀπρμφ.) κρίνω ὅτι· *κατασκευάζω* καταρτίζω.— *ὡς μή* . . . *δέοι* ἵνα μὴ εἶναι ἀνάγκη . . .— *δραπετεύοντα πολεμεῖν*, ὁ Ἐγῆσ. μὴ

ἔχων ἵπλικόν ἦτο ἠναγκασμένος νὰ φεύγη, ἔνθα συνήντα ἵπλικόν, νὰ μάχεται δὲ μόνον κατὰ πεζικοῦ.—*καταλέγω* καταγράφω (ἐν καταλόγῳ).—*ἵπποτροφῶ* διατρέφω ἵππον.—*προειπών*, ἀόρ. τοῦ *προαγορεύω* = ; (§ 3).—*παρέχομαι* παρέχω δι' ἰδίας δαπάνης.—*ἄνδρα*, δηλ. ἵππέα.—*δόκιμος* δεδοκιμασμένος, ἱκανός.—*ἔξέσται*, τοῦ *ἔξεστι* = ; (§ 5).—*ποιῶ* (μετ' ἀπαρμφ.) κατορθῶ νὰ...—*οὔτω*, συναπτεόν τῷ *συντόμως*.—*τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον* τὸν ἐπιθυμοῦντα ν' ἀποθάνῃ ἀντ' αὐτοῦ.

§ 16-17. *ὑποφαίνει ἔαρ* μόλις ἀρχίζει (νὰ φαίνεται) τὸ ἔαρ.—*προτίθημι* προτείνω.—*ταῖς τε ὄπλι. τάξεσιν, ἦτις* ... = *τῶν τε ὄπλιτικῶν τάξεων ταύτη, ἦτις ὄπλιτικὴ τάξις* τάγμα (συνιστάμενον ἐξ) ὄπλιτῶν.—*ἦτις ἄριστα σωμάτων ἔχει* ἦτις ἠθέλεν ἔχει τοὺς ἀρίστους κατὰ τὰ σώματα (κατὰ τὴν σωματικὴν εὐρωστίαν) ἄνδρας.—*ἵπλική (τάξις)* τάγμα ἵππέων.—*πρὸς τὰ προσήκοντα ἔργα* εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν ἀσκήσεις.—*ἐκ τούτου δὲ ἔνεκα δὲ τούτου*.—*παρῆν*, τοῦ *πάρεστι* = *ἔξεστι* = ; — *γυμνάσιον* γυμναστήριον.—*μεσιὸς* γεμιῶτος.—*ἵππάζομαι* ἀσκοῦμαι εἰς τὴν ἵππασίαν.—*μελετῶ* γυμνάζομαι, ἀσκοῦμαι.—*καὶ ὄλην τὴν πόλιν*, ὅχι μόνον δηλ. *τὰ γυμνάσια καὶ τὸν ἵππόδρομον*.—*θέας*, ἐκ τοῦ *ἀξίαν*.—*παντοδαπός* = ; (κεφ. 2, § 10).—*ὠνίων*, ἀνήκει καὶ εἰς τὸ *ἵππων ὠνιος* ὁ πρὸς πώλησιν, ὁ πωλούμενος.—*χαλκοτύπος* ὁ κατεργαζόμενος τὸν χαλκόν, ὁ χαλκεύς.—*τέκτων* ξυλουργός.—*χαλκεύς* σιδηρουργός.—*σκυτοτόμος* ὁ ἐργαζόμενος τὰ δέρματα, σαράτσης.—*σκυτοτόμοι*—*ζωγράφοι*, οἱ μὲν πρῶτοι κατεσκευάζον τὰ ἐκ δέρματος μέρη τοῦ ὀπλισμοῦ (δηλ. :), οἱ δὲ δευτεροὶ ἐκόσμου τὰς ἀσπίδας δι' εἰκόνων ἢ ἄλλων διακριτικῶν σημείων.—*οἴεσθαι*, ὑποκμ. : *τινά*.—*ὄντως*, συναπτεόν τῷ *εἶναι*.

§ 18-19. *ἐπερρώσθη*, τοῦ *ἐπιρρώννυμαι* λαμβάνω θάρρος.—*ἐκεῖνο* τὸ ἐξῆς.—*πρῶτον*, ἐπίθετον οὐχὶ ἐπίρρ.—*ἀνατίθημι* ἀφιερώνω.—*τοὺς στεφάνους*, τοὺς ὁποίους εἶχον λάβει ὡς βραβεῖα καὶ διὰ τῶν ὁποίων εἶχον κοσμήσει τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.—*τῆ Ἀρτεμίδι*, ἦτις ἐν Ἐφέσῳ εἶχεν ὀνομαστὸν ναὸν θεωρούμενον ὡς ἐν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου.—*μέν... δέ... δέ*

καί... καί... καί.— *ἀσκῶ τὰ πολεμικά* ἀσκοῦμαι εἰς τὰς πολεμικὰς ἀσκήσεις.— *εἰκὸς* (δηλ. *ἔστι*) εἶναι φυσικόν, εὐλογον.— *τὸ καταφρονεῖν*, ὑποκμ. τοῦ ἀπροφ. *ἐμβάλλειν* τοῦ ἔξαρτωμένου ἐκ τοῦ *ἡγούμενος*. — *ῥώμη* θάρρος. — *προεῖπε*, τοῦ *προαγορεύω* = ; (§ 15). — *τοῖς κήρυξι*, ἔδῳ *κήρυκες* ἐννοοῦνται οἱ διαλαληταί, οἱ φωνάζοντες κατὰ τὴν πώλησιν τῶν αἰχμαλώτων. — *λησιτῶν*, ληστὰς ἐννοεῖ τοὺς ἐξ Ἐφέσου ἔξερχομένους εἰς τὰ περὶ τὸν Ἑλλήνας στρατιώτας πρὸς λεηλασίαν. — *λευκοὺς*, δηλ. *αὐτοὺς* (τοὺς βαρβάρους) *ὄντας*. — *διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι*, δηλ. ἐν ὑπαίθρῳ καὶ μάλιστα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ὡς ἔπραττον οἱ Ἕλληνες κατὰ τὰς σωματικὰς τῶν ἀσκήσεις. — *μαλακὸς ἀσκληραγώγητος*. — *ἄπονος* ἀσυνήθιστος εἰς τοὺς κόπους. — *ὄχημα* ἄμαξα. — *νομίζω* σχηματίζω τὴν γνώμην. — *διοίσειν*, τοῦ *διαφέρω*· *οὐδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι* ὅτι ὁ ἐπικείμενος πόλεμος ἔμελλε νὰ εἶναι ἀκριβῶς ὁμοίος πρὸς πόλεμον ἐναντίον γυναικῶν.

§ 20-21. *ἀφ' οὗ ἀφ' οὗ* ὅτου. — *οἱ περὶ Λύσ. τριάκοντα* ὁ Λύσανδρος καὶ οἱ λοιποὶ τριάκοντα (πρβλ. § 2). — *αὐτοῖς* = *αὐτῶν*. — *Ἡριππίδας*, οὗτος ἦτο παρὰ τῷ Ἀγησ. εἰς ἐκ τῶν τριάκοντα καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (§ 6)· ὥστε διὰ δευτέραν φορὰν ἐκλέγεται ἤδη μεταξὺ τῶν τριάκοντα τῇ αἰτήσει τοῦ βασιλέως. Φαίνεται δὲ ὅτι οὗτος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχεν ἐπανέλθει εἰς Σπάρτην καὶ ἤδη ἐκ ταύτης ἔρχεται· διὰ τοῦτο καὶ ἡ φράσις: *οἱ περὶ Ἡριππίδαν παρήσαν* (ἦσαν παρόντες, εἶχον ἔλθει). — *τούτων*, γενκ. διαιρετκ. — *καὶ ἄλλον*, δηλ. *τινὰ* (ἴσως τὸν Ξενοφῶντα). — *ιάτιν τινὰ ἐπὶ τοὺς* . . . διορίζω τινὰ ἀρχηγὸν τῶν . . . — *νεοδαμῶδεις* = ; (κεφ. 1, § 4). — *οἱ Κύρριοι* = ; (κεφ. 2, § 7). — *ἐπὶ τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων στρατιώτας*, ἐννοοῦνται οἱ στρατιῶται οἱ στρατολογηθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀγησ. παρὰ τῶν συμμαχικῶν πόλεων (πρβλ. § 3 καὶ § 11). — *προεῖπεν* = ; (κεφ. 1, § 27). — *ἡγοῦμαι τὴν συντομωτάτην* (δηλ. ὁδὸν) *ἐπὶ* . . . ὁδηγῶ διὰ τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ εἰς . . . — *τὰ κράτιστα* τὰ εὐφορώτατα μέρη (δηλ. τὴν Λυδίαν). — *ὄπως*, τελκ. — *αὐτόθεν* εὐθύς, ἀπ' αὐτῆς τῆς στιγμῆς. — *οὕτω* . . . ὡς ἀγωνιούμενοι οὕτως, ὡς ἄνθρωποι μέλλοντες νὰ πολεμήσουν. — *τὴν γνώ-*

μην κατὰ τὸ φρόνημα. — *πάλιν* . . . τὸ πρόσθεν, πρβλ. § 11, 12. — *καθίστημι* = ; (κεφ. 1, § 27). — *τόπος* χώρα, περιχώρα.

§ 22 - 23. *δι' ἐρημίας πολεμίων* χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἐχθρούς. — *πολλὰ* ἄφθονα, ἐν ἀφθονίᾳ. — *ἄρχων* ἀρχηγός. — *οἱ σκευοφόροι* οἱ μεταφέροντες τὰς ἀποσκευὰς τοῦ στρατοῦ. — *ὁ ἡγεμὼν* ὁ διοικητὴς (δηλ. τοῦ ἱππικοῦ τῶν Περσῶν). — *Πακτωλὸς* μικρὸς ποταμὸς τῆς Λυδίας, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τμώλου ἐκβάλλει ὄχι μακρὰν τῶν Σάρδεων εἰς τὸν ποταμὸν Ἐρμον. — *αὐτοί*, δηλ. ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ ἱππεῖς τῶν Περσῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς σκευοφόρους. — *κατιδόντες*, τοῦ *καθορῶ* = ; (κεφ. 2, § 15). — *οἱ ἀκόλουθοι* οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ στρατεύμα ὑπηρεταί. — *σπεύρομαι* διασκορπίζομαι. — *παμπληθῆς τάξις* πυκνὴ τάξις. — *αὐ' ἀφ' ἑτέρου*. — *ἐνθα* τότε. — *οὐπω* ὄχι ἀκόμη, δὲν . . . ἀκόμη. — *παρεῖη*, τοῦ *πάρειμι* (*παρὰ + εἰμί*). — *ἄπειμι* εἶμαι ἀπὼν, ἔλλειπω. — *τὰ παρεσκευασμένα* τὰ κατηρητισμένα στρατιωτικὰ σώματα. — *καιρὸν*, δηλ. *εἶναι* καιρὸς κατάλληλος περίστασις, εὐκαιρία. — *σφαγιάζομαι* προσφέρω θυσίαν. — *ἦβη* ἐφηβικὴ ἡλικία (ἢ ἀπὸ τοῦ 18 μέχρι τοῦ 20 ἔτους)· *τὰ δέκα* (δηλ. *ἔτη*) *ἀφ' ἦβης* οἱ ἔχοντες δεκαετὴ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· ἐπομένως οἱ ἄνδρες οἱ ἔχοντες ἡλικίαν 30 ἐτῶν. — *θέω ὁμοσε τινι* τρέχω εἰς συνάντησίν τινος, ἐπιπίπτω κατὰ τινος. — *δρομῶ* δρομαίως, τροχάδην. — *ὕφηγοῦμαι* προηγούμαι, προπορεύομαι. — *ἐμβάλλειν*, δηλ. *τοῖς πολεμίοις ἐμβάλλω τινι* ἐπιτίθεμαι κατὰ τινος. — *ὡς αὐτοῦ τε καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου* ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐτὸς καὶ ὅλον τὸ (ὑπολειπόμενον) στρατεύμα ἐπρόκειτο ν' ἀκολουθήσῃ (εἰς τὴν ἐπίθεσιν).

§ 24. *δέχομαι τινα* ὑπομένω τὴν προσβολὴν τινος, ἀνθίσταμαι κατὰ τινος. — *ἅμα πάντα τὰ δεινὰ παρῆν* ὅλα ὁμοῦ τὰ δεινὰ εἶχον ἐπέλθει κατ' αὐτῶν (δηλ. ὅλα ὁμοῦ τὰ στρατιωτικὰ σώματα, τὰ προκαλοῦντα τὸν φόβον, εἶχον ἐπιπέσει). — *ἐγκλίνω* ὑποχωρῶ. — *ἐν τῷ ποταμῷ*, δηλ. τῷ Πακτωλῷ, ὅστις ἐχώριζεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου των (§ 22), πρὸς τὸ ὅποιον ἤθελον οὐτοὶ νὰ καταφύγουν. — *πίπτω* φονεύομαι. — *ἐφευγον* ἐξηκολούθουν

νά φεύγουν.—*οἱ μὲν... ἔπεσον, οἱ δ'... ἔφρουγον*, βραχυλογικὴ ἢ ἔκφρασις. Ἡ ἔννοια : πάντες οἱ Πέρσαι ἱππεῖς ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν εὐθύς ἐν τῷ ποταμῷ ἐφρονεύθησαν ὑπὸ τῶν καταδιωκόντων αὐτοὺς ἐχθρῶν, ἄλλοι δὲ κατώρθωσαν νὰ διαβῶν τὸν ποταμόν καὶ ἔπειτα ἐξηκολούθουν νὰ φεύγουν.—*ἐπακολουθῶ* καταδιώκω.—*ὡσπερ εἰκὸς (ἦν)*, διότι πρῶτοι ἐφθασαν ὡς εὐκινήτοτεροι καὶ ὡς προαποσταλέντες.—*φίλια* φίλους (δηλ. τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ εἰς λεηλασίαν παραδεδομένους πελταστάς).—*περιστρατοπεδεύομαι* διὰ τοῦ στρατοῦ περικλείω.—*καὶ ἄλλα τε. . . καὶ οὕτω καὶ . . .*—*χρήματα* = ; (§ 12).—*ἃ ἤνυρε* τὰ ὁποῖα πωληθέντα ἀπέδωκαν.—*τάλαντον* χρηματικὸν ποσὸν—οὐχὶ νόμισμα—6 χιλ. ἀττικῶν δραχμῶν.

§ 25-26. *αἰτιῶμαι* κατηγορῶ.—*προδεδόσθαι*, ὁ Τισσ. κατηγορεῖτο ὡς προδότης, καθ' ὅσον οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς μάχης διέτριβεν ἡσυχος ἐν Σάρδεσι καὶ δὲν ἔσπευσε μετὰ τοῦ στρατοῦ του νὰ ἐκπλῆνῃ τὴν ἦτταν, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ὑποστῆ τὸ ἱππικὸν του παρ' αὐτὰ τὰ πρόθυρα τῆς πρωτευούσης.—*γιννώσκω* μετ' ἀπομφ.= ; (§ 5).—*φέρεται τι κακῶς* εὐρίσκεται τι εἰς κακὴν κατάστασιν.—*Τιθραύστης*, οὗτος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ βασιλέως (χιλίαρχος).—*πράγματα* ἐνοχλήσεις.—*καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν*, εἰς τὸ *αἷτιος*.—*ἔχω τ ἡ ν δίκην* ἔχω ὑποστῆ τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, προσηκόντως ἔχω τιμωρηθῆ.—*οὔσας* = *εἶναι καί*.—*ἀποφέρω* πληρώνω.—*δασμὸς* φόρος.—*ἄνευ τῶν...* ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν . . .—*τὰ οἴκοι τέλη* = ; (κεφ. 2, § 6).—*σὺ δ' ἄλλὰ* = *ἀλλὰ σὺ γε ἄλλὰ* σὺ τοῦλάχιστον.—*τὰ παρὰ τῆς πόλεως* τὴν ἀπάντησιν τῶν ἀρχόντων τῆς πατρίδος σου.—*μεταχωρῶ* ἀποχωρῶ, μεταβαίνω.—*ἔφη ὁ Ἀγησ.*, δηλ. διὰ τῶν πρέσβειων.—*ἐπὶ τὴν Φρ.*, πρὸ βλ. ἀνωτέρω ἐν § 12 «*ἐπὶ Φρυγίας*».

§ 27-29. *Κύμη*, πόλις ἐν τῇ Αἰολίδι.—*ἔρχεται* ἔρχεται ἢ ἀγγελία (ἢ διαταγή).—*ἄρχειν*, ὑποκμ. : τὸν Ἀγησίλαον.—*ὅπως γιννώσκοι* ὅπως ἔκρινε.—*λογισμὸς* = ; (§ 2).—*ὡς ἂν εἶναι*, ἀντὶ τοῦ : *ὡς . . . ἂν εἴη* ὅτι δηλ. θὰ ἦτο.—*καθ' ἐν οὔσης τῆς ἰσχύος ἀμφοτέροις* ὅταν ἡ ἀρχὴ ἀμφοτέρων (κυρ. : ἡ ἰσχύς καὶ διὰ τὰ δύο τ. ἔ. καὶ τὸ ναυτικὸν καὶ τὸ πεζὸν) εἶναι εἰς ἑνὸς τὰς

χειρας.—*τό τε ναυτικόν*, δηλ. *ἰσχυρότερον ἂν εἶναι* (= *ἂν εἴη*).
 —*ἐπιφαίνομαι* παρουσιάζομαι αἴφνης, προστρέχω (πρὸς βοήθειαν).—*ἐνθα δέοι* ὅπου ἔπρεπε (δηλ. *ἐπιφαίνεσθαι*).—*καινός* νέος, καινούργιος.—*ἐξ ὧν* = *ἐκ τούτων*, ἄς.—*ἐπαγγέλλομαι* = ; (§ 3).—*ἰδιῶται*, δηλ. πλούσιοι πολῖται τῶν νησιωτικῶν καὶ μικρασιατικῶν πόλεων.—*χαρίζεσθαι*, δηλ. τῷ Ἀγησιλάῳ *χαρίζομαι τινι* κάμνω χάριν εἰς τινα, εὐχαριστῶ τινα.—*τῆς γυναικός*, δηλ. *αὐτοῦ*.—*φιλότιμος* φιλόδοξος.—*ἐρρωμένος τὴν ψυχὴν* δυνατὸς κατὰ τὴν ψυχὴν, γενναίῳψυχος.—*ἀπειρότερον δὲ τοῦ παρ. ὡς δεῖ* μὴ ἔχοντα ὅμως τὴν ἀπαιτουμένην πείραν εἰς τὸ νὰ παρασκευάζεται ὅπως πρέπει : μὴ γνωρίζοντα ὅμως νὰ λαμβάνῃ τὰ κατάλληλα μέτρα.—*πράττω τὰ ναυτικὰ* καταγίνομαι εἰς τὰ ναυτικά, διευθύνω, διοικῶ τὸ ναυτικόν.—*ὄρμῳ* ξεκινῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

§ 1-2. *δοκῶ* νομίζω. — *καταμανθάνω* κατανοῶ. — *τὰ πράγματα* ἡ δύναμις. — *οὐδαμῆ* οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον. — *αἰρήσειν* = *νικήσειν*. — *τί χρῶτο τοῖς πράγμασι* πῶς νὰ μεταχειρισθῆ τὴν παροῦσαν περίστασιν, τί νὰ πράξῃ ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει. — *χρυσίον* χρυσᾶ νομίσματα (δηλ. περσικοὺς χρυσοῦς δαρεικοὺς, τῶν ὁποίων ἕκαστος ἤξιζε περὶ τὰς 20 δραχμάς). — *εἰς* περίπου. — *ἀργύριον*, κυρίως : ἀργυρᾶ νομίσματα· ἔπειτα : χρήματα· *χρυσίον εἰς . . . ἀργυρίου* χρήματα εἰς χρυσὸν περίπου 50 τάλαντα. — *πιστά* = ; (κεφ. 2, § 18). — *διδόναι*, δηλ. ἐκ τῶν χρημάτων. — *οἱ προεσθηκότες* = ; (κεφ. 2, § 7 «ὁ προεσθηκῶς»). — *ἐφ' ᾧτε* = ; (κεφ. 1, § 20). — *ἐξοίσειν*, ὑποχμ. : *τὰς πόλεις· πόλεμον ἐκφέρω* κηρύσσω πόλεμον. — *Ἄνδρ., Ἴσμ. καὶ Γαλ., Τιμ. καὶ Πολ., Κύλωνί τε . . .*, οὗτοι ἦσαν *οἱ προεσθηκότες*. — *καὶ οὐ . . .* = *καίπερ οὐ*. — *μεταλαμβάνω τινός* μετέχω τινός, λαμβάνω μέρος ἐκ τινός. — *διέβαλλον* = *ἐπειρῶντο διαβάλλειν*. — *προάγω τινὰ εἰς μῖσός τινος* παρακινῶ τινα εἰς μῖσος κατὰ τινος. — *συνίστασαν* = *ἐπειρῶντο συνιστάναί· συνίστημι* ἐνώνω (εἰς συμμαχίαν). — *καὶ τὰς μεγίστας πόλεις*, οἶαι ἦσαν αἱ Ἀθῆναι καὶ αἱ Θῆβαι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.

§ 1-3. *μετόπωρον* φθινόπωρον· *ἄμα μετοπώρω* =; (βιβλ. ΙΙΙ, κεφ. 2, § 6 «*ἄμα τῷ ἤρι*»).— *έκούσας προσελάμβανε* =; (ΙΙΙ, κεφ. 1, § 6 «*έκούσαν προσέλαβε*»).— *Σπιθριδάτης*, περί τούτου βλ. ΙΙΙ, κεφ. 4, § 10.— *εις λόγους ἄγω τινά τι* φέρω τινά εἰς συνομιλίαν μετά τινος, πείθω τινά νά ἔλθῃ εἰς συνέντευξιν μετά τινος.— *ἀφίστημι* κινῶ εἰς ἀποστασίαν, ἀποστατῶ.— *τι ἔθνος*, καί ὄχι μεμονωμένας πόλεις, ὅπως μέχρι τοῦδε.— *συμμαχίαν ἐποιήσατο*, δηλ. τῷ Ἀγησιλάῳ.— *καί... καλούμενος* = *καίπερ... καλούμενος*.— *οὐκ ἀνεβεβήκει*, δηλ. πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν Περσίαν.— *πέισαντος τοῦ Σπιθρ.* κατὰ συμβουλήν τοῦ Σπιθρ.

§ 15-16. *ἀποπορεύομαι* =; (ΙΙΙ, κεφ. 2, § 6).— *ἐπὶ Δασκυλείου* =; (ΙΙΙ, κεφ. 4, § 12 «*ἐπὶ Φρυγίας*»).— *τὰ βασίλεια* τὰ ἀνάκτορα.— *περιείργω* περιφράσσω, περικλείω.— *παράδεισος* κῆπος.— *ἀναπετάννυμι* ἀνοίγω· *ἀναπεπταμένος* ἀνοικτός.— *παραρρέω* ῥέω πλησίον.— *παντοδαπός* =; (ΙΙΙ, κεφ. 4, § 17).— *τοῖς δυναμένοις* διὰ τοὺς δυναμένους, διὰ τοὺς γνωρίζοντας.— *ὄρνιθεύω* κυνηγῶ (πιτηνά).— *αὐτόθεν* ἀπ' αὐτοῦ (τοῦ τόπου, ὅπου διέμενε).— *προνομαί* ἐκδρομαί στρατιωτῶν εἰς χώραν ἐχθρικήν πρὸς συλλογὴν ἢ προμήθειαν τροφῶν· *σὺν προνομαῖς* (μακρόθεν) δι' ἐκδρομῶν.

§ 17-19. *καταφρονητικῶς*..., ἡ σύνταξις: *τῶν στρατιωτῶν λαμβανόντων ποτὲ τὰ ἐπιτήδεια καταφρονητικῶς καὶ ἀφυλάκτως διὰ τῶ...*— *ἐσφάλθαι*, ὑποχμ.: *τοὺς στρατιώτας σφάλλομαι* παθαίνω ἀτύχημα.— *ἐσπαρμένοις*, δηλ. εἰς ἀρπα-

γῆν σπεύρομαι = ; (III, κεφ. 4, § 22). — *ἄρματα δρεπανηφόρα*, ταῦτα ἦσαν δίτροχα πολεμικὰ ὄχηματα φέροντα δρέπανα κατὰ τοὺς τροχοὺς ἐκατέρωθεν. — *καθίσταμαι ἐγκαθίσταμαι*, ἐγκαθιδρύομαι. — *ἄλλοτε ἄλλη τῆς χώρας* ἄλλοτε εἰς τοῦτο τὸ μέρος τῆς χώρας καὶ ἄλλοτε εἰς ἐκεῖνο, εἰς διάφορα μέρη τῆς χώρας. — *ἐπῆει* ἤρχετο, περιεφέρετο. — *νομάδες* φυλαὶ ποιμενικαὶ περιφερόμεναι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετὰ τῶν ποιμνίων τῶν. — *καὶ μάλα* εἰς μέγιστον βαθμόν, ὅσον τὸ δυνατόν. — *ἀφανίζω* καθιστῶ ἀφανές, ἀποκρύπτω. — *τὰς στρατοπεδεύσεις* τὴν ἐκάστοτε θέσιν τοῦ στρατοπέδου του. — *προσελαύνοντα* νὰ προχωρῇ (πρὸς αὐτοὺς). — *συνέδραμον* = *ἠθροίσθησαν καὶ ἀντεπαρετάξαντο*. — *ὡς εἰς...* περίπου ἕως .. — *μέλλω* βραδύνω. — *προῖσταμαί τι* στήνω, τοποθετῶ τι ἔμπροσθέν μου. — *γενόμενος* λαβὼν θέσιν, ταχθεὶς. — *ἐλαύνειν*, ὑποκμ.: *τὰ ἄρματα ἐλαύνω* εἰς τὴν ἐπιπίπτω κατὰ τινος. — *ἐμβάλλω* = ; (III, κεφ. 4, § 22). — *διασκεδάννυμι* διασκορπίζω. — *τὸ ἀθρόον* τὴν συμπετυκνωμένην παράταξιν τῶν Ἑλλ. ἱπέων. — *καταβάλλω* ῥίπτω κάτω, φονεύω.

§ 20 - 21. *ἐκ τούτου* = ; (III, κεφ. 4, § 11). — *αἰσθάνομαι* μανθάνω, πληροφοροῦμαι. — *κώμη μεγάλη*, ἐν τῇ μικρῇ Φρυγίᾳ. — *Ἡριπίδαν*, τὸν ἡγεμόνα τῶν Κυρείων (πρὸβλ. III, κεφ. 4, § 20). — *λαμπρόν τι* κατόρθωμά τι, ἀνδραγάθημά τι. — *αἰτεῖ τὸν Ἄγησ.* ζητεῖ παρὰ τοῦ Ἄγησ. — *τοὺς Σπιθρ.*, οἱ ἱππεῖς τοῦ Σπιθριδ. ἦσαν διακόσιοι (πρὸβλ. III, κεφ. 4, § 10). — *τοὺς Παφλαγόνας*, ὄντας πόσους τὸν ἀριθμὸν ; (§ 3).

§ 22 - 24. *ὑπέσχετο . . , ἐθύετο*, ὑποκμ. τοῦ μὲν α' ὁ εἶναι ὁ Ἄγησίλαος, τοῦ δὲ β' ὁ Ἡριπίδας. — *ἅμα δείλη* περὶ τὸ ἑσπέρας. — *καλλιεροῦμαι* ἔχω εὐνοϊκὰ σημεῖα ἐν τῇ θυσίᾳ. — *καταλύω* παύω, τελειώνω. — *παρεῖναι*, ὑποκμ.: *τοὺς στρατιώτας*. — *ἐκάστων* ἕξ ἐκάστου στρατιωτικοῦ σώματος (δηλ. ἐκ τῶν ὀπλιτῶν, τῶν πελταστῶν καὶ τῶν ἱπέων). — *εἰ ἀποτρέποιτο*, δηλ. τῆς ἐπιχειρήσεως. — *οἱ ἄλλοι τριάκοντα* οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν τριάκοντα περὶ τῶν τριάκοντα βλ. III, κεφ. 2, § 2. — *σὺν ἧ εἶχε δυνάμει* = *σὺν τῇ δυνάμει, ἣν εἶχε*. — *ἅμα τῇ ἡμέρᾳ* = ; (III, κεφ. 2, § 3). — *ἐπιπεσὼν (ὁ Ἡριπίδας)*

... πολλοὶ ἔπεσον, κατὰ ποίαν πτώσιν ἔπρεπε κανονικῶς νὰ τεθῆ ἢ μετοχή; ἢ ἔρμηγεία ἄς γίνῃ, ὡς ἐὰν ἦτο: **ἔπέπεσε τῇ Φαρν. στρατοπεδείᾳ καὶ τῆς μὲν . . . στρατοπεδείᾳ** στρατόπεδον. — **Μυσῶν ὄντων** ἀποτελουμένης ἐκ Μυσῶν· οἱ δὲ **Μυσοὶ** κάτοικοι τῆς Μυσίας, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας μεταξὺ Φρυγίας καὶ Λυδίας (βλ. γεωγρ. πίν.). — **πίπτω** = ; (III, κεφ. 4, § 24). — **αὐτοὶ δέ**, δηλ. ὁ Φαρν. καὶ οἱ περὶ αὐτόν. — **ἐκπωμα** ποτήριον. — **καὶ ἄλλα δὴ . . . κτήματα** = **καὶ ἄλλα κτήματα, οἷα δὴ Φαρναβάξου ἦν** (= **οἷα Φαρναβάξου εἶναι εἰκὸς ἦν**) καὶ ἄλλα (πολύτιμα) πράγματα, ὅποια φυσικὸν ἦτο νὰ ἔχῃ ὁ Φαρν. (ὡς σατραπῆς πού ἦτο).

§ 29 - 31. **Κυζικηνός**, ὁ ἐκ Κυζίκου, πόλεως τῆς μικρᾶς Φρυγίας. — **ἐκ παλαιοῦ** παλαιότερον, πρὸ πολλοῦ. — **ξένος** φίλος (ἐκ φιλοξενίας). — **ξενουμαί τινι** γίνομαι φίλος τινός, συνάπτω σχέσεις (ξενίας) μετὰ τινος. — **ὡς οἴοιτο** ὅτι ἐνόμιζεν. — **συνάγω τινὰ εἰς λόγους τινὶ** πείθω τινὰ νὰ ἔλθῃ εἰς συνομιλίαν μετὰ τινος. — **ἤκουσεν**, ὑποκμ.: ὁ Ἀγησίλαος. — **σπονδὰς λαβῶν καὶ δεξιὰν** λαβῶν παρὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἀνακωχὴν καὶ ἐπίσημον διαβεβαίωσιν· κατ' ἔννοιαν: ἀφ' οὗ ἐδέχθη ὁ Ἀγησ. ἀνακωχὴν πρὸς τὸν Φαρν. καὶ ἔδωκε περὶ τούτου ἐπίσημον διαβεβαίωσιν πρὸς τὸν Ἀπολλοφάνην. — **παρῆν (ὁ Ἀπολλοφάνης)** ἐπανῆλθεν. — **συγκείμενον χωρίον** = ; (III, κεφ. 2, § 19). — **δὴ** ἤδη. — **χαμαὶ** κατὰ γῆς. — **πόα** γλῶη, τόπος πλήρης γλῶης. — **ὑποτίθημί τινι** θέτω κάτωθεν τινος. — **ῥαπτὰ** στρώματα, τάπητες κεντητοί. — **ἐντροφῶ** δεικνύομαι τρουφηλός. — **φauλότης** λιτότης, ἀπλότης. — **κατακλίνομαι** ἐξαπλώνομαι. — **ὡσπερ εἶχε** ὅπως ἦτο (φέρων δηλ. τὴν πολυτελεῆ στολήν του). — **ἀλλήλους χαίρειν προσεῖπαν** προσηγόρευσαν ἀλλήλους διὰ τοῦ «χαίρει», ἔχαιρεισίθησαν. — **ἀντιπροτείνω** προτείνω ἐπίσης.

§ 32 - 33. **καὶ πάντες οἱ καὶ σεῖς ὅλοι οἱ . . .** — **ὅτε τοῖς Ἀθῆν. ἐπολεμεῖτε**, κατὰ ποῖον πόλεμον; — **ἐγενόμην** ὑπῆρξα. — **τὸ ναυικόν . . . ἰσχυρὸν ἐποίουν**, μετὰ τὴν παρὰ τὴν Κύζικον ἦταν τῶν Λακεδ. (410). — **ἐν τῇ γῇ** κατὰ ξηράν. — **αὐτὸς** ἐγὼ ὁ ἴδιος. — **ἀπὸ τοῦ ἵππου μαχόμενος**. . . , κατὰ τὴν παρὰ τὴν Ἀβυ-

δον ναυμαχίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδ. (411 π. Χ.).—*εἰς τὴν θάλατταν* ἕως μέσα εἰς τὴν θάλασσαν.—*διπλοῦς* διπρόσωπος δόλιος· *καὶ διπλοῦν... κατηγορήσαι* = *καὶ οὐκ ἂν ἔχοιτε κατηγορήσαι μου οὔτε ποιήσαντος πώποτε οὔτε εἰπόντος διπλοῦν οὐδὲν πρὸς ὑμᾶς, ὡσπερ Τισσαφέρνους (κατηγορεῖτε)* καὶ δὲν θὰ ἠδύνασθε νὰ μὲ κατηγορήσετε ὅτι ἔπραξά ποτε ἢ εἰπὼν τι πρὸς σᾶς δολίως, ὅπως κατηγορεῖτε τὸν Τισσ.—*γενόμενος* = *εἰ καὶ ἐγενόμην· τοιοῦτος γίγνομαι* δεικνύομαι τοιοῦτος — *οὔτω διάκειμαι* εἰς τοιαύτην θέσιν ἔχω ἔλθει.—*ὡς* = *ὥστε*.—*δεῖπνον* τροφή, τὰ πρὸς διατροφήν ἀναγκαῖα.—*εἰ μὴ...* ἔκτος ἐάν...—*ὦν* = *τούτων, ἅ*.—*ἐφ' οἷς* διὰ τὰ ὅποια.—*τὰ ὅσια καὶ τὰ δίκαια* τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα δίκαια.—*ὑμεῖς δέ...*, ὁ δὲ ἐδῶ : τότε.—*ὅπως* πῶς.—*ταῦτα*, δηλ. αἱ πράξεις σας.—*ἐστὶν ἀνδρῶν* εἶναι ἴδια ἀνδρῶν (ἀρμόζουν εἰς ἀνδρας).—*ἀποδίδωμι χάριτας* ἀνταποδίδω εὐεργεσίας.

§ 34-36. *ἐπαισχύνομαί τινα* ἐντρέπομαί τινα.—*χρόνῳ ποτὲ* μετὰ τινα χρόνον ἐπὶ τέλους.—*ἀλλὰ μὲν ἀλλὰ* βεβαίως.—*αἱ πόλεις αἱ πατρίδες των*.—*καὶ τοῖς ἐξενωμένοις*, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ πολεμοῦσι· *ξενοῦμαι* =; (§ 29).—*ἂν οὔτω τύχῳσι*, κατ' ἔννοιαν : ἂν συμβῆ τοῦτο (δηλ. :).—*ἐστὶν ὅτε* ἐνίοτε.—*ἀπέκτειναν* = *ἀποκτείνουσι*.—*σοὶ* (δικ.) φίλοι φίλοι σου.—*περὶ παντὸς ποιοῦμαι* τι θεωρῶ τι ὡς τὸ σπουδαιότατον, ὡς μεγίστην εὐτυχίαν μου.—*εἰ ἔδει ἂν ἐπρόκειτο*.—*ἀλλάξασθαί σε ἀντὶ δεσπότου βασιλέως ἡμᾶς δεσπότας* νὰ ἀλλάξης κύριον καὶ ἀντὶ τοῦ βασιλέως νὰ κάμης ἡμᾶς κυρίους.—*γίγνομαι μετὰ τινος* συμμαχῶ μετὰ τινος.—*μηδένα προσκυνοῦντα* χωρὶς νὰ προσκυνῆς κανένα (ὅπως τώρα προσκυνεῖς τὸν βασιλέα)· *συνήθεια* ἦτο παρὰ Πέρσαις ἐνώπιον τοῦ βασιλέως των νὰ προσπίπτουν κατὰ γῆς καὶ νὰ φιλοῦν αὐτήν.—*καίτοι* καὶ βεβαίως, καὶ ἀληθῶς.—*ἐλεύθερον εἶναι* = *τὸ εἶναι (τινα) ἐλεύθερον* = *τὴν ἐλευθερίαν*.—*ἐγὼ μὲν* ἐγὼ τοῦλάχιστον.—*ἀντάξιον τῶν πάντων χρημάτων* ἰσάξιον πρὸς ὅλα τὰ πράγματα (πρὸς ὅλους τοὺς θησαυροὺς) τοῦ κόσμου.—*οὐδὲ μέντοι ἀλλ' οὐδέ*.—*πένητα μὲν, ἐλ. δ' εἶναι* = *ἐλεύθερον μὲν, πένητα δὲ εἶναι*.—*αὔξειν μὴ* = *πειρᾶσθαι αὐξάνειν οὐχί*.—*ἀρχή* κράτος.—*οἱ ὁμόδουλοί σοι* οἱ μετὰ σοῦ

δουλεύοντες (εἰς τὸν βασιλέα)· ἐν τῷ Περσικῷ κράτει πάντες, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ σατράπαι, ὠνομάζοντο δοῦλοι τοῦ βασιλέως.— **καταστρέφομαι** καθυποτάσσω.— **καίτοι** καὶ ὅμως.— **τίνος ἂν δέοις** τίνος πράγματος θὰ εἶχες ἀνάγκην, τί θὰ σοι ἔλειπε.— **μὴ οὐχὶ εἶναι** = ὥστε εἶναι ὥστε νὰ εἶσαι.— **πάμπαν** ἐντελῶς.

§ 37-38. **ἀπλῶς** εἰλικρινῶς.— **ἀποκρίνωμαι** (ἀπόρ.) νὰ ἀποκριθῶ ;— **πρέπει . . . σοι** ἀρμόζει εἰς σὲ (δηλ. εἰς τὴν μέχρι τοῦδε παρησίαν σου [ν' ἀποκριθῆς εἰλικρινῶς]).— **γούν** τῇ ἀληθείᾳ, βεβαίως.— **τάτιη** (δηλ. **εἶναι**) ὀρίζη νὰ εἶμαι.— **προσιάτιω τινὲ τὴν ἀρχὴν** ἀναθέτω εἰς τινὰ τὴν στρατηγίαν.— **ὡς ἔοικε** καθὼς φαίνεται.— **εἰδέναι**, ὑποκμ : **ὑμᾶς**.— **λαμβάνομαι τινος** πιάνομαι ἀπὸ τι, πιάνω τι.— **λῶστος** (ὑπερθετ. τοῦ ἀγαθός) ἄριστος.— **δ' οὖν** ὅμως.— **ἐπίστω**, προστακτικὴ τοῦ **ἐπίσταμαι**.— **ἄπειμι**, μέλλ.— **ἕως ἂν** ἐν ὅσῳ θὰ.— **ἀφεξόμεθα**, μέλλ. τοῦ **ἀπέχομαι**.

§ 39-40. **σύνοδος** συνέντευξις.— **τὸν ἵππον** = **τὸν ἑαυτοῦ ἵππον**.— **καλὸς** ὠραῖος.— **ὑπολείπομαι** μένω ὀπίσω.— **προσδραμών**, δηλ. πρὸς τὸν Ἀγησίλ.— **ἐγὼ δέ γε** ἀλλὰ καὶ ἐγώ.— **μέμνησο**, δηλ. ἐμοῦ.— **νυν** = **τοίνυν** λοιπόν.— **φάλαρα ἔχοντος . . .** = **φάλαρα**, ἃ εἶχε περὶ τῷ ἵππῳ Ἰδαῖος· **φάλαρα**, ταῦτα ἦσαν κοσμήματα τιθέμενα κατὰ τὸ μέτωπον τῶν ἵππων, ἰδίως δὲ τὸ περὶ τὸ μέτωπον τοῦ ἵππου κεκοσμημένον μέρος τοῦ χαλινοῦ.— **περιαιρῶ** ἀφαιρῶ τι περιβάλλον ἄλλο, ἀφαιρῶ.— **ἀντιδίδωμι** δίδω καὶ ἐγώ, ἀνταποδίδω.— **μεταδιώκω** τρέχω κατόπιν, ἀκολουθῶ.

§ 41. **δὴ** τῷ ὄντι.— **ἀποπορεύομαι** = ; (§ 15).— **ὥσπερ εἶπε**, ἐν § 38.— **ὑποφαίνει ἕαρ** = ; (III, κεφ. 4, § 16).— **Θήβη**, πόλις ἐν Τροίᾳ· πλησίον ταύτης ὑπῆρχον τὰ Ἄστυρα.— **πρὸς ᾧ** = ; (III, κεφ. 4, § 6).— **ὡς δύναιτο ἀνωτάτω** ὅσον θὰ ἠδύνατο εἰς τὰ ἐνδότερα (τῆς Ἀσίας).— **ἀφίστημι βασιλέως τὰ ἔθνη** διεγείρω τὰ ἔθνη εἰς ἀποστασίαν ἀπὸ τοῦ βασιλέως.— **ἑπόσα ὀπισθεν ποιήσαιο** ὅσα ἠθέλεν ἀφήσει ὀπισθέν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

§ 1 - 2. *εἰμι ἔν τι* ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι εἰς τι. — *σαφῶς* μετὰ βεβαιότητος. — *αἰσθάνομαι* = ; (κεφ. 1, § 20). — *τὰ χρήματα ἐληλυθότα*, βλ. βιβλ. III, κεφ. 5, § 1-2. — *τὰς μεγίστας πόλεις*, δηλ. τὴν Κόρινθον, τὸ Ἄργος, τὰς Ἀθήνας, τὰς Θήβας. — *συνίσταμαι* συνενοῦμαι. — *ἐπὶ πολέμῳ πρὸς ἑαυτοὺς* ἵνα πολεμήσουν ἐναντίον τῶν. — *ταῦτα* εἰς ταῦτα (δηλ. τὰ διὰ τὴν ἐκστρατείαν ἀπαιτούμενα). — *ἐπὶ τὸν* πρὸς τὸν. — *ὡς ἔχοι* πῶς εἶχον. — *ἐπιστέλλω τινὶ* διατάσσω τινά.

§ 3 - 4. *χαλεπῶς φέρω* = ; (III, κεφ. 1, § 17). — *ἐνθυμοῦμαι* ἀναλογίζομαι, σκέπτομαι. — *οἴων ἐλπίδων*, τί ἤλπιζε νὰ κατορθώσῃ ὁ Ἀγησ. μένων ἐν Ἀσίᾳ ; (προβλ. κεφ. 1, § 41). — *τοὺς συμμάχους*, δηλ. τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ συμμαχικῶν πόλεων. — *ἐκεῖνα* τὰ ἐκεῖ (δηλ. ἐν τῇ Ἑλλάδι). — *καλῶς γίγνεται τι* καλῶς ἀποβαίνει τι, λαμβάνει τι καλὴν ἔκβασιν. — *οὐ μὴ* = *οὐ φόβος ἐστὶ μὴ*. — *ἐπιλανθάνομαι τινος* λησμονῶ τινα. — *παρέσομαι* θὰ ἐπιστρέψω. — *πράξων, ὧν...* = *ἵνα πράξω ταῦτα, ὧν...* — *ὧν ὑμεῖς δεῖσθε*, αἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδες πόλεις ἐπεθύμουν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως. — *ψηφίζομαι* ἀποφασίζω.

§ 5 - 8. *Εὐξενον*, πιθανῶς ἓνα τῶν τριάκοντα. — *ἀροστίης* διοικητῆς. — *οὐκ ἔλαττον* = *οὐκ ἐλάττους*. — *διασφῶξω* ὑπερασπίζω, προστατεύω. — *οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν*, ὅχι τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ συμμάχων καὶ μισθοφόρων. — *ὡς*, πρὸ τῶν ὑπερθετικῶν = ; — *βέλτιστοι* ἰκανώτατοι, ἀνδρειότατοι. — *προτίθημι* = ; (III, κεφ. 4, § 16). — *ταῖς πόλεσιν, ἣτις* = *τῶν πόλεων ἐκείνη, ἣτις*. — *ἣτις πέμποι* ἣτις ἤθελεν ἀποστέλλει (εἰς αὐτόν). — *εὐοπλος* καλῶς ὀπλισμένος. — *καὶ ὀπλιτῶν καὶ τοξ. καὶ πελτ.*, ἔξαρχ. ἐκ τοῦ λόχου. — *προεῖπε*, τοῦ προαγορεύω ὑπόσχομαι. — *ἵππαρχος* διοικητῆς ἵππικου. — *εὐίππος* ἔχων καλοὺς ἵππους. — *τάξις* τάγμα (σῶμα) ἵππικου. — *ὡς... δώσω*, ἀγτὶ ὡς... δώσει ἐκ τοῦ προεῖπε. — *νικητήριον* βραβεῖον τῆς νίκης. — *ἐπει διαβαίησαν* (= *διαβαίεν*) ἀφ' οὗ διαβοῦν. — *ἐν Χερσ.*,

ὁ προσδιορισμὸς ἀνήκει εἰς τὸ : *ποιήσῃν τὴν κρίσιν*.—*ὄπως εὖ εἰδείησαν* (=εἰδεῖεν), ὑποκμ. : αἱ πόλεις, οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ἵππαρχοὶ τῶν μισθοφόρων.—*εὐκρινεῖν* νὰ ἐκλέγουν καλῶς· τὰ βραβεῖα θὰ ἐδίδοντο οὐχὶ μόνον διὰ τὸν καλὸν ὄπλισμόν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διὰ τὴν ἀντοχὴν καὶ πειθαρχίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιδείκνυον οἱ στρατιῶται κατὰ τὴν πορείαν.—*ἐκπεπνημένος* κατειργασμένος.—*εἰς κόσμον* περικαλλῶς, ὠραιότατα.—*οὐκ ἔλατιον* (=οὐκ ἀπ' ἐλάτινος) ἐγένοντο ἢ ἀπὸ τεττάρων ταλάντων παρήχθησαν ἐκ ταλάντων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν τεσσάρων, δηλ. εἶχον ἀξίαν οὐχὶ κατωτέραν τῶν τεσσάρων ταλάντων.—*ἀναλω* (-όω) καὶ *ἀναλίσκω* δαπανῶ.—*παμπόλλων χρημάτων* ἀντὶ πλείστων χρημάτων.—*Μένασκος* . . . "Ὁρσιππος, οὗτοι πιθανῶς ἀνῆκον εἰς τοὺς τριάκοντα, ὡς καὶ ὁ Ἡριπίδας.—*ἀπὸ πόλεως* ἕξ ἐκάστης πόλεως.—*ἦν περ βασιλεύς*, δηλ. ὁ Ξέρξης τῷ 480 π.Χ. Ἐπορεύθη λοιπὸν ὁ Ἄγησ. διὰ Θοάκης, Μακεδονίας, Θεσσαλίας.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
<i>Εισαγωγή</i>	
Ξενοφώντας Ἑλληνικά	5
<i>Βιβλίον τρίτον</i>	
Α'. Ἐκστρατεία τοῦ Θίβρωνος καὶ τοῦ Λερκυλίδου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν (1, 1-28)	7
Β'. Συνέχεια τῆς δράσεως τοῦ Λερκυλίδου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν (2, 1-20)	14
Γ'. Ἐκστρατεία τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. — Ἡ παρὰ τὸν Πακτωλὸν νίκη αὐτοῦ. — Ἀντικατάστασις τοῦ Τισσαφέρους διὰ τοῦ Τιθραύστου (4, 1-29) .	20
Δ'. Ἐνέργειαι τοῦ Τιθραύστου ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων (5, 1-2)	28
<i>Βιβλίον τέταρτον</i>	
Α'. Συνέχεια τῆς δράσεως τοῦ Ἀγησιλάου ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ (1, 1-3, 15-24, 29-41)	29
Β'. Ἀνάκλησις τοῦ Ἀγησιλάου ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκ τῆς Ἀσίας (2, 1-8)	33
<i>Σημειώσεις</i>	37
<i>Χωρογραφικὸς πίναξ</i> (ἐκτὸς κεμένου)	

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

α') Έγκυρια υπό τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Ἐκλογαὶ ἐκ τῶν Νεκρικών διαλόγων τοῦ Λουκιανοῦ μετὰ σημειώσεων διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων καὶ γυμνασίων.

Ἐκλογαὶ ἐκ τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ σημειώσεων, εἰκόνων καὶ γεωγραφικοῦ χάρτου διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων καὶ γυμνασίων.

Ἐκλογαὶ ἐκ τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ἀρριανοῦ μετὰ σημειώσεων καὶ γεωγραφικοῦ χάρτου διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων.

Λατινικὸν Ἀγανωσμάριον μετὰ σημειώσεων καὶ λεξιλογίου διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων.

Θουκυδίδου βιβλίον δεύτερον κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθὲν διὰ τῶν Δ, Ε, Ζ καὶ ΣΤ' τάξιν τῶν γυμνασίων. Τὸ μόνον ἐγκυριάζον μετὰ λεξιλογίου.

β') Ἐλευθέρως εἰσαγόμενα.

Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη καὶ Αἰλιανοῦ Ποικίλη Ἱστορία. Ἐκλογαὶ μετὰ σημειώσεων καὶ εἰκόνων διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων καὶ γυμνασίων.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά. Ἐκλογαὶ (III-IV) μετὰ σημειώσεων καὶ γεωγραφικοῦ χάρτου διὰ τὴν Β' τάξιν τῶν ἡμιγυμνασίων, γυμνασίων καὶ ἐμπορικῶν σχολῶν.

Ἡρόδοτος. Ἐκλογαὶ (I-II) μετὰ σημειώσεων καὶ εἰκόνων διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων.

Αυκουῆρος καὶ Ἰσοκράτης μετὰ λεξιλογίου διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν γυμνασίων.

Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθέντα μετὰ λεξιλογίου διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν.

Θουκυδίδου βιβλίον πρῶτον κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθὲν μετὰ σημειώσεων διὰ τὴν Δ' τάξιν τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν.